

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

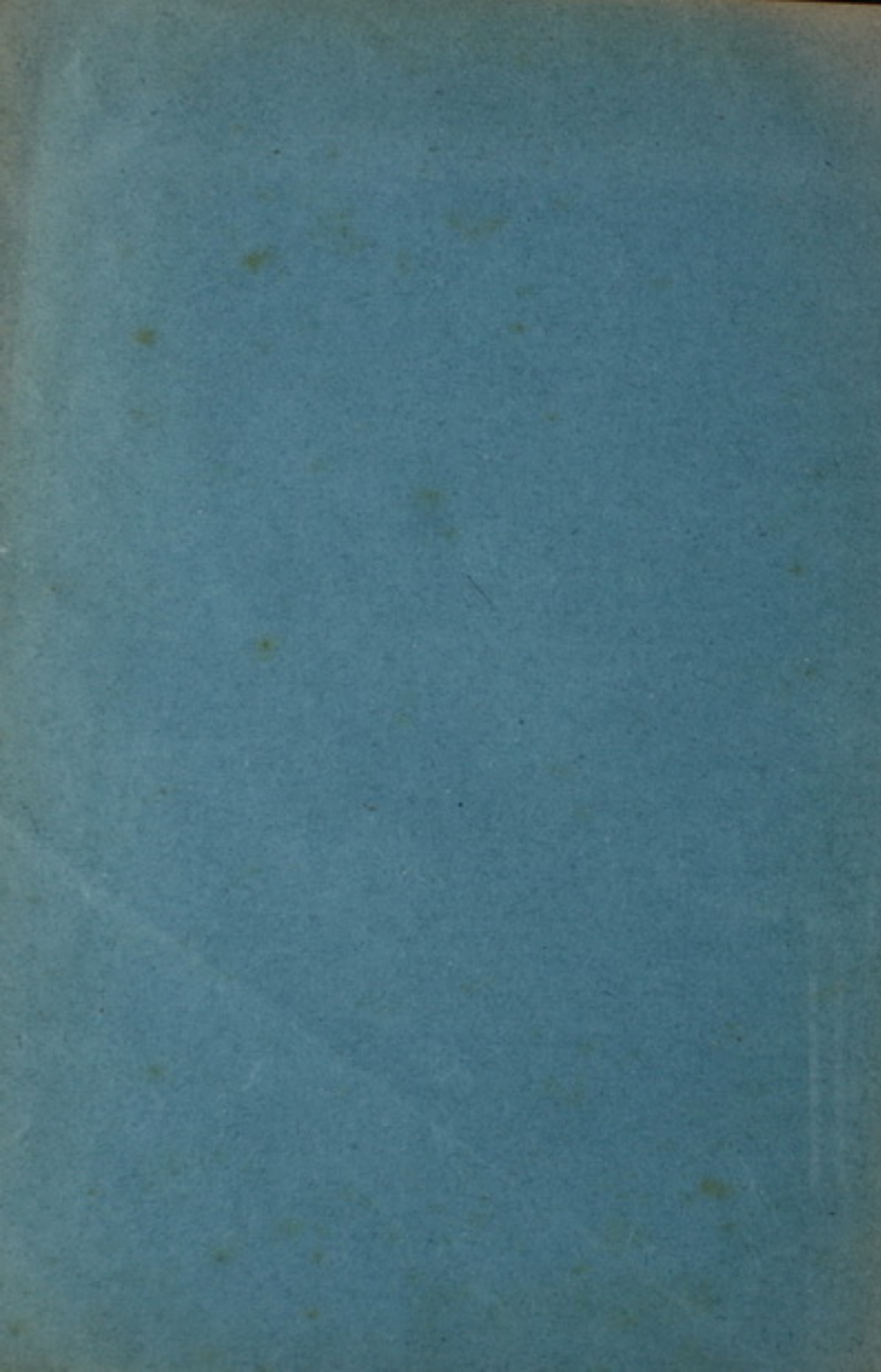
Դու կարող ես.

ստանձնել և տարածել նյութը ցանկացած մեաջավոր կամ կրիչով
մեաջոխել կամ օգտագործել առկա նյութը առեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՈՍԿԵՂԷՆ ԲԱՆԱԼԻ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Ն ու է ր

Լիզայոնի Գալուստ Կիւլպէնկեան

Հիմնարկութեան կողմէ

Հայկական ՍՍՌ Գիտութիւնների

Ակադեմիայի Մատենադարանին

1 9 6 6

44-3

473

ԱԼ. Վ. ՍԻՐՈՒՆԵԱՆ

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

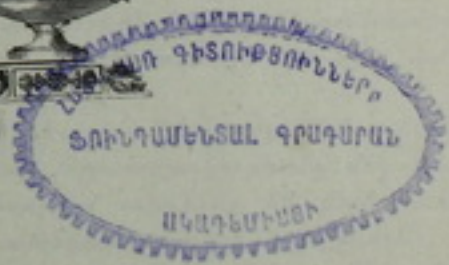
ՈՍԿԵՂԷՆ ԲԱՆԱԼԻ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Կ Ա Մ

ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ

Կրկին
1042

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԱՍԱՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒ, ՈՃԵՐՈՒ, ԳԱՂՂԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ,
ՆՈՐԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ, ԵԻԱՅԷՆ, ԵԻԱՅԷՆ

ՎԵՆԵՏԻԿ — Ս. ՂԱԶԱՐ

1922

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

Ֆրանսերեն լեզուի ուսուցման համար ցարդ պակաս չեն եղած ո՛չ Բառգիրք, ո՛չ Քերականութիւն: Բայց ֆրանսերենի յատուկ նորութիւններն ուսումնասիրելու համար չենք ունեցած տակաւին ամփոփ հրատարակութիւն մը:

Ներկայ Հաւաքածոյն ահա, այդ գլխաւոր բերին լրացնելու համար պատրաստուած է: Ակնարկ մը կը բաւէ նկատել, և իսկոյն պիտի ըմբռնուի անոր կարեւորութիւնը:

Ոսկեղէն Բանալին՝ ֆրանսերենի յատուկ ասացուածներու, ոճերու, ձեւարանութիւններու զանձարան մըն է, որոնց տիրանալու համար՝ խիստ սխալ պիտի ըլլար բառարաններ բրդբատել, ինչու որ, բառարաններու մէջ զանոնք գտնել և անոնց իսկական իմաստին քափանցել՝ միշտ հնար չէ:

Ներկայս կազմելու համար ուրեմն, միայն հեղինակաւոր բառագիրքերու չենք դիմած, այլ երկարաշունչ աշխատութեամբ պրպտած ենք ձարտար գրողներու քազմարիւ գործերուն մէջ: Մասնաւոր խնամք տարած ենք մանաւանդ, ֆրանսերեն ոճերու համապատասխանող հայերեն ձգգրիտ բացատրութիւնները գտնելու մէջ:

Սոյն աշխատասիրութիւնն ուրեմն, նոյնքան անհրաժեշտ է ուսուցչին՝ ինչպէս Ուսանողին. Գրագետին՝ ինչպէս ամէն ֆրանսերէնով պարագողի:

Հարկ չկայ մատնանշել՝ քէ, շատ մը քարգմանութեանց, ինչպէս ասորեայ լրագրական հրատարակութեանց մէջ տեսնուած քազմարիւ լուրջ սխալներ՝ արդիւնք են մանաւանդ, ֆրանսերենի նորութեանց շատերուն անտեղեակ ըլլալուն:

Մեր խօսքը հոս քողով, բարեհաճ ընթերցողներու կը ձգենք իրենց իսկ փորձով հաստատել մեր լրածներն. և, հաշատի ենք քէ իրենց ընդունելութեամբ քաջաբեր պիտի ըլլան աւելի ևս ձոխացնելու մեր սոյն աշխատասիրութիւնը:

ABBREVIATIONS - ՀԱՄԱՌՕՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ

ch.	chose	qc.	quelque chose
d.	dans	qn.	quelqu' un
f. fm.	familier ընտանեկան	s.	sur
fig.	figuré փոխաբերաբար	v.	vous
ir.	ironique հեղեղէն	†.	դահիկ
n.	nous	z.	ընտանեկան
p.	pour	‡.	փոխաբերաբար

A

Il n' a pas fait une pause d' A.
Parler avec *abandon*.
Laisser qn. qc. à l' *abandon*.
Mon courage, ma force m' *abandonne*.

Il s' *abandonne* à (la joie, la tristesse).

Cet enfant s' *abandonne* déjà.
C'est un grand, un rude *abat-*
teur de *besognes*.

Vous êtes un grand *abatteur*
de quilles.

Abattre un bœuf, du bois, des
noix.

Abattre de la *besogne* (f).
Creuser un *abîme* sous les pas
de qn.

Faire *abnégation* de (ses inté-
rêts.)

Il est *aux abois*.
Réduire aux *derniers abois*.

Boire de l' *abondance*.
Abonder de tout.

Vous *abondez* dans le sens de
vos amis.

Vous *abondez* toujours dans vos
sens.

Abreuer qn. de chagrins, d'ou-
trages.

Être, se tenir à l' *abri* de (la
pluie, du froid).

Réduire (un homme, une opi-
nion) à l' *absurde*.

Tomber dans l' *absurde*.
Faire *abus* de (confiance, du
vin).

C'est un *abus* de croire.
Abuser de qn. qc.

Այր մ'անգամ զրած չունի,
վատահոսթեամբ խօսիլ,
Երեսի վրայ թողուլ,
Կը վշատիմ, ուժէ կ'իյնամ.

(Ուրախութեան, տխրութեան) անձ-
նատուր կ'ըլլայ,

Այս մանուկը զանգաթիլ կը սկսի արդէն,
Շատ զործունեայ, աշխատասէր
մէկն է,

Սնապարծ, պոռոտախօսին մէկն ես,

Եր մորթիլ, փայտ կտրել, ընկոյզ
զարնել (թօթուել),

Շատ զործ տեսնել (շ.),
Մէկուն ոտքին տակ փոս փորել,

(Իր շահը) թողուլ, (շահէն) հրա-
ժարիլ,

Յետին տաղնապի մէջ է,
Յետին տաղնապի մէջ ձգել,

Ջրախառն զինի խմել,
Ամէն ինչ առատութեամբ ունենալ,

Չեր բարեկամներուն համամիտ էք
դուք,

Չեր կարծիքին վրայ միշտ յամառած
կը մնաք,

Վշտահար, նախատակոծ ընել մէկ մը,

Պաշտպանուած ըլլալ (անմրեւէն,
ցուրտէն),

(Մարդու մը, կարծիքի մը) անհեթեթ
ըլլալը հաստատել,

Անտեղութեան մէջ իյնալ,
Չարաչար զործածել (վատահոսթի-
նը). զեխութիւն ընել (զինւոյ),

Սխալ է հաստատալ...
Չարաչար, զէջ վարուիլ. զեղծանիլ,

(Poire) d'un bon *acabit*.
(Homme) d'un bon, d'un mauvais *acabit* (f).

Accabler (d'honneur, d'injures).
Le sommeil m'*accable*.

Accéder à une proposition, au désir de qn.

Faire *acception* de personnes.

Sans » »

Avoir *accès* auprès de qn.

Il est d'un *accès* facile.

Il est sujet à des *accès* de folie.

C'est un homme d'*accommodement*.

Être d'*accord*.

Tomber, se mettre d'*accord*.

Faire un *accroc* à sa réputation.

En faire *accroire* à qn.

Faire bon, mauvais *accueil* à (qn. à une traité).

Ce coup m'*achève*.

Être, devenir une pierre d'*achoppement* pour, à qn.

Je vous suis *acquis*.

Il a de l'*acquis*, beaucoup d'*acquis*.

Pour l'*acquies* de sa conscience.

Il fait tout cela par manière d'*acquies*.

Je m'*acquies* de mes dettes.

S'*acquies* envers qn.

Prendre *acte*.

On lui a *donné acte* de sa plainte.

Faire *acte* de présence.

Dettes *actives*.

Avoir voix *active* et passive.

Avoir *action* contre qn.

Intenter une *action* en justice.

Je ne le connais ni d'Ève ni d'Adam.

Administrer des coups.

Je suis ravi d'*admiration*.

Être en *admiration*.

Faire l'*Adonis*.

C'est un vrai bureau d'*adresses* (f).

Լա տեսակ (տանձ),

Լաւարարոյ, չարարարոյ (մարդ) (ը),

(Պատուով, թշնամանքով) լեցնել,

Քունը կը կոխէ վրաս,

Հասանիլ առաջարկի մը. Ընդունիլ

մէկուն (փափաքը),

Աւարտութիւն ընել,

Առանց աւարտութեան,

Մէկուն քով ազատ մուտք ունենալ,

Դիւրամատոյց մէկն է,

Էրբեմն երբեմն խնդութիւնը կը բռնէ,

Դիւրաւ խօսք հասկցող մարդ է,

Համամիտ ըլլալ,

Համամայնիլ,

Իր անունը արատաւորել,

Մէկը խաբել. մէկուն կլլեցնել,

Լա՛ գէշ ընդունելութիւն ընել (մէկուն, փոխգրի մը),

Այս հարուածը թանա կը բուսցնէ,

Մէկուն քար զայթակղութեան, խռընդոտն ըլլալ,

Անմուտք եմ ձեզի,

Բազմաւնութեամբ, փորձառու մէկն է,

Իր խղճին հանդարտութեան համար,

Հարեւանցի կ'ընէ այս ամէնը,

Իմ պարտքս պիտի վճարեմ,

Երախտագիտական պարտքը հատու-

Արժանագրել, [ցանկէ մէկուն,

Բողոքը զրի անուեցաւ,

Ներկայանալ,

Անելիք, պաշանջ,

Ընտրելու և ընտրելի ըլլալու իրաւունք ունենալ,

Իրաւունք ունենալ դատի կանչելու,

Դատ բանալ,

Ամենեւին չեմ հանձնար զինքը,

Ինձ քաշել,

Կը շիանամ,

Հիանալ, սքանչանալ,

Գեղեցկութիւն ծախել. Նազել,

Լուրերու պարկ մըն է (ը),

C'est une *affaire*.

— qui n'a ni fond ni rive.

S'attirer de mauvaises *affaires*.

Se tirer d'*affaire*.

Il est hors d'*affaire*.

J'en fais mon *affaire*.

Je lui ai fait son *affaire*.

Savez-vous à qui vous avez *affaire*?

C'est son, votre *affaire*.

Avoir *affaire* de qn. qc.

Avoir » à, avec qn.

Cet homme a des *affaires* par dessus la tête.

J'ai une mauvaise *affaire* sur les bras.

C'est une *affaire* faite.

Les *affaires* sont des *affaires*.

Afficher le bel esprit.

Recevoir, essayer un *affront*.

Boire, avaler, dévorer un »

Faire l'*affront* de qc. à qn.

Affronter la mort, un danger.

Affubler qn. de ridicules.

S'affubler de »

Être à l'*affût*.

Être à » de (d'une place, de nouvelles).

Quel *âge* avez-vous?

Vous ne paraissez pas votre *âge*.

À la fleur de l'*âge*.

Prendre de l'*âge*, être sur l'*âge*.

Bien *agir*, mal *agir* avec qn.

De quoi s'*agit*-il?

Il s'*agit* de (le trouver).

Agonir qn. d'injures, de sottises.

Être, se mettre, se tenir aux *aquets*.

Venir en *aide*.

Être de grande *aide* à qn.

De fil en *aiguilles*, ils en vinrent jusqu'à se quereller.

Raconter de fil en *aiguille*.

(Disputer) sur la pointe d'une *aiguille*.

Երայր չունենցող, վերջ չունենալիք զործ մըն է.

Գլխուն փորձանք բերել.

Ինքզինք ազատել. — Գործը չանել, վատնել զբերծ է.

Գործը վրաս կ'առնում. Անոր յաջողութիւնը ինծմէ զիտցիր.

Իր զործը լիցցուցի, պատժեցի, ապան. Գիտես որո՞ւ հետ է զործդ. [նեցի.

Աս' իր, քու զիտնալու բանդ է.

Պէտք ունենալ մէկուն, բանի մը.

Մէկուն հետ զործ' խօսելիք ունենալ.

Գործերու մէջ խզդուած է աս մարդը.

Գլխիս փորձանքի մէջ է.

Աս լիցցած բան է.

Գործը ամէն բանէ առաջ է.

Խելք ծախել.

Մեծ նախատինք կրել.

Նախատինք մը կ'ուի. նախատանաց համբերել.

Մէկուն երեսին զարնել բան մը.

Մահուան, վատնելի մը զիմազբուել.

Մէկը խայտառակ բնել.

Խաղք ըլլալ.

Դարանի մանել.

Առիթին ապասել (պաշտօնի մը հասնելու, լուրեր ստանալու համար).

Քանի' տարեկան ես.

Ձեր տարեքը չէք ցուցներ.

Դեռատի հասակի մէջ.

Տարեքն առնուլ.

Լաւ, զէշ վարուիլ մէկուն հետ.

Խնդիրն ինչ բանի վրայ է.

Բանը զայն (զաննին) է.

Մէկը չարաչար անարգել.

Դարան լարել. Դարանակալ ըլլալ.

Օգնութեան հասնիլ.

Մէկուն օգնել մեծապէս.

Խօսքէ խօսք, նիւթէ նիւթ (անցնելով) զերջապէս վէճի բանուեցան.

Տեղն ի տեղ' մանրամասն պատմել.

Չնչին բանի մը համար (վիճել).

Lâcher d'aiguillette.

Je ne voudrais pas en donner
un ferret d'aiguillette.

Voler à tire d'aile.

Rogner les ailes à qn.

Voler de ses propres ailes.

Il a perdu la plus belle plume
de son aile.

Tirer pied ou aile d'une ch.

J'aime mieux souffrir que de
mendier.

Il s'aime à l'étude.

Prendre un air de soleil, de
feu.

Une maison en bel air.

Coucher, se tenir en plein air.

Vivre de l'air du temps.

Ne faire que battre l'air.

Il y a, il fait de l'air.

Vous faites des promesses en
l'air.

Parler en l'air.

D'un air triste, gai.

Vous avez l'air d'avoir trop bu.

Il a l'air méchant, fâché.

Se donner, prendre des, de
grands airs.

Il se donne des airs d'homme
très occupé.

N'avoir pas l'air d'y toucher.

Cela n'a l'air de rien.

Il a de votre air.

Faire une ch. par air.

Avoir, prendre des airs penchés.

Ne pas se sentir d'aise.

Tressaillir, être ravi, être tran-
sporté d'aise.

Il est à l'aise, à son aise.

Être mal à son aise.

Mettre qn. à l'aise, à son aise (f.)

N'en prendre qu'à son aise (f.)

Vous en parlez bien à votre aise.

Խոնջանք քակել. — Մեծ պէտքի
նստիլ:

Զանեխ մ'անգամ չ'արժեք, չեմ տար:

Արագ թռչիլ:

Մէկուն թեւերը կտրել. իշխանու-
թիւնը նուազեցնել:

Իբ թեւերով թռչիլ. ուրիշին օգնու-
թեան չկարօտիլ, ինք իբ իւզով
տապկուիլ:

Բախտը մեղքէն փախուց:

Բանէ մը շահ հաննել:

Լաւագոյն կը սեպեմ նեղութիւն կրել՝
քան մօրալ:

Ուսմունքէն կ'ախորժի:

Քիչ մը արեւ տեսնել. կրակին մօ-
տենալ քիչ մը տաքնալու:

Օղաւէտ տուն:

Բացօթեայ պտուիլ, մնալ:

Օրով անանիլ:

Օղբ ձեռնել, զուր յոգնիլ:

Հով կայ:

Սին խոստումներ կ'ընէք:

Պարապը խօսիլ:

Տխուր, զուարթ (երեսով):

Շատ խմած կ'երեւիք:

Չար՝ բարկացած կ'երեւի:

Մեծ հոգիք առնել. Խրոխտալ:

Շատ զբաղուած ունեցող մարդու մե-
ւեր կ'առնէ:

Անտարբեր կ'երեւի, կը մեւանայ:

Այս բան չ'երեւիք, երեւցածէն աւելի
կարեւոր է:

Չեզի կը նմանի:

Ա՛ ի ցոյց ընել բան մը:

Նազանք ընել, կարտառիլ:

Ուրախութենէն խելքը թոցնել, ինքն
իրմէն դուրս ելնել:

Հանգիստ է:

Անհանգիստ ըլլալ. նեղուիլ:

Մէկը հանգստացնել, — (չ.) համար-
մակութիւն տալ մէկուն:

Ինքզինք շատ շնեղել (չ.):

Դիւրին կը խօսիք:

Être, vivre à son *aise*.

À votre *aise*.

Être, vivre en paix et *aise*.

Je serais bien *aise* de vous rendre ce service.

Je suis bien *aise* de vous voir.

Il est *aisé* à dire, de penser.

C'est un homme qui n'est pas *aisé* à ferrer.

Ajouter foi à qn. qc.

Passer une ch. à l'*alambic*.

Tout va bien.

Cela vous va-t-il ?

Nous *allons* (partir).

Comment *allez-vous* ?

Ce verre va à l'eau chaude.

Le mal va croissant.

Aller au devant de.

— de l'avant.

— par le haut, par le bas.

— par le haut et par le bas.

— aux voix.

— aux informations, aux renseignements.

— au plus pressé.

— de pair av. qn.

Cela va sans dire, de soi, tout seul.

Je vais sur mes 30 ans.

Aller et venir comme pois en pot.

Il n'y va pas de main morte.

Y aller rondement, de franc jeu, bon jeu, bon argent.

Ne pas y aller par quatre chemins.

Il y va de mon honneur, de sa vie.

Il va comme un preneur de taupes.

Aller au devant de qn. av. la croix et la bannière.

Բարեկեցիկ ըլլաւ.

Հանդիսանիդ նայեցէք. մի նեղուիք.

Հանդարտիկ կեանք մ'անցնել.

Շատ կը փափաքէի այդ ծառայութիւնը ձեզի ընկու.

Շատ ուրախ եմ ձեզ տեսնելու.

Դիւրին է ըսելը, խորհիւր.

Հետը ապրելիք մարդ չէ.

Հաւատաւ մէկուն, բանի մը.

Մանր ծննել բան մը.

Ամէն բան լաւ կ'երթայ.

Աս զործերնուդ կու գոյ.

(Մեկնելու) վրայ ենք.

Ինչպէս էք. [մտնայ.

Այս դաւաթը տաք ջուրին կը դի-
Հիւանդութիւնը երթալով կը ծան-
րանայ.

Մէկը դիմաւորել. — Բանի մը առ-
ջին առնուլ.

Առջեւն երթալ.

Վերէն երթալ (փոխել), վարէն եր-
թալ (ապագիծել).

Վերէն վարէն երթալ (փոխել ու
փոքր երթալ).

Քուէ տալ.

Տեղեկութիւն տանուլ, հաւաքել.

Ամէնէն կարեւորը նախ ընել.

Հաւատար ըլլալ մէկուն.

Տարակոյս չկայ.

Քիչ ատենէն 30 տարեկան պիտի
ըլլամ.

Միշտ ոտքի վրայ ըլլալ. անդադար
երթեւեկել.

Խօսքերը չի խնայեր. ուժգին կ'ապ-
տակէ.

Առանց քողի խօսիլ, զործել.

Շահէ շիտակ իր միտքը յայտնել.

Պատիւ, իր կեանքը վտանգի մէջ է.

Մուկ բռնող կատուի պէս կը քալէ.

Խռնկով, մոժով մէկուն առջեւ ելնել
(ազաւել ուր բան մ'ընէ).

Va-t-en ! Allez-vous-en.
Tout s'en est allé en fumée.

La messe s'en va.
La lettre s'en va finir.
Il s'en va 11 heures, midi.
De l'or, de l'argent de bon aloi.
(Homme, marchandise) de bon,
de mauvais aloi.

Il a amassé des noyaux (f.).
C'est son âme damnée (f.).
Avoir l'âme chevillée, crampon-
née dans le corps.
Mettre, condamner qn. à l'a-
mende.

Faire amende honorable d'une
ch.

Amener son pavillon.
Amener qn. à composition.
Ami à vendre et à dépendre.
— à pendre et à »
— jusqu'à la bourse.

— de la faveur, de la fortune.
— de la dive bouteille.
(Vendre) à l'amiable.

Brûler une amorce av. qn.
Il sait amuser le tapis (f.).
Vous vous amusez de moi.
S'amuser à la moutarde.
Bon an, mal an mon verger
me rapporte, 50 livres.

Je m'en soucie, je m'en moque
comme de l'an 40.

En dernière analyse que feriez-
vous ?

Se tenir, être à l'ancre.
Aller à âne, sur un âne.
Monter à âne, » » »
C'est un » bête.
Pour v. montrer que votre âne
n'est qu'une bête.

Il ressemble à l'âne de Buridan.
Il est sérieux comme un âne
qu'on étrille.
C'est le pont aux ânes.

Գնա՛, կորսու՛՛՛, կորսուեցէ՛ք,
Ա՛մէն բան օղբ ելաւ, ծախի պէս
ցնդեցաւ.

Պատարագը աւարտելու վրայ է,
Նամակը լինելու վրայ է,
Ժամը 11-ն է. կէս օր է, կէս օրը
լաւ ոսկի, արծաթ. [ժամ է,
լաւ՝ զէշ որակէ (մարդ, զանազան)].

Կա՛ւս ունի. Հարսուստ է (շ.),
Հոգով անոր յարած է (շ.),
Կարծի Հոգի ունենալ.

Տուգանքի դատապարտել մէկը.

Ներում խնդրել բանի մը Համար.

Ամենատուր բլաւ.
Մէկը Համոզել Համաձայնելու.

Բուրբանուէր, անձնուէր բարեկամ.

Շահատէր բարեկամ (քսակին որ մօտե-
նաա՛կը դադրի բարեկամ բլաւէ),
Յաջողութեան, բախտի բարեկամ.

Գինեւէր բարեկամ.

Էրկուստեք Հանութեամբ (ծախել).

Կուսիլ, մեծամարտիլ մէկուն հետ.

Անտախ խօսքեր բնելու մէջ վար-

Պար կ'ընէք զիս. [պետ է (շ.).

Փուճ բաներով ծամափաճառ բլաւ.

Բերրի կամ անբեր տարիները վրայէ

վրայ Հաշուելով՝ ծառաստանն 50

ոսկի եկամուտ ունի.

Բնա՛ւ Հոգս չէ. Անդի՛մ չեմ տար.

Վերջ է վերջոյ ինչ պիտի ընէիր.

Խարխալները (նախին) նետած կենալ.

Իշով երթալ.

Իշ Հեծնել.

Իշուն, ազտին մէկն է.

Իշուկիդ՝ յաւանակ մ'ըլլալը ցու-

ցնելու Համար. Խարուած բլաւիդ

ցուցնելու Համար.

Կը վարանի, ո՛րը բնարեւը չի զիտեր.

Կ'ուզէ լրջութիւն ձեւացնել.

Ամէնուն զիացած բանն է.

Être aux *anges*.

Rire » »

Échapper comme une *anguille*.

Écorcher l'*anguille* par la queue.

Il y a quelque *anguille* sous roche.

Faire le pot à deux *anses*.

Faire sauter, danser l'*anse* du panier.

Chanter touj. la même *antienne*.

Il revient de l'*antre* de Trophonius.

Mémoire, compte d'*Apothécaire*.

Appeler les choses par leur nom.

J'en *appelle* à votre conscience, à vous.

C'est un h. qui a bon *appétit*.

Cet h. est *ôpre* à la curée.

Âpre au gain, à l'argent, au jeu etc.

Il a deux, plus d'un, plusieurs cordes à son arc.

C'est l'*arche* de Noë.

Il est ferme dans, sur ses *arçons*.

Ils ont perdu, vidé leurs »

Être court, léger d'*argent*.

Se trouver court »

Prendre qc. pour *argent* comptant.

Point d'*argent*, point de Suisse.

C'est de l'*argent*, de l'or en barre.

Il a plus dépensé, plus coûté d'or et d'*argent* qu'il n'est gros.

Rester l'*arme* au bras.

Faire *arme* de tout.

S'*arracher* une épine des pieds.

— les yeux.

Il ment comme un *arracheur* de dents.

La pluie vous a bien *arrangé*.

Cela m'*arrange*.

Il en *arrivera* ce qu'il pourra.

Արախտի թենէն թռչիլ, չբճուիլ:

Անմաօրէն, խենդ խենդ ծիծաղիլ:

Օձի պէս ձեռքէն փախչիլ:

Գործ մը անկէ սկսիլ՝ ուսկից աւարտել պէտք էր:

Զուրդ պատէն վեր հանել:

Տակը գէշ բան մը կայ:

Զեռքերը մէջքի դրած կենալ:

(Խառային) զնաժ. բանին մէջէն գողնալ, ել երթանք ընել:

Միշտ նոյնը կրկնել:

Խոր մտածմանց մէջ թաղուած է:

Աւելորդով նշանակուած հաշուեցուցակ:

Համարձակ, առանց բան մը ծածկելու խօսիլ:

Զեր խղճին, ձեզի կը թողում:

Ընչաքաղց, ծակալքին մէկն է, շահախնդիր մըն է (դրամ կամ պաշտօն միշտ զիզել ուզող):

Շահամուլ, արծաթասէր, խաղամուլ:

Յաջողելու բիւր միջոց ունի, միջոցները չեն պակսիր անոր:

Այս առան մէջ ամէն տեսակ մարդ կայ:

Իր կարծիքին վրայ պինդ է:

Շփոթած՝ խռոված ձեռքին:

Անկուտի ըլլալ:

Անկուտի ձեռք:

Շուտ մը հաւատալ բանի մը:

Զրի բան չ'ըլլար:

Կանխիկ դրամ է աս (վաճառք մը որ շուտ կը ծախուի):

Իր ծանրութեամբ դրամ կերած է, դրամի նստած է:

Զեռքը կապած ձեռք (վառնդի մ'առնալ):

Ամէն հնարք բանեցնել: [Չեւ]:

Մեծ առգնապէ ազատիլ:

Իրարու աչք հանել:

Լրբօքէն կը ստէ:

Անձրեւէն խիտմ գարձած էք:

Ասիկա զործիս կու գայ:

Ինչ որ կ'ուզէ թող ըլլայ, հոգս չէ:

Que cela vous *arrice* encore!
 Il est en mauvais *arroi*.
 Je ne suis pas auj. dans mon
assiette ordinaire.
 Il m'a fait sortir de mon *as-*
siette, des *gonds*.
 C'est un coup d'*assommoir*.
 Tenir qn. à l'*attache*.
 Avoir de l'*attache* à, pour qn.
 Il est là comme un chien à
 l'*attache*, d'*attache*.
 Il attend que les alouettes lui
 tombent toutes rôties dans
 le bec.
 Nous l'*attendrons* comme les
 moines font l'abbé.
 Attendez-moi sous l'orme!
 Que je vous y *attrape*!
 Aussitôt dit, aussitôt fait, aus-
 sitôt pris aussitôt pendu.
 C'est une *autre* paire de manches.
 L'un vaut l'*autre*.
 Nous en avons bien vu d'*autres*.
 L'un dans l'*autre*, l'un portant
 l'*autre*.
 En voici bien d'une (d'un) *autre*!
 Ne faire que tordre et avaler.
 Il a *avalé* la pratique de Po-
 lichinelle.
 C'est *avaleur* de pois gris.
 Je n'en suis pas plus *avancé*.
 Essuyer une, s'exposer à une
avanie.
 Tenez-vous pour *averti*!
 C'est ma bête d'*aversion*.
 Crier comme un *aveugle* qui a
 perdu son bâton, son chien.
 Juger, parler d'une ch. comme
 un *aveugle* des couleurs.
 Il a changé d'*avis*.
 Il lui a fait changer d'*avis*.
 À qui, contre qui *en avez-vous*?
 Il *en a* son, tout son souï.
 N'*avoir* ni croix ni pile.
 Donner un poisson d'*avril* à qn.

Անգամ մըն ալ ըրէ որ տեսնեալ
 Յանը բուրդ է. բանը բուսած է.
 Այսօր խելքս զուխս է:

Արիւնս զուխս հանեց.

Լախախ հարուած մըն է.
 Կապի տակ բռնել մէկը.
 Յարուս, համակրութիւն ունենալ.
 Իր պաշտօնին զերին եղած է.

Կը սպասէ որ եփեն առջեւը զնեն.
 (Կ'ըսուի շատ ծոյլ եղողին):

Եթէ տանին չգայ՝ մենք ուտել
 կը սկսինք.

Գործ չունիս՝ սպասէ.
 Մէջմըն ալ ձեռքս չիյնաւ.
 Ընելն ու ընելն մէկ ըլլաւ.

Այս բոլորովին տարբեր բան է.
 Իրարմէ վար չեն յեար.
 Անանկներ շատ տեսած ենք.
 Վրայէ վրայ (այսչափ կ'արժեն).

Ա՛ս քեզի ուրիշ (բան) մ'ալ.
 Լափտեւել, առանց ծածկուի կ'ըլլի.
 Ճաթած ծայն մ'ունի.

Ինչ որ տաս՝ կ'ուտէ. ախորժակ
 շատ ունի. — Ձեռքը շատ բաց է.
 Ձեռքս բան մը չանցաւ, բան մը
 չշահեցայ.
 Թշնամանք ընդունիլ. խաղը ըլլաւ.

Անգամ մըն ալ չտեսնեմ. զգոյշ
 Գարշած, առած բանս է. [եղիւր.
 Ոչինչ բանի համար պոռաւ կանչել.

Չգիտեցած բանին վրայ խօսիլ, զա-
 տաստան ընել.

Միտքը փոխեց.

Անոր միտքը փոխել տուաւ.

Որո՛ւ զէմ որդողած էք.

Պատերը կը չափլփէ. — Գանած է
 (շատ ուտելէն).

Դանկ մը չունենալ.

Մէկը խաբել (Ապրիլ մէկին).

B

Ne parler que par *b* ou par (f.)
Être marqué au *b*.

S'en lèche les *babines*.

Il s'en est donné par les *babines* (f.)

Plier, trousseur *bagage*.

Vous me la *baillez* belle, bonne.
— *donnez* belle.

Bailler sa parole, sa foi.

Faire *balai* neuf.

Saisir la *balle* au bond.

Se renvoyer la *balle*.

Enfant de la »

Faire qc. à la *barbe* de qn.

Rire dans sa »

Vous avez fait un *barbotage*.

Gouverner, mener, bien conduire *sa barque*.

Cela lui va comme un *bas* de soie.

Il est rambourré comme le *bât* d'un mulet.

Mettre, jeter des *bâtons* dans les roues.

Sauter le *bâton*.

(Écrire) à *bâtons* rompus.

Il s'est enrichi avec le tour du *bâton*.

Se *battre* à dépêche compagnon.

— contre des moulins à vent.

Je n'ai pas de foi d. son *baume*.

Battre l'eau av. un *bâton*.

Յիշոցներով խօսել:

Պակասաւոր մարմին ունենալ. կաղ (boîteux), միակամի (borgne), ծառարուսէք (bancal), կուզ (bos-su), խորք (bâtard), յի (bigle) բլլալ:

Մատեները լզկէլ (կերածին համը բերանը մեալ):

Լաւ մը կերաւ խմեց (շ.):

Կծիկը զնել. — ճօրթել (մեռնիլ):

Ինծի կլլեցնել կ'ուզես:

Խօսք տալ, երդնուլ. [ոայի]:

Առաջին օրերը լաւ աշխատիլ (ծա-

Ատիթը ձեռքէ չփախցնել:

Խրաբու վրայ ձգել բանի մը հօգը:

Հօրը արհեստը ունեցող:

Մէկուն քթին առջեւ ու ի հենուկս անոր բան մ'ընել:

Քթին տակէն խնդալ:

Քիթի բերանից դարձուցիլ:

Իր զօրքը լաւ վարել:

Իրեն շատ լաւ կը յարմարի աւ:

Հազուաւ հազուաթի վրայ հազուած է:

Դժուարութիւն, արգելք յարուցանել:

Չուզելով բան մ'ընել:

Ընդհատ ընդհատ (զրել):

Մատիկ ընելով, ապօրինի հարստացած է:

Մահն ալք տաած կոռիլ:

Սնտր բաներ հետապնդել. — երեւակայական վտանգներ տեսնել:

Իր անուշ լեզուին չեմ վստահիլ:

Մակ կարտաք ջուր լեցնել. Չուր աշխատիլ:

Bayer aux corneilles.
 Il a été pris par le *bec*.
 Avoir *bec* et ongles.
 Il veut me tenir à *bec* d. l'eau.
 Il m'a passé la plume par le *bec*.
 Avoir le *bec* gelé.
 Il le mène par le *bec*, le nez.
 Prendre qn. par le *bec*.
 Avoir bon *bec*, le *bec* bien affilé.
 Se prendre de *bec*, de *bec* av. qn.
 Avoir une prise de *bec* av. qn.
 Faire taire le *bec*, clore, tirer
 le *bec* de qn.
 Se défendre du *bec*.
 On lui a fait le *bec*.
 Donner du *bec* et de l'aile.
 Donner un coup de *bec*.
 Se refaire le *bec*.
 Montrer à qn. son *bec* jaune,
 son *béjaune*.
 Tu n'es qu'un *béjaune*.
 En faire, en dire, en conter de
belles.
 Il m'en a dit de *belles* s. votre
 compte.
 Il en a fait de *belles*.
 C'est de l'eau *bénite* de cour.
 Battre la *berloque*.
 Il faut que vous avez la *berlue*
 pour dire cela.
 Ce vin tourne au *besaigre*.
 Vous voilà tourné au »
 Amenir, faire *besas*.
 S'endormir sur la *besogne*.
 Il fait plus de bruit que de
besogne.
 C'est ma *bête* noire, d'aversion.
 C'est la » du bon Dieu.
 Pas si *bête*!
 Être livré aux *bêtes*.
 Chercher la petite *bête* (*Chicaner sur une vetille*).
 Faire une *bévue*, des — s.
 Prendre une affaire du bon, du
 mauvais *biais*.

Ապուշ ապուշ նայիլ,
 Իր խօսքերէն բռնուեցաւ,
 Ինքզինք պաշտպանելու կարող ըլլաւ,
 Գեղեցիկ յայտերով կ'ուզէ խաբել զիս,
 Յոյսս ի գերեւ հանեց,
 Լեզուն կապուած ըլլաւ,
 Քիչէն բռնած է,
 Մէկը իր խօսքովը բռնել,
 Լեզուանի ըլլաւ. Կծու լեզու ունենալ,
 Խօսքի, վէճի բռնուիլ մէկուն հետ,
 Մէկուն բերանը զօցել. Մէկը լռե-
 ցնել,
 Խօսքով ինքզինք պաշտպանել,
 Բսելիքը բերանը զրին,
 Ամէն ճիգ թափել,
 Կծել խօսքով,
 Լաւ մը ուտել,
 Մէկուն իր անխելք ըլլալը ցուցնել,
 Երէկուան աղան ես դուն տակաւին,
 Խենդ ու խելար բաներ ընել, ա-
 փեղցփեղ խօսիլ,
 Բան չմտց որ չգորցէ քու մասիդ,
 Զբրածը չմտց,
 Կեղծուպատիր զգացումներ են,
 Զխուտրաց ճաշի թմբուկը զարնել,
 Բանդադուշել,
 Այդ բանը ըսելու համար այլ ընդ
 այլոյ տեսած ըլլալու ես,
 Այս գինին կը քացիի,
 Ահա դէմքդ թթուեցուցիր,
 Շեփ եկք բերել, նստել, [մէջ],
 Զեռքը ծանր ըլլաւ (աշխատելու
 Աւելի աղմուկ կը հանէ՝ քան զործ
 կը տեսնէ),
 Բնաւ չսիրած մարդս է,
 Աստուծոյ էջն է,
 Անչափ ապուշ չեմ,
 Յիմար, կրքոտ մարդոց դատաստա-
 նին մատնուիլ,
 Զնչին բաները խծրծել. — Ոչինչ բա-
 ները խնդիր ընել (ուրիշին միացը
 շփոթելու համար),
 Սխալանք զործել,
 Գործ մը լաւ, յոռի կողմէն առնուլ,
 Բռնել,

Կոպու

1049

B

— 17 —

B

Chercher, trouver un *biais*.
C'est une affaire de *bibus*.
Déposer son *bilan*.
C'est un vrai *bibloquet*.
Se retrouver touj. s. ses pieds
comme un *bibloquet*.

Émouvoir, échauffer la *bile*.
Décharger sa *bile* sur qn.
Ne vous faites pas de *bile*.
Être à *billes* pareilles, égales.
Être en *bisbille*.
S'embarquer sans *biscuit*.

Prendre sa *bisque*.

Cet homme est au *bissac*.
Mettre qn. en beaux, dans de
beaux draps *blancs*.
Mettre, réduire qn. au *blanc*.
Faire chou *blanc*.

Être réduit à *blanc* estoc.
Aller, passer, changer du *blanc*
au noir.
Voir tout en *blanc*.
Rougir jusqu'au *blanc* des yeux.
Ils se sont mangé le *blanc* des
yeux.

Dire, faire qc. de but en *blanc*.
Donner carte *blanche* à qn.

Il *blasphème* ce qu'il ignore.
Mettre le *blé* en javelle.
Manger son *blé* en herbe, en vert.
Il crie famine sur un tas de
blé.

Fruit *blet*.
Je n'y vois que du *bleu*.
Passer au *bleu*.
Sa montre a passé au *bleu*.
Bluter de la farine.
C'est un *bœuf* qui fait bien son
sillon.
Je ne lui ai dit un œuf ni
bœuf.

Mener une vie de *bohème*.
Vivre comme un »

Հնար մը փնտռել, ելք՝ ճար մը գտնել,
Զննել բան մըն է,
Սնանկանալ,
Փոփոխամիտին մէկն է,
Միշտ կատուի պէս չորս թաթիկին
վրայ իյնալ. Ամէն փորձանքէ ա-
զատիլ:

Բարկութիւնը զրգոնել, զայրացնել,
Զայրոյթը մէկուն վրայ թափել,
Մի՛ խոտվիթ, մի՛ արանեղիթ,
Մրցման մէջ իրարու հասարար ըլլալ,
Խոստում ըլլալ. խոտվ ըլլալ,
Առանց պաշարի ճամբայ ելնել. —
Անհետատես զործի ձեռնարկել,
Յաջող տոբիթէն օգտուիլ. — Իբ շահն
շաննել.

Այս մարդը մուրալու աստիճանին է,
Մէկը նեղութեան մէջ խօթել.

Մէկը մուրալու աստիճանին բերել,
Անյաջող ելնել.

Մոխրի վրայ նստիլ,
Մէկ ծայրէն միւսը անցնիլ. Մայ-
րայեղութեան մէջ իյնալ.

Ամէն ինչ ծիծղուն, յաջող տեսնել,
Կատարմիր կտրիլ,
Իրարու աչք հանեցնիլ. Սաստիկ
կուռեցան:

Խեղճին փշածին պէս զործել, ըսել,
Մէկուն ազատութիւն տալ ուզածն
ընելու:

Խեղճը չհասած բանը կ'արհամարհէ,
Որայ կապել.

Հասոյթը առաջուց ուտել, վատնել,
Հարուստ ըլլալով հանդերձ կը զան-
դատի.

Սաստիկ հասուն, լիքած պտուղ,
Բան չեմ տեսնիր.

Վատնել, անհետ ընել,
Ժամացոյցը չիթ եղաւ.

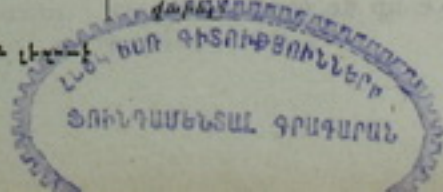
Ախրը շարմաղել,
Խեղճը կարճ է՝ բայց աշխատանքը
տեղը.

Աւելի պակաս խօսք մը չըրի իրեն,

Թափառական շրջիլ. Յոփ կեանք
գտնելու:

Ուրիշէն բռն-ւի քրն-ւիւն լիւն-ւի

2

Faire boire une étoffe.

Boire un bouillon.

— le vin, le coup de l'étrier.
— à tire-larigot, comme un
trou, une éponge.

Ce n'est pas la mer à boire.

Boire comme un sonneur, un
templier.

Il ne sait de quel bois faire
flèche.

Il est du bois dont on les fait.

Il est du » dont on fait les
flûtes, les vieilles.

Cette femme fait porter du bois
à son mari.

Faire coin de même bois.

On verra de quel bois je me
chauffe.

Nous ne nous chauffons pas du
même bois.

La boîte de Pandore.

La boîte à Perrette.

Être sur un, sur le bon pied.

À quoi bon (de) chanter?

Faire une dette bonne.

Ne prenez pas pour de bon ar-
gent (ce qu'il dit).

Faire qc. à bonnes enseignes.

Ayez bon courage!

Tenir bon contre qn., qc.

N'être bon ni à rôtir ni à bouillir.

Faire faux bond à qn. à son
honneur.

Tout me fait faux bond.

Attendre, prendre la balle au
bond.

Prendre, porter le bonnet vert.
Jeter son bonnet.

Prendre une chose sous son
bonnet.

Je m'en moque comme un âne
d'un coup de bonnet.

կերպասը մէջը կերցնել կարելու
ատեն,

Մեծ կորուստ ընել (սխալ շահագի-
տութեամբ),

Հրաժեշտի բաժակը պարպել,

կոնծել. չարաչար խմել օղի եւայլն.

Գոռար բան մը չէ,

կոնծել. կոյր զինով ըլլալ,

Գլուխը ո՛ր զարնելը, ի՞նչ քար շար-
ժելը չգիտեր,

Իր զործուն մարդն է,

Շատ թոյլ, ուրիշի խօսքին պատկոյ
մարդ ընն է,

Այս կինը էրկանը ճակատը կօտոչ
դրած է, կը խարէ,

Մէկուն հայթայթած միջոցով իրեն
վրայ յարմկիլ,

Իմ ո՛վ ըլլալս կը հասկցնեմ,

Մեր կարծիքները շատ տարբեր են
իրարմէ,

Յետին ապաւնն թշուառաց,

Պաշտօն դրամ (անձանց ձգտողի,
պէտքեր մը համար մէկդի դրուած),

Բարեկեցիկ ըլլալ,

Ի՞նչ բանի կը ծառայէ (երգելը),

Պարտուց երաշխաւոր ըլլալ,

Իրաւ մի՛ կարծեր (ըսածը),

Ամենայն երաշխաւորութեամբ, ա-
պաշտօնութեամբ ընել բան մը,

Քաջ եղէք,

Գէմ կենալ մէկուն, բանի մը. միննդ

Բանի մը չգալ, [Յեալ,

Խոստման դրժել. Պատին տարել,

Բան մը յաջող չ'երթար ինծի,

Պատեհ առիթն ապաստել, առիթն
օգտուիլ,

Սնանկանալ,

Անյոյս հրաժարել. մեղք քաշել,

Իր զիկն հանել, չեարել բան մը,

Մէջը թքնեմ. ճուճքս ի վար,

Il parle à son *bonnet*.

Opiner du *bonnet*.

Avoir la tête près du *bonnet*.
C'est *bonnet* blanc et blanc
bonnet.

Être *bord* à quai.

Virer de *bord*.

Boire à rouge *bord*.

Vous êtes planté là comme une
borne.

Vous passez les *bornes*, v. sor-
tez des *bornes*.

Je me *borne* à dire que...

Ne demander, ne chercher que
plaies et *bosses*.

Donner dans la *bosse*.

Rire comme un *bossu*.

Prendre ses *bottes* de sept lieues.

A propos de *bottes* (il se fâche).

Je m'en soucie non plus que
de mes vieilles *bottes*.

Aller à la *botte*.

Graisser ses *bottes*.

Ce cheval va à la *botte*.

Porter une *botte* à qn.

Parer une *botte*.

Faire la *bouche* en cœur.

Faire la petite *bouche* de, sur qc.

Être fort en *bouche*.

Être, demeurer *bouche* béante.

C'est Saint Jean *bouche* d'or.

Prendre sur sa *bouche*.

Être sur sa *bouche*.

Avoir *bouche* à, en cour.

Être à *bouche* que veux-tu.

Traiter qn. à *bouche* que veux tu.

C'est une fine *bouche*.

Ինք իր ղէմ կը խօսի:

Ուրոյն կարծիք չունենալ. ուրիշին
չամակարծիք ըլլալ:

Յասկոս, զիւրազրզիւ ըլլալ:

Միեւնոյն բանն է:

Նախն կողը քարափին մօտենալ:

Ճամբան փոխել (նախն). — (½.)

Կարծիքք փոխել:

Լեցուն բաժակով զինին պարպել:

Փայտի պէս զիմացս տնկուած ետ:

Չափը կ'անցնէք:

Սաչափը միայն ըսեմ որ...

Միշտ կոխ փնտռել (օգտուելու նպա-
տակաւ):

Խարուիլ:

Քրքջալիւր խնդալ:

Պատրաստուիլ ճամբայ ելնելու:

Ասանց պատճառի, չեղած տեղը (կը
բարկանայ):

Բնաւ հոգս չէ. — Բապուշքմա՛ սայ-
մամ:

Վիբաւորիչ խօսքեր ըսել. — Խած-
նել (½.):

Ուղեւորութեան մը՝ մեկնելու պա-
տրաստուիլ. — Չուելու (մեռնելու)
պատրաստուիլ:

Այս ձին վրան հեծնողը կը խածնէ:

Մէկը յանկարծ հարցափորձել. Խօս-
քով յարձկիլ մէկուն վրայ:

Յարձակման մը ղէմ ինքզինք պաշտ-
պանել:

Չեւեր կտրել՝ բերանը շնորհալի ե-
րեցնելու համար:

Կէս բերնով բան մը զուրցնել:

Ազատ բերան ըլլալ:

Բերանը բաց, ապշած թալ:

Անկեղծ խօսող մըն է:

Իր բերնէն կտրել:

Ողբամբալ ըլլալ:

Թաղաւորի սեղանէն ուտելու իրա-
ւունք ունենալ:

Առատ աճէն բան ունենալ:

Մէկուն առատ կերցնել խմցնել:

Փափկակեր մէկն է:

Cela fait bonne *bouche*.

Rester, demeurer s. la bonne *bouche*.

N'avoir ni *bouche* ni *éperon*.

Bouchonner de l'étoffe.

Cette étoffe se *bouchonne* facilement.

Bouder contre son ventre.

S'en aller en eau de *boudin*.

Envoyer de son *boudin* à qn.

Ne pas faire plus de cas d'une chose que de la *boue* de ses souliers.

Bâtir sur la *boue*.

Il ne fait, ne s'adonne au travail que par *bouffées*.

Bougre que vous êtes!

Bouillir du lait à qn.

Bouillon d'onze heures.

La *boule* noire lui tombe touj.

Il attrape touj. la *boule* noire.

Tirer à *boulet* rouge s. qn.

Cette fille a le *bouquet* s. l'oreille.

Cette maison a le *bouquet* sur l'oreille.

Conter, débiter des *bourdes* à qn.

Faire une *bourle* à qn.

C'est un moine *bourru*.

Sa *bourse* est bien plate.

Ne pas laisser voir le fond de sa *bourse*.

Tirer à *bout* portant.

Manger du *bout* des dents.

Montrer le, un *bout* de l'oreille.

Dire qc. à tout *bout* de champ.

Il peut à peine joindre les deux *bouts*.

Je suis à *bout*, à *bout* de force.

(Ma patience) est à *bout*.

Il le poussa à *bout*.

Venir à *bout* d'une ch.

Venir à *bout* de qn.

Au *bout* du compte.

Être au *bout* de son rôlet, rôle, rouleau.

Մարդու բերանը կը համոզցնէ աս, բերնի համը պահէ՛նու համար ալ չուտել, չթմել:

Ապուշ ու անզգայ ըլլալ:

Կերպասը ճմռթկել:

Այս կերպասը շուտ կը ճմռթկի:

Ուտել չուզել (աղու պէս). — (Բարկութենէն) ուզած բանը մերժել:

Ի ներս ելնել (զործ մը):

Մէկուն խաղ խաղալ:

Բան մը բնաւ հոգ չընել, արհամարհել, ամենեւին բանի դեպ չընել:

Փռւճ յոյսեր անուցանել:

Խելքին փչած՝ առնել միայն կ'աշխատի:

Թշուառական ձեղի:

Մէկուն արորժեղի բան մ'ընել, ըսել:

Մահադեղ ըմպելի:

Բախտը միշտ ձախող է իրեն:

Լլկանքի կ'ենթարկուի միշտ:

Մէկուն դէմ կատաղօրէն յարձակիլ:

Այս աղջիկը հարսնու է
Այս տունը ծախու հա- } վարկաբեկիչ
նուած է } խաւատով:

Մէկուն սուտեր շինել:

Մէկը խաբել:

Նեղսիրտ, դժնեայ մէկն է:

Քսակը նիհար է շատ:

Իր գործքերուն վիճակը զազանի պահել:

Շատ մօտէն կրակ ընել:

Ակոյսին ծայրովը, չուզելով ուտել:

Չուզելով իր զաղափարը դուրս առլ:

Ամէն առնել, շարունակ բան մ'ըսել:

Հազիւ կրնայ իրար բերել երկու ծայրերը, աղբիլ:

Հոգին ելաւ. ալ ուժ չմնաց վրաս:

(Համբերութիւն) հասաւ:

Համբերութիւնը հասցուց. — Պապան ձեցուց:

Բան մը զուրկ հանել:

Մէկուն յաղթել:

Վերջի վերջոյ:

Ինչ ըսելիքը՝ ընելիքը չգիտնալ. ճարահատիլ:

Mettre le bouton haut.
 Serrer le bouton à qn.
 Cet homme est boutonné jusqu'au menton.
 Il a touj. six annes de boyaux vides.
 Il a failli rendre tripes et boyaux.
 Passer s. qc. comme chat s. braise.
 Le rendre chaud comme braise.
 Faire l'âne pour avoir du bran.
 S'accrocher à toutes les branches.
 Être comme l'oiseau sur la branche.
 Mettre qn. en branle, donner à qn. le —.
 Mener, ouvrir, commencer le branle.
 Danser un branle de sortie.
 Branler dans le, au manche.
 C'est un château branlant.
 Braquer ses yeux sur...
 Faire les beaux bras.
 Avoir qn. sur les bras.
 Être sur les bras de qn.
 Vivre de ses bras.
 Faire qc. à tour de bras.
 Frapper qn., tomber s. qn. à bras raccourci.
 Prendre, saisir à bras-le-corps.
 Ils sont bras dessus, bras dessous.
 Marcher bras dessus, bras dessous.
 Travailler en bras de chemise.
 Être en brassières.
 C'est un brave à trois, à quatre poils.
 Faire un repas de brebis.
 Battre en brèche (un argument).
 Être bredouille.
 Se coucher bredouille.
 Battre la breloque.

Բան մը զժուարացնել:
 Մէկը սաստիկ նեղը խօթել:
 Շատ խոր մտածոյ մէկն է:
 Փորը միշտ անօթի է. կուշար ինչ է չգիտեր:
 Քիչ Թաց աղբոնները դուրս գային (զժուար փախելէն):
 Դիւթի մը վրայէն Հարեանցի անցնել:
 Տաք տաք վրէժը լուծել:
 Սուտ խենդ ըլլալ՝ վանքին Հաւերն ուտելու Համար:
 Գլուխը ամէն զի գարնել:
 Անստոյգ վիճակ մ'ունենալ:
 Շարժել, զրդել մէկը՝ աշխատելու:
 Օրինակ տալ, զլուխ ըլլալ ուրիշ-նեղուն:
 Խաճապով փախչիլ:
 Երերալ որոշման, զիրքին, պաշտօնախախտ բան է: [նին մէջ:
 Աչքերը յառել, տիղեւ... վրայ:
 Կարտառել. ձեքձեքել:
 Մէկը իր վրայ բն ունենալ:
 Մէկուն բն ըլլալ:
 Իր ձեռքին աշխատութիւնովն ապրիլ:
 Իր բոլոր ուժով բան մ'ընել:
 Չարաչար ձեծել մէկը, իյնալ մէկուն վրայ:
 Մէջքէն բռնել:
 Մեծ մտերմութիւն ունին:
 Թեւ թեւի մասն քաշել:
 Սոթթըռած աշխատիլ:
 Չեղք կապուած ըլլալ ($\frac{1}{2}$):
 Քաջին քաջն է (կատակելով):
 Ասանց խմելու՝ ուտել:
 Խորտակել (փաստ մը):
 Չյաջողիլ, ձեռնունայն ըլլալ:
 Բան չկերած պտակիլ:
 Ճաշին թմբուկը գարնել. — ($\frac{1}{2}$) Ինչ ընելիքը չգիտնալ. Բանդազուշել:

Il en a pardessus les (jusqu' aux) *bribelles*.
 Les *bribes* du diner.
 Une *bribe* (un guignon) du pain.
 Jouer, user de *bricole*.
 N'aller que par *bricoles*.
 Donner une *bricole* à qn.
 Tourner *bride*.
 Aller à *bride* abattue, à toute *bride*.
 Aller *bride* en main (d. une affaire).
 Mettre à qn. la *bride* sur le cou.
 Il a plus besoin de *bride* que d'éperon.
 Hocher la *bride* à qn.
 Ce sont des *brides* à veaux.
Brider la bicasse.
 (Manger) des *brignolis*.
 Il n'y en a *brin*.
 Il est dans les *brindes*.
 Jouer, chanter avec *bris*.
 Suivre les *brisées* de qn.
 Revenir s. ses *brisées*.
Brisent là, là-dessus.
 Manger de *broc* en brouche.
 De *bric et de broc* il s'en fait une jolie fortune.
 Élever un enfant à la *brochette*.
 Elle s'en est allée en *brouet* d'andouilles.
Brouiller les cartes.
 C'est un cerveau *brûlé*.
 Tirer un coup de feu à *brûle-pourpoint*.
 Dire une chose à *brûle-pourpoint*.
Brûler ses vaisseaux.
 — la cervelle à qn.
 — le pavé.
 — la politesse à qn.
 — l'étape.

Գործին մէջ խոր թաղուած. — (†.)
 Սաստիկ խմած է:
 Հաշին աւելցուցը,
 Հացի խոշոր կտոր՝ բրդուն մը:
 Աւոր մուր ճամբաներէ երթալ. —
 (†.) Խաբեց խաբեց միջոցներ բա-
 նեցնել:
 Մէկը խարել:
 Վարմունքը յանկարծ փոխել. միացը
 փոխել:
 Սանձարձակ վազել. Սրարշաւ եր-
 թալ:
 Զգուշութեամբ վարուիլ:
 Մէկուն սանձը ազատ ձգել (†):
 Աւելի սանձի պէտք ունի՝ քան
 մշտուելու:
 Մէկուն խորհածը, միացը քննել:
 Յիմարարանութիւններ են ասոնք:
 Տխմար մը խարել:
 Սաւորիւր (չորցուած սաւոր) ուտել:
 Բնաւ չկայ, չիքը ելած է:
 Գինով է:
 Աշխուժիւ նուազել, երգել:
 Մէկուն շաղագ հետեւիլ:
 Բանի մը նորէն ձեռք զարնել:
 Բաւ է. — Վ'էրջ տանք:
 (Խորովածը) տաց տաց, շամփուրէն
 ելածին պէս ուտել:
 Սանկ նանկ, վերջապէս իր դիւրք
 լաւ մը շտկեց:
 Շատ փափուկ մեծցնել աղայ մը:
 Բանը փուն ելաւ:
 Գժառութիւն ձգել, խառնել:
 Տաքղութիւն մէկն է:
 Մէկուն վրայ շատ մօտէն աւարձա-
 նակ պարպել:
 Մէկուն երեսն ի վեր բան մ'ըսել:
 Եւս դառնալը անկարելի ըլլալ գործի
 մը մէջէն:
 Մէկուն ըզեղը դուրս թափել (ա-
 տըրճանակով):
 Սրարշաւ վազել:
 Բիրտ կերպով կոշտորէն բաժնուիլ
 մէկուն քովէն:
 Առանց շունչ աննելու անցնիլ երթալ:

Les pieds lui brûlent.
Il a toute honte bue.
Trouver buisson creux.
N'avoir ni bure ni buron.
Être en butte à (la raillerie).

Անհամբեր երթալ կ'ուզէ,
Երեսին չուրջ զնացեր է,
Փնտռած չգտնել,
Մօրէ մերկ ըլլալ,
Ծագու նշանակ ըլլալ,

C

C'est une bonne caboché (f.)
Faire une cacade (f.)
Il se porte cahin-caha.

Être à fond de cale.
Renvoyer qn., remettre qc. aux
calendes grecques.

Mettez cela sur votre calepin.
Boire, avaler le calice jusqu'à
la lie,

Être, se mettre à califourchon
sur.

Lever, prendre le camp.
Mettre les amis en campagne.
Se mettre en campagne pour.
Battre la »

Camper sur le des de qn.
Alonger comme un canard.
Ces confitures se sont candias.
Rire sous cape.

Monter au capitolé.

C'est un capon.

C'est un sot, un ignorant à 24
carats.

Faire ses caratanes.

Arriver comme marée en ca-
rême

Cela arrive comme mars en
carême.

C'est un vrai carême-prenant.
Avoir l'air d'un » »

Tirer une carotte à qn. (f.)

Գլխու տէր մէկն է (շ.), [ընել,
Ձյաջողիլ ձեռնարկի մը. մէջ. տակն
կաշն ի կաղ կ'երթայ (առողջու-
թիւնը),

Քսակը պարպուիլ, անարժաթ մնալ,
Ծոռադասկին ձգել, զբկել բան մը,
մէկը,

Մտքերնի՛ց մնա աս,
Դառնութեան բաժակը ցամել ցճբուր.
Պառնութեամբ լեցուիլ,
Հեծնել բանի մը վրայ,

Թողուլ երթալ. կծիկը զնել,
Ոտքի հանել բարեկամները,
Ձեռնամուխ ըլլալ գործի մը,
Ձառանցել,

Մէկուն վրայ ձգել,
Վատգէ մը պրծիլ,
Այս բանդակը շաքարացած է,
Քթին տակէն խնդալ,

Յաղթանակել,
Վատ կեղծասորին մէկն է,

Ծայրաստիճան, պոչասոր անմիտին
մէկն է,

Ձեղխ կեանք վարել,
Աղէկ ատենին հասնիլ,

Անվրէպ *ասենին կու գայ. ձեռն
ժամուն,

Ալանդակ կերպով հաղուիլ կապուիլ,

Դրամ շորթել մէկէն (վարպետու-
թեամբ) (շ.),

C'est une cinquième roue à un *carrosse*.

Connaître, voir le dessous des *cartes*.

Jouer sa dernière *carte*.

Jouer *cartes* sur table.

Perdre la *carte*.

Tirer à *cartouche* sur qn.

Faire *cas*, grand *cas* de qn qc.

Tourner *casaque*.

Je ne sais cette nouvelle que *par cascades*.

Elle n'est venue à moi que *par cascades*.

Casser la, une croûte.

— aux *gages*.

C'est un grand *casseur* de *raquettes*.

C'est un *casseur* d'assiettes.

Un *catholiques* è gras *graius*.

Avoir gain de *cause*.

Prendre fait et *cause* pour qn.

Faire *cause* commune avec qn.

En désespoir de *cause*.

Donner, fournir *caution*.

Se porter, être, se rendre *caution* pour qn.

Être sujet de *caution*.

Aller du grenier à la *cave*, de la *cave* en grenier.

Donner un coup de *careçon* à qn.

Il a besoin de *careçon*.

Il vous le donne en *cent*.

Il y a *cent* à parier contre un.

Chercher la quadrature d'un *cercle*.

Avoir le *cerveau* timbré, fêlé.

Se creuser le *cerveau*.

Battre, sonner la *chamade* (f.)

Prendre la clef des *champs*.

Avoir » » »

Avoir un œil aux *champs* et l'autre à la ville.

Mettre aux *champs*.

Être, se mettre aux *champs*.

Անօգուտ բան մըն է:

Բանի մը զաղանիքը ճանչնալ տեսնել:

Վերջին ճիգը թափել:

Յայտնի և համարձակ զործել:

Գլուխը կորսնցնել. ըսածն ու բաժը չգիտնալ:

Մէկուն միան ուտել. շատ չարիք խօսիլ վրան:

Բանի տեղ զնել. զնահատել:

Ուրիշին կողմն անցնիլ:

Այս և ուր բերնէ բերան ինծի հասաւ:

Պատահ մը բան ուտել:

Երեսէ ձգել, վատաշուքիւնը վերցնել:

Ուժով, կաշմբուռն մարդ մըն է:

Աղմկայող, կոռուսէր մարդ մըն է: Թեթեալիդք մարդ մը:

Յաղթել (վէճի մէջ). իրաւունք շահիլ:

Մէկուն թեր ելնել, կողմը բռնել:

Խօսք մէկ ընել մէկուն հետ:

Լաւագոյնը ընել չկրնալով:

Երաշխատոր տալ:

Երաշխատոր ըլլալ մէկուն:

Անվստահելի մէկը, բան մ'ըլլալ:

Զիրար չընող խօսքեր զուրցնել:

Մէկուն խրոխտանքը կտարել:

Սանձի պէտք ունի:

Անկարելի է որ զուշակէք:

Հարիւրէն հարիւր ստոյգ է որ:

Անկարելին յնտանել:

Բախուկ ըլլալ:

Գլուխը ճաթեցնել, միտք յոգնեցնել:

Անձնատուր ըլլալ (զօրաց). — Զիջանիլ (+):

Փախուստ տալ:

Ազատ ըլլալ ամէն տեղ երթալու:

Ալբը ամէն բանի վրայ ըլլալ. Ամէն բանի հսկել:

Բարկացնել. Տագնապի ենթարկել:

Բարկանալ:

Rendre le *change* à qn.
Ce *je n'en* ne *vant* pas la *chandelle*.
C'est un *économiste* de bouts de
chandelles.
Brûler la *chandelle* par les
deux bouts.
Je ne me paye pas de *chansons*.

Chanter à qn. sa *game*.
Mettre un *ouvrage*, avoir un
morge sur le *chantier*.
Défiler son *chapelet*.

Il a bien défilé son *chapelet*.

Le *chapelet* se *défile*.
Il commence à se *défiler*.

Sonner la *charge*.
(C'est) à *charge* de *revanche*, à
la - d'autant.
Être à *charge* à qn.
Faire l'*acquit* de sa *charge*.

Revenir à la *charge*.
Mangeur, avaleur de *charettes*
ferrées.

Donner la *chasse* à qn.
Chasser aux titanes moineaux.

Donner une *chasse* à qn.

Cet homme *chasse* bien au
plat (f).
Chasser sur les terres de qn.

Cette fille *chasse* de *race*.
Leurs chiens ne *chassent* pas
ensemble.

Cette fille a laissé aller le *chat*
au fromage.

Il n'y a pas là de quoi fouetter
un *chat*.

Acheter, vendre *chat* en poche.

Il ne faut pas éveiller le *chat*
qui dort.

Appeler un *chat* un chat.

(Չարիքին) փոխարէնը Հատուցանել
Աշխատանք չ'արժեք, [մէկունը,
Քայտփէկ խնայողութիւն մըն է,

Անհաշիւ վատնել,

Խօսքերով չեմ զոհանար, արդիւն
քու պէտք է,

Սաստիկ յանդիմանել մէկը,

Գործի մը մեղք զարնել, երկատիրու-
թեան մը աշխատել,

Գիտացը բոլոր բնէ (նիւթի մը
վրայ),

Իր սիրտն ունեցածը (յանդիմանանք)
բոլոր զուրս թափեց,

Շարացը կը քակուի (երբ ընկերու-
թեան մը անդամները մէկիկ մէկիկ
կը պակսին),

Յարմակման նշանը տալ,

Փոխարինելու (ծառայութիւն մը)
պայմանաւ,

Մէկուն ընտ, ծանրութիւն ըլլալ,

Հաւատարմութեամբ իր պարտքը կա-
տարել,

Դոյնը կրկնել, կրկին փորձել,

Մեծ մեծ ջարդող, մեծխօսիկ,

Մէկը Հաւածել, ետեւէն իրնալ,

Անկարելին Հետապնդելով ժամավա-
ճառ ըլլալ,

Մէկուն չեիս տալ, սաստիկ յանդի-
մանել մէկը,

Այս մարդը ուրիշին բռնած որսը
ուտել կը սիրէ (է-),

Մէկուն իրաւանց, պարտուց մեղ-
նածդութիւն բնէ,

Այս աղջիկը իր մօր ելած է,

Չուրերին մէկ տուէլ չերթար, սի-
րով չեն միասին,

Այս աղջիկը օմիքը մեղք տուած է,
Հրապարուած է,

Յանցանքը՝ զորքը վրան խօսել իսկ
չ'արժեք,

Աւանց տեսնելու, ցուցնելու՝ վա-
ճառք մը ծախել,

Անցուկը մոռցուկ ընելու է,

Ամէն բան իր անունովը կանչել,

Avoir un *chat* dans la gorge.

Emporter le *chat*.

Il n'y a rien de trop *chaud* ni
di trop froid pour lui.

Tomber de fièvre en *chaud*
mal.

On saura, on verra de quel
bois je me *chauffe*.

Nous ne vous *chauffons* pas du
même bois.

Chausser une opinion, une idée.
Chausser sa tête.

Se *chausser* une opinion dans
la tête.

Se *chausser* au même point, au
point de qn.

Faire dans ses *chausses* (f.)

Trouver *chaussure* à son pied (f.)

S'arrêter en beau *chemin*, à mi-
chemin.

Aller le droit *chemin*.

Trouver qn. sur, en son *che-
min*.

Trouver une pierre, des pierres
en son *chemin*.

Couper le » à qn.

Il ne faut pas aller par deux,
par quatre *chemins*.

Se mettre sur le *chemin* de qn.

Se détourner de son *chemin*.

Prendre le *chemin* de l'école,
des écoliers.

Aller son petit bonhomme de
chemin.

Barrer, croiser le *chemin* à qn.

Faire une chose sous la *che-
minée*.

Vous me le payerez *cher*.

Être en *cherche* de qn.

Chercher midi à 14 heures.

C'est un *chercheur* de franche
lippées.

Faire bonne *chère*.

Faire grande *chère* et beau feu.

Կոկորդը նեղութիւն ունենալ (եր-
գելու ասեն):

Մեկնել՝ առանց հրաժեշտ առնելու:

Այնչափ ազաւ է որ՝ ամէն բանի
մեռց կ'երկնցնէ:

Անձրեւէն փախչելով կարկուտի բռն-
նութիւ:

Իմ ո՛վ բլլաւս կը զեռցնեմ, կը
ցուցնեմ:

Ջուրերնիս մէկ չ'երթար, համակար-
ծիք չենք:

Կարծիքի մը մէջ յամառիւ:

Գլուխը բան մը դնել:

Իր կարծիքին վրայ պնդել թաւ:

Մէկուն համարիտ բլլաւ. Իրարու
բերան նայիւ:

Վախէն տեղն ընել (չ-):

Իր ուղածը. իր զիւսուն տեկը զտ-
նել (չ-):

Կէս ճամբան (ղժուարութեանց հար-
թուած պահուն) կանգ առնուլ:

Ուղիղ ճամբէն երթալ. անկեղծու-
թեամբ վարուիլ:

Միշտ հակառակող մը զանել իր
խորհուրդներուն:

Դիմացը արգելքներ մը զանել:

Մէկուն ճամբան կտրել (չ-):

Պէտք չէ ուր մօտը ճամբայ բռնել:

Պէտք է համարժակ յայտնել իր
միտքը:

Մէկուն յաջողութեան արգելք բլլաւ,
Իր ճանքէն շեղիւ:

Ամէնէն երկար ճամբան բռնել:

Լուս մունջ իր զործը յառաջ առնիլ:

Մէկուն արգելք հանել, խուշնառա-
թան մը զազանի բռնել, [բլլաւ:

Չեղի սուղի պիտի նստի աս:

Մէկը փնտռել, [տանել:

Չեղած տեղը զժուարութիւններ փըն-

շացկառակին՝ սեղանարոյծին մէկն է:

Կերութեամբ ընել:

Բազմածախս կեանք մը վարել:

C'est un *cheval* par le travail,
à l'ouvrage.

C'est son *cheval* de bataille.
Monter sur ses grands *chevaux*.
Parler, écrire à *cheval* à qn.

Être mal à *cheval*.

On le mit sur l'âne à *chevauchons*.

Se prendre aux *cheveux*.
Fendre un *cheveu* en quatre.
Bretander les *cheveux* de qn.

Prendre la *chèvre*.

Chercher *chican* à qn.

Faire le *chien* couchant auprès
de qn.

C'est un bon *chien* couchant.

Être comme un *chien* à l'at-
tache.

Jeter, donner sa langue aux
chiens.

Entre *chien* et loup.

Cela ne vaut pas les 4 ters
d'un *chien*.

Mener une vie de *chien*.

S'accorder, vivre comme *chiens*
et chats.

Mettre pinte sur *chopine*.

Faire *chou blanc*.

Mettre le sabre au *clair*.

Mettre la *clef* sous la porte.

Faire un pas de *clerc*.

En un *clin d'œil*, en moins d'un
clin d'œil.

Aller *clopin-clopat*.

Clorre la bouche à qn.

River à qn. son *clou*.

Mettre une chose au *clou*.

Être, rester *cloué* chez lui.

Faire la mouche du *coche*.

Faire la bouche en *cœur*.

Le *cœur* me saigne.

Avoir le *cœur* gros.

Cela va au *cœur*.

Avoir le *cœur* net d'une chose.

Աշխատաւոր մէկն է.

Իր զինուոր փաստն է.

Խորխաւ.

Մէկուն զրեւ, խօսիլ՝ զէս, խիստ
կերպով.

Գործքերը զէշ երթաւ.

Գլուխը պոչին կողմը դարձուցած էշ
հեծցուցին.

Մագ մագի գաւ, ծեծկութիւ.

Շատ բարակը փնտռել.

Գլուխ արագ ընել, շատ խորէն
կարել մագերը.

Առանց պատճառի շուտ մը զայրանաւ.

Կտիւ փնտռել.

Շնթել, շողոքորթել մէկը.

Շողոքորթին մէկն է.

Կապուած շան պէս, գերի ըլլաւ.

Զերնաւ գուշակել. իր պարտութիւնը
խոստովանել.

Մութնուլուսին.

Ատիկա բան մը, կուտ մը չ'արժեր.

Շան կեանք անցնել.

Շան կատուի պէս ապրել.

Տակաւին (զինուոյ) տակը պահել.

Չեղբը բան մը չանցնիլ. Բան չշահիլ.

Սուրը քաշել, մերկացնել.

Գազաուկ տունէն փոխադրուիլ.

Զգիանալով, անխոհեմութեամբ սը-
խալիլ.

Ակընթարթի մը մէջ.

Կաղն ի կաղերթաւ. խեղրեկ քաշել.

Մէկուն բերանը զոցել.

Մէկուն բերանը զոցել ուժգին պա-
տասխանով մը.

Գրաւատունը ձգել բան մը.

Տունը զամուսն ֆեաւ.

Պարծենաւ. մեծխօսիկութիւն ընել.

Աչք մանել աշխատիլ. պչրել.

Սրտէս արիւն կ'երթայ.

Սիրտը լեցուիլ.

Ատիկայ ատրտ կը յուզէ. [խմանաւ.

Սիրտը հանգստացնել. Բան իսկ իր

Avoir qc. sur le cœur.

Apprendre, dire par cœur.

Savoir un homme par cœur.

Prendre, avoir à cœur.

Prendre son cœur à deux mains.

Tenir au cœur.

Donner du cœur, remettre du
- au ventre.

Avoir cœur, le - à (l'ouvrage,
au métier).

Parler cœur à cœur.

Rire comme un coffre.

Cette fille est belle au coffre.

Mettre la *cognée* à l'arbre.

Jeter le manche après la *cognée*.

Aller au bois sans *cognée*.

Être *coiffé* de qn. qc.

Coiffer la sainte Catherine.

Être né *coiffé*.

Être franc du *collier*.

Faire qc. à plein *collier*.

Mettre le *comble* à qc.

Arriver, être au *comble* de (la
joie).

(Ruiner) de fond en *comble*.

Combler les vœux de qn.

Jouer la, une *comédie*.

C'est le secret de la *comédie*,
de Polichinelle.

Faire cause *commune* avec qn.

Il est du *commun* des Martyrs.

Traiter qn. de pair à *compa-*
gnon.

Être vivre de pair à *compagnon*
(d. qn).

Avoir le *compas* dans l'œil.

Être *compères* et *compagnons*.

Avoir les yeux, la tête en *compôte*

Cela se *comprend*.

Mettre qn. qc. en *compromis*.

Որ ունենալ սրտին մէջ. Միտքը
պահել բան մը. սիրտը դնել:

Գոց սորվիլ, ըսել:

Մէկուն ինչ ըլլալը լաւ ճանչնալ:

Փոյթ, հոգ ունենալ. սրտով աշխատիլ:

Իր բոլոր հիգը թափել. արիանալ:

Սիրելի, փափաքելի ըլլալ:

Սրտապնդել, քաջալերել:

Սրտով, քաջութեամբ աշխատիլ:

Մտերմօրէն խօսիլ:

Քրքջալիւր խնդալ:

Դրամն է որ կը զեղեցկացնէ այս
աղջիկը:

Բանի մը ձեռք զարնել (քակելու
համար):

Գործ մը լքել վհառութենէն:

Գործի մը ձեռնարկել՝ առանց կա-
րելորդ ունենալու:

Խելքը մէկուն՝ բանի մը տալ:

Աղջիկ ֆալ. ամուսնանալու տա-
րիքը անցնել:

Բախար հետը ծնիլ:

Գործունեայ, անվախ ըլլալ:

Սրտի մտքը, համարժակ բան մ'ընել:

Լրացնել, ի. կատար հանել:

(Ուրախութեան) զազաթակէտին հա-
նիլ:

Հիմալատակ (կործանել):

Մէկուն փափաքը լրացնել:

Կատակերգութիւն խաղալ:

Ասի ամէնուն զիտցած բանն է,
զազանիք մը չէ:

Համաձայնիլ. խօսք մէկ ընել:

Հատարակ մէկն է. մասնաւոր յա-
կութիւն մը չունի:

Ընկերի, հաւասարի աչքով նայիլ
մէկուն:

Ընկերի եզրօր պէս ապրիլ:

Աչքի կշիռ, չափ ունենալ:

Քոյր եղբայր ըլլալ իրարու հետ:

Գլուխը ուսած, զոյգ ըլլալ (յոգ-
նութենէն):

Աս յայտնի բան մընէ, ինքնին կը
հասկցուի:

Առանգի մէջ զնել մէկը՝ բան մը:

Acheter, vendre au *comptant*.
 Tenir *compte* d'une somme à qn.
 Cela n'est pas de *compte*.
 Mettre en ligne de *compte*.
 Vendre, vivre à bon *compte*.
 Etre de *compte* à demi avec qn.

Mettre qc. sur le *compte* de qn.
 Prendre qc. sur son *compte*.
 Pour mon *compte*.
 Pour le *compte* de qn.
 Tenir *compte* à qn.
 Tenir, faire *compte* de qn. qc.
 Faire entrer en ligne de *compte*.
 Avoir son *compte*.
 Il en a en pour son *compte*.
 Rendre *compte* à qn. de qc.
Compter pour qc.
Compter sur qn.

À *compter* d'aujourd'hui.
 Vous *comptez* sans lui.
Compter sans son hôte.
 Cela ne *compte* pas.
 Se *comptais* de (lui écrire).
 Agir de *concert*.
 C'est le diable à *confesser*.
 Se *confondre* en excuses, en
 remerciements.
 Couvrir de *confusion*.
 Mettre qn. à la portion *con-*
grève.
 Je ne le *connais* ni d'Eve ni
 d'Adam.
Connaitre, voir le dessous des
 cartes.
 Faire qc. par, pour, à l'acquit
 de (sa) *conscience*.
 Avoir la *conscience* étroite comme
 la manche d'un cordelier.
 Capituler avec sa *conscience*.
 Prendre en *considération*.
 Tout bien *considéré*.
 Se donner, prendre *continance*.
 Faire bonne *contenance*.
 Perdre *contenance*.
 Avoir son *content* de qc.
 Manger de tout son *content*.

Կանխիկ գրամով գնել, ծախել,
 Մէկուն Հաշուին անցընել զամար մը,
 Աս Հաշուէ զուրս է,
 Հաշուի ասնուէ. — Բանի տեղ գնել,
 Աման ծախել, ապրիլ,
 Շահ ու Քուսս Հաւասար բաժնել մէ-
 կուն հետ,
 Բան մը մէկուն վրայ նետել,
 Բան մը իր վրայ ասնուէ,
 Իմ Հաշոյս. իմ մասիս,
 Մէկուն Հաշոյն,
 Մէկուն երախտապարտ ըլլալ,
 Հաշուի ասնուէ. Միտ գնել. Բանի
 տեղ գնել,
 Փափաքածն ունենալ,
 Իր չափն առաւ,
 Մէկուն Հաշու, տեղեկութիւն տալ,
 Բանի տեղ գնել,
 Մէկուն վատաշիւ, յուսալ,
 Այսօրուցնէ սկսեալ,
 Զինքը Հաշուի չէք ասնուր,
 Զարաշար սխալիլ,
 Այս չի տեսնուիր,
 Կը կարծէի թէ իրեն պիտի զրէի,
 Համերաշխ գործել,
 Անկարելի է բերնէն բան ասնուէ,
 Սաստիկ ներողութիւն խնդրել. յոյժ
 շնորհակալ ըլլալ,
 Ամօթաւոր ընել, տեսնուի ձգել,
 Կարելի եղածին չափ քիչ կերակուր
 տալ մէկուն,
 Իր ով կամ ինչ ըլլալը բնաւ չեմ
 գիտեր,
 Բանի մը զարտնիքը ճանչնալ, տես-
 նել,
 Խիղճը Հանդարտելու Համար անհո-
 զութեամբ ընել բան մը,
 Լայն խղճի տէք ըլլալ,
 Իր խիղճը կերպաւորել,
 Ակառի ասնուէ,
 Ամէն բան լաւ կշռելով,
 Ինքզինք ծանր ծախել, ցոյց տալ,
 Դիմանալ,
 Շուարիլ, խոսիլ,
 Ուղածին չափ ունենալ բանէ մը,
 Ուղածին չափ ուտել,

Conte des fagots, sornettes,
chansons.

Il nous en conte, il n. en conte
de belles.

C'est un conteur de sornettes.
Contracter des dettes.

Tomber à la renverse, les pieds
contre-mont.

Faire, agir, parler à contretemps.

Être comme un cog en pâte.

À qui vendez-vous vos coquilles?

Portez vos coquilles ailleurs, à
d'autres.

Fraser la corde.

Se mettre la corde au con.

Les oreilles me cornent.

Laver la cornette à une femme.

Cette femme est cornette.

Se jeter à corps perdu sur qn.
dans qc.

A son corps défendant.

Serrer les côtes à qn.

Faire le chien couchant auprès
de qn.

Coucher qc. par écrit.

— en joue.

Avaler des couleuvres.

Je sens un vent coulis.

Donner le coup de grâce.

Avoir un coup de soleil.

Tirer à coup perdu.

Donner à qe. un coup de Jar-
nac.

Jeter un coup d'œil sur.

Faire un coup de tête, de sa
tête.

Il a manqué son coup.

Porter coup.

Le coup est porté.

Faire un coup d'Etat.

Du premur coup.

Avaler d'un coup.

Առասպելներ, անհաստատելի բաներ
ըսել.

Սուսեր կը զլորէ. մեղի՛ կը կլկեցնէ.

Կիներու քծնող մէկն է.

Պարտք ընել.

Գլխովայր խնայ.

Անյարմար առեմնին խօսիլ, զործել.
Հանդիստ ըլլալ. բոլոր ուզածն ու-
նենալ.

Որո՞ւ ծախել կ'ուզես այդ սուտերը.

Այդ սուտերը տար ուրիշին ծախէ.

Մեծ վտանքի, կործանումի մօտ ըլ-
լալ.

Ինքզինք ծուղակին մէջ նետել.

Ականջներս կը խօսին.

Կնոջ մը զլուրը լաւ մը լսուալ, զանի
կշտամբել.

Ամուսնին խորուած կին մըն է.

Յախուսն յարմարել, նետուիլ.

Ակամայ.

Մէկը նեղը խօթել.

Շողորթթել մէկը.

Գրի առնել բան մը.

Նշան առնել (հրացանով). [ներ].

Կլկել (նախատինք, դժուարութիւն-
ձեղքերէն փչակ հող մը կ'զգամ.

Մահաբեր հարուածը տալ. — Բոլո-
րովին կործանել ($\frac{1}{2}$).

Արեւահար ըլլալ.

Օղբ, պարապը նետել (հրացէն).

Նենգութիւն ընել, նենգով կործա-
նել մէկը.

Ահնարկ մը նետել.

Անխորհուրդ բան մ'ընել. Իր զլխէն
զործ մը տեսնել.

Չխշողեցաւ. վրիպեցաւ իր նպա-
տակէն.

Ազդեցութիւն ընել. — Վնաս բերել.

Վնասը եղաւ.

Պետական հարուած մը տալ. — Մեծ
որոշում մ'առնուլ.

Առաջին անգամէն.

Մէկ ումպով խմել.

Boire à petits coups.

À coup sûr.

Coup sur coup.

Après coup.

Pour le »

Encore un coup.

Sur le coup.

Couper l'herbe sous le pied de qn.

A tous coups.

Avoir le coup, un petit coup de marteau.

Mettre qn. en coupe réglée.

Un ami de cour.

De l'eau bénite de cour.

C'est la cour du roi Pétard.

Faire la cour à qn., à une dame.

Prendre, tenir son courage à deux mains.

Mettre, tenir qn. au courart (de).

Être, se mettre au courant (de).

Courir (le) risque.

— sur les brisées de qn.

— après les papillons.

— un danger, la fortune, le hasard, les périls.

Il court risque de perdre sa santé.

Répondre courrier par courrier.

Un courrier de malheur.

Serrer la courroie à qn.

Allonger, étendre la courroie.

Lâcher la courroie.

Donner libre cours à (sa douleur).

Couper court (à l'erreur).

Cette monnaie n'a plus cours.

Faire la courte échelle (à qn.).

Prendre qn. de court.

Tenir qn. de court.

Être, rester court d'argent, de mémoire.

Prendre le plus court.

Պուտ պուտ խմել,

Անգրէպ,

Էտեւէ ետեւ,

Բանը բանէն անցնելէ վերջ,

Այս անգամ,

Անգամ մըն ալ,

Իսկոյն,

Մէկուն օտքին տակ քար դնել,

Ամէն վայրկեան. Ամէն անգամուն,

Մէկ կողմէն պակաս ըլլալ,

Մէկը կանոնաւորապէս շահագործել,

Ան երեսս բարեկամ,

Սին խոստումներ,

Տեղ մը ուր ո՛չ մեծը յայտնի է ո՛չ պզտիկը,

Մեծարանքներ ընել. Գարպասել կնոջ մը,

Սիրտ անուշ. Ջան ի գործ դնել,

Իրազեկ ընել մէկը,

Իրազեկ ըլլալ,

Վտանգի մէջ ըլլալ,

Մրցիլ մէկուն հետ,

Չարժան բաներու ետեւէն իյնալ,

Վտանգի ենթարկիլ ինքզինք,

Իր առողջութիւնը կորսնցնելու վտանգի մէջ է,

Դոյն թղթատարով պատասխանը

Չար լուր բերող, [զրեւ,

Մէկուն ապրուստը նուազեցնել,

Անիրաւ շահեր ընել,

Սանձը թող տալ, լայն ազատութիւն տալ,

Մայրաստիճան (ցաւիլ),

Կարճը կտրել (մուրաքիւթեան ընթացքը),

Այս դրամը ալ չ'անցնիր,

Մէկուն ուր տալ՝ վեր ելնելու. — Բան մ'ընելու զիրութիւն տալ,

Դեղը խոթել մէկը, [չտալ,

Շատ նեղը բանել, ազատութիւն

Ստակը կարճ գալ. Յիշողութիւնը թէլ ըլլալ,

Ամէն կարճ ճամբան բանել,

Rester, demeurer *court*.

Être, en être aux *couteaux tirés*.

Couver de mauvais desseins, une trahison.

— des yeux qn. qc.

C'est un feu qui *couve* sous la cendre.

Mettre le *couvert*.

Ôter le »

Mettre à » (sa personne).

Être à »

Acheter, vendre à *crédit*.

Être en, jouir d'un grand *crédit* auprès de qn.

Pendre la *crémaillère*.

Aller pendre la *crémaillère* chez qn.

Être dans la prison de Saint *Crépin*.

Faire *crever* du riz.

Être *criblé* de dettes.

Vente à la *criée*.

Pendre, mettre (un procès) au *croc*.

Être sur ses *crochets*.

Être sur, aux » de qn.

Verser des larmes de *crocodile*.

À vous en, à l'en *croire*.

Vous en faites bien »

C'est à n'y pas »

Manger qc. à la *croque-au-sel*.

Tailler des *croupières* à qn.

Croustiller les restes d'un repas.

Casser la *croûte* (avec qn.).

Cela est de mon, de votre *cru*.

Pester entre *cuir* et chair.

Être *âpre* à la *curée*.

Dejeuner, dîner a fond de *cuve*.

Cuver son vin.

Լեզուն բռնուիլ. բռնելիքը մոռնալ.

Դանակ դանակի զալ.

Գէշ նպատակներ սնուցանել. Դաւ նիւթել.

Խանդատադանքով նայիլ մէկուն, բանի մը.

Մտիւրի տակ ծածկուած կայծ մըն է.

Սեղանը շտկել.

Սեղանը փերցնել.

Ապաւոժութեան մէջ զնել (ինքզինք).

Ապաւոժութեան մէջ ըլլալ.

Ապտաիկ զնել, ծախել.

Մեծ վարկ ունենալ մէկուն քով.

Նոր բնակութիւն մը հաստատուած ըլլալուն առթիւ ճաշ տալ.

Նորաբնակ տան համար արուած սեղանին հրաւիրուիլ.

Նեղ կոշիկ մ'ունենալ ոտքը.

Բրինձ խաշել.

Պարտքի տակ փախիլ.

Անորդով վաճառուիլ.

(Դատէն) ետ կենալ.

Իր ծախքովը ապրիլ.

Մէկուն ծախքովը ապրիլ

կեղծ արցունք թափել.

Եթէ մեղի, անոր հաստալու ըլլանք.

Լաւ կը կլլեցնէք.

Հաստալու բան չէ.

Միայն աղ ցաննելով բան մ'ուտել.

Դժուարութիւններ հանել մէկուն.

Կերակուրի աւելցուցնելը մաքրել (ուտել).

Կտոր մը բան ուտել. — Մտերմաբար ճաշել մէկուն հետ.

Խլա իմ, մեր զիտն է, խելապառտակէն է.

Բարկութենէն ինքզինք ուտել.

Ընչաքաղց, շահասէր ըլլալ.

Կուշտուկուտ ուտել.

Գինովութիւնը անցնել. — Բարկութիւնը անցնել.

D

Entrer en danse.
Se ne sais sur quel pied *danser*.
Faire *danser* qn.
Danser sur la corde.
Faire cuire à la *daube*.

Il *débite* bien sa marchandise.
Déchanger son poison sur qn.
Décliner son nom.
Mettre à *découvert*.
Vendre, opérer à *découvert*.
Découvrir le pot aux roses.

Décrier sa marchandise (fg.)
Tomber, être dans le *décri*,
Avoir l'esprit en *dedans*.

Cet homme a son *dit* et son *dédit*.

Être en *défaveur*.

À mon (son) corps *dépendant*.

Prendre la *défense* de.
Déferer qn. à la, en justice.
— le serment à qn.

Faire *défi* à qn.
Défiler son chapelet à qn.

Faire qc. de propos *délibérés*.
Être en *délicatesse* avec qn.
Ne *demande* que plaie et bosse.
Je ne *demande* pas mieux.
Avoir des *démangeaisons* de
(parler).

Gratter qn. où il lui *démange*.
Faire une, des *démarches*.
Être en *demeure* envers qn.

Mettre qn. en *demeure* de.

Միջամուխ ըլլալ (զործի մը),
Ինչ ընկերքս չեմ գիտեր,
Մէկը խաղցնել. վրէժ առնել,
Դժուար կացութեան մէջ ըլլալ,
Շոգիով եփել կերակուր. — Պուշլամա
երմէք:

Իր զործը յաջողցնել լաւ գիտէ,
Իր թոյնը մէկուն վրայ թափել,
Իր անունը յայտնել,
Երեսան հանել,
Բարցըն ծախել, զործել,
(Մեքենայութեան եւն.) ի մը զազա-
նիքն իմանալ:

Վարկաբեկ ընել ինքզինք (†),
Անուանարկ ըլլալ,
Գիտցածը յայտնելու մէջ երկչոտ
ըլլալ:

Այս մարդուն խօսքին հաստալ չըլ-
լար:

Աչքէ ելնել:

Անմասպաշտպանութեան համար. —
Ակամայ կամօք (շ.),

Պաշտպան կենալ,
Մէկը արդարութեան ձեռքը յանձնել,
Երդում ընել աւալ մէկուն:
Մէկը զրգոել, ասպարէզ կանչել,
Ամէն բան մէկիկ մէկիկ երեսին
զարնել:

Ուզելով, գիտամար բան մ'ընել,
Մէկուն հետ աւրուած ըլլալ,
Կոխ փնտռել,
Ալ ինչ կ'ուզեմ. իմ ուզածս ալ աս է,
Մեծ տենջ ունենալ (խօսելու),

Մէկուն հաճոյքը կատարել,
Դիմում ընել:

Մէկուն պարտական, պարտապան
լինալ:

Ստիպել մէկն իր պարտքը խոս-
տումը կատարելու:

Demeurer court, tout court, inter-
dit.

Il ne *démord* pas de ses pré-
tentions.

Il ne veut pas en *démordre*.

On l'en fera bien »

Démonter la batterie de qn.

Mes *dents* sont agacées.

Arracher une *dent* à qn.

Avoir, garder une dent de lait
contre qn.

Être sur les *dents*.

C'est vouloir prendre la lune
avec les *dents*.

Être sur son *départ*.

(Travailler) à *dépêche* compa-
gnon.

Se battre à *dépêche* compagnon.

Un ami à pendre et à *dépendre*.

Faire la guerre à ses *dépens* (f.).

Prendre qn. au *dépourcu*.

(Mettre son bonnet) sens de-
vant *derrière*.

Faire une chose en *désespoir*
de cause.

Dessiller les yeux de qn.

Être, avoir l'air en *dessous*.

Tomber en *désuétude*.

Être dur à la *détente*.

Au *detriment* de.

Porter le *deuil* de qn.

Prendre les *devants*.

Faire la *dévole*.

Être en »

Jeter son *dévolu* sur qn. qc.

Décorer ses larmes, ses chagrins.

Loger le *diable* dans sa bourse.

Tirer le » par la queue.

Faire le » à quatre.

C'est un pauvre *diable*.

Sans mot *dire*.

Ne savoir que *dire*.

Cela va sans *dire*.

S'en remettre à la *discretion*
de qn.

Ըսելիցը մոռնալ. պապանձիւ մնալ,

Իր թքածը լզեւէ չ'ուզեր. Միտքը
դրածէն չ'ուզեր շեղիւլ,

Իր թքածը լզեւէ կը տրուի,
Մէկուն խորհածը ի դերեւէ հանեւ,
Ակումներս առածն (թթուէն),
Մէկէն բան մը կորզեւ, փրցնեւ,
Մէկուն զէմ հնուց սխ մ'ունենալ,

Սաստիկ յոգնած ըլլալ,
Օղբ ձեծեւ, անկարելին հետապնդեւ
բռնէ է,

Մեկնեւու վրայ ըլլալ,
Վերի վերայ շտապու (աշխատիւ).
թաւաթոսեւ,

Մաշք առած կռուիւ, [լաւ,
Հողով մարմնով մէկուն բարեկամ ըլ-
կաշտունին մէջ շահածէն աւելի ծախ-
սեւ (†),

Յանկարծակիի բերել մէկը,
(Գլխանոցը) առջին հետեւ բերած
դնեւ,
ճարահատ բան մ'ընեւ,

Մէկուն աչքը բանալ (†),
Յարգին տակէն գործեւ,
Կերարկութնէ իյնալ, խափանիւ,

Չեռքը գոց, կծծի ըլլալ,

Ի մնաս... ին,

Մէկուն սուգը բռնեւ,
Առէն առնուլ. — Կանխեւ, [եթ,
Կապուտ ընեւ (խաղի մէջ). գաբաբ
Կապուտ ըլլալ. բնաւ չառնուլ (թիւ
խաղի մէջ),

Աչք անկել մէկուն, բանի մը,

Արցունքը, վիշտը զսպեւ,

Քաակը զատարկ ըլլալ,

Անկուտի ըլլալ. Նեղն ըլլալ,

Շատ աշխատիւ. շատ ազմուկ հանեւ,
Խեղճին մէկն է,

Առանց բառ մը գուրջեւու,

Ինչ բեւիցքը չգիտնալ,

Աս յայտնի բան մըն է,

Մէկուն վճռոյն վստահեւ,

(Manger, boire) à discrétion.

Se rendre à »

Diseur de bonne aventure.

Tomber, être dans, courir la disgrâce.

Disputer sur la pointe d'une aiguille.

C'est bientôt dit.

Montrer au doigt.

Être à deux doigts de sa (perte).

S'en mordre les doigts, les pouces.

Mettre le doigt sur la plaie (fg.).

En donner à qn.

En » du long et du large à qn.

Pour en donner tout le long de l'anne.

Vous me la donnez belle.

Donner de la tête contre.

Ne savoir où donner de la tête.

Donner dans un piège, dans le panneau.

— tête baissée dans qc.

— dans le sens de qn.

— dans les yeux à qn. (fg.).

— dans la tête.

La maison donne sur la rue.

Se donner garde de.

Se » pour (riche).

Dormir debout, tout debout.

— la grasse matinée.

— à bâtons rompus.

— comme un sabot.

Faire gros dos, le gros dos.

Être sur le dos de qn.

Tourner le dos à qn.

Mettre, révoquer en doute.

Faire les doux yeux à qn.

(Poète) à la douzaine.

Se draper dans sa vertu, sa probité.

Mettre qn. dans de beaux draps.

Être dans de beaux, de mauvais draps.

Être en droit de (refuser).

Ուզածին չափ (ուտել, խմել),

Անպայման անձնաստուգ ըլլալ,

Բախտ նայող. ֆալսք,

Աչքէ խնալ, ելնել,

Փուճ բաներու վրայ վիճել,

Ըսելը զիւրին է,

Մատով ցուցնել,

(Կորսուելու) մազ թալ,

Ըրածին վրայ զԴՆալ. մատը խած-

նել,

Մատը վերքին վրայ զնել ($\frac{1}{2}$),

Խաբել. ստել,

Խաբել. Մէկուն կլլեցնել,

Զիս կը ծաղրէք,

Գլուխը (պատին) զարնել,

Գլուխը ուր զարնելը չգիտնալ,

Թաղարթի մէջ խնալ,

Յախուռն միջամուխ ըլլալ բանի մը,

Մէկուն համախոհ ըլլալ,

Մէկուն աչքին զարնել ($\frac{1}{2}$) հաճելի

ըլլալ,

Գլուխն առնել, զարնել (զինին),

Տունը փողոցը կը նայի,

Զգոյշ ըլլալ,

(Հարուստ) ձեւանալ,

Քունը աչքերէն թափել, հոսիլ,

Մինչեւ կէս օր քնանալ,

Ընդ միջեալ քնանալ,

Մեռելի պէս քնանալ,

Փքանալ, գոռոզանալ, [բացնել,

Մէկուն ծանրութիւն ըլլալ. Զանձ-

Մէկուն կոնակ զարմնել. արհամար-

Տարակոյտի մէջ ձգել, զնել, [չել,

Քաղցր աչքոր նայիլ. Հաճոյ ըլլալ

Հասարակ (բանաստեղծ), [ջանալ,

Պարծիլ իր առաքինութեան, պար-

կեղատութեան վրայ,

Գէշ դերքի մէջ ձգել մէկը,

Գէշ դերքի մէջ զանուիլ,

Իրաւունք ունենալ (մերժելու),

À droit ou à tort.
De droit, de plein droit.
A qui de droit.
Réclamer son dû.
Être (la) dupe (de qn. qc.).
Avoir l'oreille dure.
Être dur d'oreille.
(Cette étoffe) est de durée.

Յիրաւի կամ յանիրաւի,
Իրաւամբ, բոլոր իրաւամբ,
Ասոր անկ է,
Իր աննեղիքը պահանջել,
Խարսիւ, խաղալիք ըլլալ,
Ականջը ծանր ըլլալ,
Դիմացկուն է (այս կերպսը),

E

Ce navire fait eau.
Battre l'eau.
(L'affaire) est tombée à l'eau.
Faire venir l'eau à la bouche.
L'eau lui vient à la bouche.
Être dans les eaux de qn.
À fleur d'eau.
Suer sang et eau.
Je suis en eau.
Prendre ses ébats.
Mettre, se mettre à l'écart.
Par échappé.
À l' »
Ce mot m'a échappé.
Ce mot m'est »
Vous l'avez » belle.
S'échapper par la tangeante.
Avoir l'esprit en écharpe.
Être toujours monté sur des échasses.
Avoir de l'échauboulure.
Sentir l'échauffé.
Tenir qn. en échec.
Éclater en menaces, en reproches.
Faire l'école buissonnière.
Vivre d'ecorniflerie.
Être aux écoutes.
Traiter qn. d'égal à égal.
Avoir égard à qc. qn.
Sans aucun égard (à).

Այս նաւը ջուր կ'աննէ,
Հոգը ձեռնել, զուր աշխատել,
(Գործը) ջուրը ինկաւ,
Յերնին ջուրերը վազեցնել,
Յերնին ջուրերը կը վազէ,
Մէկուն կողմէն՝ համամիտ ըլլալ,
Ջուրին երեսը,
Արին քրտինք մանել,
Ջուր կարեր եմ,
Խալաւ, զուարճանալ,
Մէկդի թողուլ, մէկդի կենալ,
Ժամանակ ժամանակ,
Գաղտնագողի,
Այս բառը մտքս ելած է,
Այս խօսքը բերնէս փախաւ,
Լաւ վաանգէն պրծեցանք,
Գլուխը լաւ ազատել (գործէ մը),
Միտքը ցրուած ըլլալ,
Միշտ խոշոր խոշոր չարդել, պոռո-
տաբանել,
Քրտինքիտալ ըլլալ,
Քրտինք հոտիւ, [կապել,
Մէկը գործելէ արդիւաւ, ձեռքը ոտքը
Սաստիկ ապանաւ, յանդիմանել,
Դպրոցէն փախչել,
Հացկատակութեամբ ապրել,
Ականջ դնել (զաղտնի),
Հաւատարիպէս վարուիլ մէկուն հետ,
Միտ դնել, նկատել,
Առանց միտ դնելու,

Avoir des *égards* pour qn.
Témoigner de l'*égard* pour qn.
Faire qc. d'*emblée*.

L'affaire s'*emmanche* mal.

Mettre en *émoi*.

Le cœur en *émoi*.

Être frais *émoulu* (du collège).

Empiéter sur les droits, pou-
voirs de qn.

Employer le vert et le sec.

— toutes les herbes de la S. Jean.

L'*emporter* sur qn. qc.

Faire l'*empressé* (fg. ir.).

Être toujours dans l'*empirée*.

Ce la sent l'*empyreume* (od.).

Vendre, mettre à l'*encan*.

Donner un coup d'*encensoir* à qn.

Casser le nez à qn. à coups
d'*encensoirs*.

Avoir le nez, être *enchifrené*.

Avoir l'*encolure* de (d'un sot).

C'est la bouteille à l'*encre*.

Écrire de bonne *encre* à qn.

Enfiler la venelle.

C'est un *enfonceur* de portes
ouvertes.

S'*enivrer* de son vin.

Mettre sa tête pour *enjeu*.

Retirer son *enjeu*.

Enlever le palais.

S'*enluminer* le visage, la trogne.

A bonnes *enseignes*.

Coucher l'*enseigne* de la lune.

Être logé à la même *enseigne*.

Entamer la réputation, le cré-
dit de qn.

— une conversation, la parole.

Enterrer la synagogue avec
honneur.

Il a de l'*entregent*, il sait son
entregent.

Entrer en compte, en ligne de
compte.

S'*épancher* à, avec qn.

Passer au fil de l'*épée*.

Ակնածիւ մէկէ մը.

Առանց ընդիմութեան. իսկոյն (բան
մ'ընել),

Գործը զէշ կ'երթայ, ընթացք կ'առ-
վարդովիւ. յուզել, [նու,

Սրտաթունդ,

Նորուս բլլալ. (Դպրոց) հոտիւ,

Մէկուն իրաւունքը, իշխանութիւնը
յափշտակել,

Ամէն միջոց զորքանծել (յաջողելու
համար),

Յաղթել, զեր ի վերոյ բլլալ,

Գործունէութիւն ցոյց առլ (հիգն),

Միշտ վերացեալ բլլալ,

Աս խանծի հոտ, համ ունի,

Անուրդով ծախել, անուրդի հանել,

Խառնկ տալ մէկուն. շողմեւ,

Մէկուն քթին խառնկ տալ. երեսէ
շատ զովիւ մէկը,

Քիթը զոցուած բլլալ (հարբուխէն),

Նմանիւ (խենթի),

Մութ՝ կնճռոտ խնդիր մըն է. —
Կրածկամիտ մէկն է,

Մէկուն խառնութեամբ զրել,

Կծիկը զնել, փախչիւ,

Պարծենկոտին, յախարողին մէկն է.

Իր կարծիքին վրայ յամառիւ,

Գլուխը վառնգի ենթարկել,

Էս կենալ վառնգաւոր զործէ մը.

Բերանը, քիմքը ալրել,

Քիթը կարմրել (շատ խմելէն),

Իրաւամբ,

Բացօթեայ պառկել,

Նայն վշտով, տառապիւ,

Մէկուն անունը, վարկը կոտրել,

Խօսք բանալ,

Պատուով զլուխ հանել (խոստում,
ձեռնարկ մը),

Մարդու հետ վարուելու կերպը զիտէ,

Հաշուի մանել,

Սիրաւ մէկուն բանալ,

Թրէ անցնել,

Donner de l'éperon.
 Tirer son *épingle* du jeu.
 Être tiré à quatre *épingles*.
 Mettre qn. qc. à l'épreuve.
 Acheter qc. à l'épreuve.
 Amitié, courage à toute é-
preuve.
 S'épuiser en conjectures.
 Se lever, monter, se tenir, mar-
 cher sur ses *ergots*.
 Suivre les *erres*, aller sur les
erres de qn.
 Déranger, renverser les *esca-*
belles à qn.
 Remuer ses *escabelles*.
 Prendre la poudre d'*escampette*.
 Jouer de l'*escampette*.
 Faire qc. à bon *escient*.
 Faire, causer de l'*escandale*.
 Payer en *espèces* (sonnantes).
 Mettre son *espérance* en.
 Mettre, fonder son *espoir* sur.
 Venir à, dans l'*esprit*.
 Il a l'*esprit* au talon.
 Faire de l'*esprit*, viser à l'*esprit*,
 courir après l'*esprit*.
 Prendre son *essor*.
 Essuyer des revers.
 — un échec.
 Être réduit à blanc *estoc*.
 D'*estoc* et de taille.
 Got à triple *étage*.
 Étanher la soif.
 Être en *état* de (partir).
 En tout *état* de cause.
 Etourdir la viande, l'eau.
 Etrangler de soif.
 S'en suis pour ma peine, p. mon
 argent.
 Courir à franc *étrier*.
 Être ferme sur ses *étriers*.
 Mettre à l'*étroit*.
 Se tenir en *éveil*.
 Sentir l'*évent* (viande etc.).
 Se rendre à l'*évidence*.
 Tout m'*excède* aujourd'hui.

Ձին մարակել,
 Ձեռք քաշել անյաշող զործէ մը,
 Ձարգարութիւն. նոր փեսայ դառնալ,
 Մէկը փորձել,
 Ա ի փորձ զնեւ բան մը,
 Անյողողող, անայլ ալ բարեկա-
 մութիւն, քաջութիւն,
 Հագարութիւն կարծիքներու երթար,
 Կիրք ելլել,
 Մէկուն շագուաց հետեւիլ,
 Մէկուն ծրագիրը, մտածածը տակ-
 նու վրայ բնել,
 Տունէն ելնել, — վիճակը փոխել,
 Կծիկը զնել, փախչիլ,
 Դիտմամբ բան մ'ընել,
 Աղմուկ հանել,
 Հնչիւն դրամով վճարել,
 Յոյսը (մէկուն, բանի մը) վրայ զնել,
 Միտքն իյնալ,
 Խելքը զուրկը չէ,
 Խելք՝ հանճար ծախել,
 Սլանալ, թափ առնալ,
 Չախոզութեան հանդիպիլ,
 Չախոզիլ,
 Իսպառ կործանիլ, անանկանալ,
 Ո՛հ է կերպիւ,
 Յետին տափնանքի խենթ,
 Ծարաւն անցնել,
 Ի վիճակի ըլլալ (մեկնելու), [մէջ,
 Ինչպէս որ ալ ըլլայ, — մէն պարագայի
 Կէս եփել միտք, չորին պաղը կո-
 լորաւէն մարիլ, [արել,
 Աշխատանքս վրայ առի, դրամէս
 եղայ,
 Չխորձակ արշաւել,
 Պինդ քան իր կարծիքին վրայ,
 Դեղը զնել, խոթել,
 Արթուն՝ զգոյշ կենալ,
 Հոտիլ (միտ, զնի),
 Բնչունիլ ստոյգ եղած բան մը,
 Ամէն բան իրեկրուս կը զպլի, կը
 ժանձրացնէ զիս այսօր.

F

J'ai *failli* tomber, de tomber.
A jour *faillant*,
A jour *failli*.
Le cœur me *faut*, lui a *failli*

A paier, assouvir la *faim*.
Faire le bec à qn.
— un faux bond.
Cela ne me *fait* ni chaud ni froid.

Il en *fait* à sa tête.
Il faut se *faire* à tout.
Il se *fait* tard, nuit.
C'en est *fait*.
C'en est *fait* pour, de nous.
Au *fait* et au prendre.
Prendre qn. sur le *fait*.
Cela est du *fait* de son frère.
Par voie de *fait*.
Prendre *fait* et cause pour qn.
Mettre qn. au *fait*.
Vivre à sa *fantaisie*.
Tomber de, être excédé de *fatigued*.

Faire un *faux* pas.
Accuser à *faux*.
Faire *fête* à qn.
Faire » à qc.
Faire *fiasco*.
Moitié *figue* et moitié raisin (f.).

Faire la *figue* à qn.
Faire *figure*.
Je ne savais quelle *figure* faire.
Faire banne, mauvaise *figure*.
Faire triste *figure*.
Des finesses cousues de *fil* blanc.
Sa vie ne tient qu'à un *fil*.
Donner à qn. du *fil* à retordre.

Avoir du *fil* à retordre.

Քիչ քան որ իյնայի,
Իրիկուն ըլլալով,
Իրիկուն զէմ,
Սիրտս կը մարի, վրան մարելիք
եկաւ:

Անթուրիւնն անցնել,
Մէկուն ըսելիքը բերանը զնել,
Յանձանք զործել,
Այս բանը ինձի համար անտար-

բեր է:
Իր խելքին փշածը կ'ընէ:
Հարկ է ամէն բանի վարժիլ,
Ժամանակը ուշ է, գիշեր կ'ըլլայ,
Ճար չկայ, լնցաւ:

Մեր բանը բուսած է,
Գործելու և խօսելու ժամանակ,
Բան մ'ըրած ատենը վրայ հասնիլ,
Աս իր եղբորը բանն է,
Հարստահարութիւն, գրկանք ընելով,
Մէկուն թեր ելնել,
Իրագեկ ընել մէկը:

Իր քմաց համաձայն ապրիլ,
Չարաչար յոգնիլ. հոգին ելնել յոգ-
նութենէն:

Սահիլ իյնալ. — Սխալիլ,
Սուս ամբաստանել,
Պատուով ընդունիլ մէկը,
Ըզձալ, շատ փափաքիլ բանի մը,
Չախողիլ:

Կէս իրաւ՝ կէս կասակ. կէս ազէկ՝
կէս զէշ (շ):
Ծագրել մէկը:

Փռաւոր երեւել, մեծ ծախսեր ընել,
Ինչ զիրք բռնելիքս չէի զիտեր,
Երես ճերմկցնել. երես սեւցնել,
Տրտումներս ըլլալ. — երես սեւցնել,
Անճարակ խորամանկութիւն:

Իր կեանքը թելէ մը կախուած է,
Դեղել մէկը. զմուսրութիւններ հա-
նել մէկուն,
Դեղութիւններ ունենալ:

Donner le *fil* à (un couteau).
 Aller, se mettre à la *file*.
 Le chat *file*.
Filer ses jours.
 La lampe *file*.
 Un *filet* de (vinaigre).
 Prendre au, dans le *filet*.
 Prendre *fin*.
 Tirer à sa *fin*.
 Mener à, à sa, à sa bonne *fin*.
 Toucher à sa *fin*.
 Arriver à ses *fin*s.
 Faire une chose à bonne, à mauvaise *fin*.
 A cette *fin*.
 C'est un *fin* renard.
 C'est une *fine* lame.
 Bien *fin* qui l'attrapera.
 Jouer au *fin*, au plus *fin*.
 Savoir le *fin* et fort de qc.
 Il sait le *fin* du *fin*.
 Il est mal dans ses *finances*.
 Donner le *fini* à.
 En *finir* avec qn.
Finir par (croire).
 Prendre en *flagrant* délit.
 Mobilier, habit tout *flambant* neuf.
 Homme *flambé*, affaire *flambée*.
 À la *fleur* de (son âge, ses jours).
 À *fleur* d'eau, de terre.
 Ajuster ses *flûtes*.
 Être de bonne *foi*.
 Engager sa *foi* de ne (pas sortir).
 Jurer sa *foi*.
 Engager sa *foi* pour qn.
 Ma *foi*, sus, par ma *foi*.
 Mettre du *foin* dans ses bottes.
 Y regarder, examiner à deux *fois*.
 De *fois* à autre.

Սրկ (զանակ).
 Կարգաւ երթալ, կարգի մանել,
 Կատուն կը խոկայ,
 Իր կեանքն անցնել,
 Կանթեղը կը մթայ,
 Կաթիլ մը (քացախ).
 Թակարդի մէջ մղել,
 Վերջ գտնել,
 Աւարտել յանդ Հանել,
 Աւարտիլ,
 Իր նպատակին Հասնիլ,
 Բարի, չար նպատակաւ ընել բան մը,
 Այս վախճանաւ, նպատակաւ,
 Վարդատորդին մէկն է,
 Ճարտար ու խորագէտ կին մըն է,
 Շատ ճարտար ըլլաւ ու է գանի խա-
 բելու համար,
 Խորամանկութեամբ իրարու հետ մըր-
 ցիլ,
 Բանի մը քաջատեղեակ ըլլալ,
 Ստանին եղած ծակը գիտէ,
 Չեղբը նեղն է,
 Աւարտել, զլուսի Հանել,
 Գժարիլ, աւրտիլ մէկուն հետ,
 Վերջապէս (Հաւատալ),
 Վրայ Հասնիլ, չանկարծակիի բերել
 յանցանքը ըրած պահուն,
 Նոսի նոր կարասի, զգեստ,
 Կործանուած մարդ, գործ,
 Ծագիկ Հասակին մէջ,
 Ջուրին, զեանին երեսը, Հարթ Հա-
 ւասար,
 Խօսք մէկ ընել,
 Անկեղծ ըլլալ,
 Խոտտանալ, երդնուլ (դուրս չելնե-
 լու),
 Երգմամբ Հաստատել,
 Երաշխաւոր ըլլալ մէկու մը,
 Կ'երդնո՛ճ, տէրը վկայ,
 Մեծ մեծ շահեր ընել,
 Կրկին ու կրկին քննել,
 Ատեն ատեն.

C'est une affaire qui n'a ni *fond* ni rive.

Faire *fond* sur qn. qc.

Cet homme a du *fond*.

(Ruiner) de *fond* en camble.

Être *forcé* à dire.

Un *fondé* de pouvoir.

Fondre en sueur, en larmes.

Fondre sur l'ennemi.

Trouver un *fonds*, faire les fonds.

Fonds social.

Être en *fonds* (fg.).

Fonds de roulement.

Un *forban* littéraire.

Être de *force* à.

Tour de *force*.

Forcé n'est, lui est de (accepter).

Faire *force* de voiles.

Avoir *force* argent, amis.

De gré ou de *force*.

Se faire *fort*.

Se porter *fort* pour qn.

Cela est plus *fort* que moi.

Faire *fort* sur.

(Diner) à la *fortune* du pot.

Faire *fortune*.

Être *fou* de qn. qc.

Être de *frairie*.

Constituer qn. en *frais*.

Se mettre en *frais*, (de toilette, d'amabilité).

En être pour ses *frais*.

Y aller de *franc* jen.

Frayer le chemin.

(La langue, les pieds) lui *frétille*, — ent.

Être *friand* de (bonbons, louanges).

Avoir la *fringale*.

Il n'a pas *froid* aux yeux.

Battre *froid* à qn.

Մէջէն չեւելիք զործ մըն է.

Վստաչիւ մէկու մը, բանի մը.

Ուժեղ, քաջազէտ մէկն է (†).

Հիմնայատակ կործանել.

Իրաւունք ունենալ ըսելու.

Օրինաւոր փախանորդ.

Չուր կտրիւ. — Արջունք թափել

Թշնամույն վրայ խոյանալ.

Պէտք եղած ստակը զանել, հոգալ.

Ընկերութեան գրամազուխը.

Պատրաստ գրամ ունենալ. — Կա-

րող ըլլալ (†).

Սովորական ծախուց գրամ.

Բանաբաղ. բանազող.

Կարող, ձեռքնհաս ըլլալ.

Մեծ ճարտարութիւն.

Հարկ անհրաժեշտ է որ (ընդունիմ).

Բոլոր տաղաստները պարզել. —

Բոլոր ջանքը թափել (†).

Շատ գրամ, բարեկամ ունենալ.

Կամայ աղամայ.

Համարձակիւ. սիրտ առնուլ.

Երաշխաւոր ըլլալ մէկուն.

Ա իմ ձեռքս չէ, իմ ուժէս վեր է.

Վստաչիւ.

Անպաճոյճ (ճար) մ'ընել.

Բախար շինել.

Խենթենալ մէկուն, բանի մը վրայ.

Խորհեմանակից ըլլալ.

Մէկը ծախքի ենթարկել.

Անսովոր ծախք ընել. — (Հասելի

ըլլալ ջանալ).

Զյաջողիւ, ի գերեւ ելնել, ծախքը

վրայ տալ.

Աներկիւղ, համարձակ (բան մը) ընել.

Ճամբայ բանալ. — Դժուարութիւն.

ներք հարթել (†).

Սաստիկ կը փափաքի (խօսելու, եր-

թալու).

Սիրաւոր ըլլալ (շաքարահամբու,

զովեալ).

Սաստիկ անօթի ըլլալ.

Քաջ ու յանդուգն է. աչքը վախ

չունի.

Պաղութեամբ վարուիլ.

Faire *froide* mine à qn.
Frustrer l'espoir, l'attente de qn.

Au *fur* et à mesure.

Entrer, se mettre en *fur*eur,
en *furie*.

Մէկուն պաղ երես ցուցնել,
Մէկուն յոյսը, ակընկալութիւնը ի
գերեւ հանել,
Հետզհետէ,
Կատարել, կրակ կտրել,

G

Frauder la *gabelle*.

Gâcher un travail, sa fortune.

Faire une *gaffe*.

Prêter sur *gage*.

Être aux *gages* de qn.

Casser un homme aux *gages*. (f.)

Rester, demeurer pour les *gages*.

Gagner sa vie, son pain.

— le dessus.

— du chemin, du terrain.

— du large, les champs.

Il l'a bien *gagné*.

Être *gai* comme (un) pinson.

Vogue la *galère*!

Mener une vie de *galérien*.

(Aller) au *galop*.

Aller, courir le *galop*.

Il s'en va le grand *galop*.

Faire la *gambade*.

Payer en *gambades*.

Être, manger à la *gamelle*.

Chanter sa *gamme* à qn.

Répondre en même *gamme*.

Changer de *gamme*.

Un fou de haute *gamme*.

Ceci passe votre *gamme*.

Mettre qn. hors de *gamme*.

Jeter le *gant*.

Relever, ramasser le *gant*.

Se donner les *gants* d'une chose.

Մաքսն աղ փախցնել. — ձաքառա-
րութեամբ պարտքէ ազատել,

Աշխատութիւն մը, ինչքը փճացնել,

Անճարակութիւն, սխալ մ'ընել,

Գրաւով փոխ տալ (գրամ),

Մէկուն ծառայ ըլլալ,

Մէկը աչքէ հանել ($\frac{1}{2}$),

Օժիքը ձեռք տալ, մորթը չազատել,

Ապրուստը ճարել, հացը ճարել,

Յաղթել. գերազանցել,

ձամբայ կտրել, յառաջ երթալ,

Փախչել, կծիկը գնել,

Արժանի՜ էր (ընդունած անարգանաց),

Շատ զուարթ ըլլալ,

Զգէ՜ որ երթայ... ըլլալի՛քը թող ըլ-

Դժուրեմբեր կեանք մը վարել, [լայ,

Քառամբակ (արշաւել),

Փութալ. հեպել,

Արագ մահուան կը մօտենայ,

Պարքը վճարելէ փախուստ տալ, Ծա-
ղրածութեամբ պատասխանել հար-
ցումներուն,

Զինորներու ճաշն (գարավանա) ու-

կշտամբել մէկը, [անել,

Նոյն եղանակով պատասխանել,

Խօսքը, ընթացքը փոխել,

Ծայրագոյն յիմար,

Աս քու կարողութենէդ վեր. քու ու-

տելիք բանդ չէ,

Մէկը նեղը խոթել,

Կոխի հրաւիրել,

Կոխի կուն ընդունիլ,

Բանի մը փառքն ինքզինքին վերա-
գրել, ընծայել,

Avoir les *gants* d'une chose.
Prendre, mettre des *gants*.
Cela vous va comme un *gants*.
Vous n'en avez les *gants*.

Se porter *garant*.

Être de *garde*.

Prendre *garde* à, de.

Se tenir, se mettre, être sur
ses *gardes* (contre).

Se donner *garde* de.

N'avoir *garde* de (partir).

Dieu me *garde* de! Dieu m'en
garde!

Garder à une.

— le lit.

— une poire pour la soif.

Mettre à la *gêne*.

Être dans la *gêne*.

Des *gens* de sac et de corde.

Cet homme a un coup de *gi-
belet*.

Rompre la *glace*.

Gober du vent, les mouches.

Faire sortir, mettre qn. hors
des *gonds*.

Il en a menti par la *gorge*.

Rire, crier à *gorge* déployée.

A pleine *gorge*.

Faire une *gorge* chande de qn.
qc.

Avoir un chat dans la *gorge*.

Boire à patitis, à grandes *gor-
gées*.

Avoir le *gosier* pané.

Prendre *gout* à.

Se ressembler comme deux
gouttes d'eau.

Né voir, n'entendre *goutte*.

Goutte à *goutte*.

Porter le coup de *grâce* à qn.

Trouver *grâce* aux yeux de qn.

Faire *grâce* à qn. de qc.

Faire *grâce* de.

Բանի մը առաջին մտածողն ըլլաւ:

Շատ զգուշութեամբ զործեւ:

Շատ կը յարմարի քեզի առ:

Առաջին մտածողը դուն չես. Ասոր
փառքը քուկդ չէ:

Էրաշխաւոր ըլլաւ:

Պաշակ ըլլաւ — նեպէք պէքէմէք:

Ուշ դնել. զոյժ ըլլաւ:

Հոռու ըլլաւ — չուզել, չկրնալ:

Աստուած չընէ. Քաւ լիցի:

Հսկողութեան տակ պաշել. տնդուլ

Անկողնոյ ծառայել, [չակել,

Ապագային՝ նեղ առնին բան մը

Նեղը ձգել, նեղել, [պաշել,

Նեղն ըլլաւ:

Կախուկու արժանի մարդիկ. ոճ-
բազործներ:

Բախուկ է այդ մարդը:

Առաջին ղժուարութեան յաղթել. —

Պաղուծինը վերցնել:

Հովը ձեծել. փուշ բաներով ժամա-
նակ անցնել:

Մէկը սաստիկ զրգոնել, բարկացնել:

Աներեւակայելի սուտեր նետեց:

Կոկորդալի բնդաւ, պոռաւ:

Կոկորդալի բ:

Ծաղր ընել:

Զայնը մաքած՝ կոկորդը զոյ ըլլաւ
(երգիչի):

Պուտ պուտ, լեցուն բերնով խմել:

Էրկաթէ բերան ունենաւ. չզգաւ

Ախրժ զգաւ: [աւքը՝ կծուն:

Իրարու խիստ նմանիլ:

Բնաւ չտաննել, չլսել:

Կաթիլ կաթիլ:

Մաշարեք չարութեամբ տաւ մէկուն:

Մէկուն աւքը մտնել. շնորհ զաննել մէ-

Պարգեւել, բաշխել: [կուն քով:

Խնայել:

Faites-moi *grâce* de nos reproches.

Grâce à Dieu.

Grâce à (vous).

À titre *gracieux*.

Sentir le *graillon*.

Graisser la patte à qn. (f.)

— le marteau.

Avoir les yeux plus *grands* que la panse. (f.)

Vivre au *grand* air.

Un homme du *grand* air.

Un homme *grand*.

Un *grand* homme.

À *grand'* peine.

Mordre à la *grappe*. (fm.)

Mettre, jeter le, son *grappin* sur qn.

Dormir la *grasse* matinée.

En serez-vous plus *gras*?

Jour *gras*.

Faire *gras*.

Le temps est *gras*.

Il fait *gras* marcher.

Être *gras* comme un cent de clous.

Gratter l'épaule à qn.

— qn. où il ferait démange. (f.)

Faire qc. de son *gré*.

À mon, ton, son etc. *gré*.

De *gré* ou de force.

De *gré* à *gré*.

Bon *gré* mal *gré*.

Savoir *gré*, bon -, beaucoup de -, un - infini (qn.).

Savoir mauvais *gré*, peu de -.

Se savoir *gré*, bon *gré* de.

Tirer ses *grègues*.

Greler sur le persil. (f.)

Trembler le *grelet*.

Mettre son fusil à la *grenadière*.

Խնայէ ինծի քու կշտամբանքներդ.

Փողք Աստուծոյ.

(Զեր) շնորհիւ.

Զրիարար.

Ճենճ հոտիւ.

Թաթը իւղտակի, կաշտակ մէկը (շ.).

Դոնապանը կաշտակ.

Կարծուածէն աւելի շուտ կշտանալ. (շ.).

Բացօղեայ ապրիլ.

Մեծութիւն ծախող մարդ մը.

Մեծ հասակով մարդ մը.

Մեծ, նշանաւոր մարդ մը.

Մեծ դժուարութեամբ.

Առջարկ մը շուտով ընդունիլ. — Կուրորէն հաւատալ խոստումի մը. (շ).

Իշխել մէկուն մտայ զրայ, ճանկը նետել՝ զնիւ մէկուն վրայ.

Շատ ուշ արթննալ.

Աւելի բան մը պիտի ըլլա՞ն, պիտի չա՞նի.

Ուտիք օր.

Ուտիք ընել.

Խոնառ ու մեղապատ է օղը.

Փողոցը սաշուն է. ոտք կը սաշի.

Շատ նիւար ըլլալ. Ուկրը ոսկրնեւրուն անցնիլ.

Մէկուն կանակը շոյել. աչք մանել ջանալ.

Մէկուն ախրածած բանն ընել զուրցել. (շ.).

Իր ուղեւով բան մ'ընել.

Իմ, քու, իր են ուղեւովը. ըստ իւր, քեզ, անոր.

Ուղեւով կամ չուղեւով.

Համաձայնութեամբ.

Կամայ ակամայ.

Շատ շնորհակալ՝ զոհ ըլլալ.

Դժգոհ ըլլալ.

Ինքզինքէն զոհ ըլլալ.

Կծիկը զնել.

Տկարները ճնշել. տկարներու քով յիշորտալ. (շ.).

Ականները կափկափել (ցուրտէն).

Հրացանը ուտը ձգել մեղկօրէն.

Faire *grève*, se mettre en —.
Jeter son cœur à la *gribanille*.

Prendre qn. en *grippe*. (f.)
Faire *grise mine* à qn.

Avoir le cœur *gros*.
Se tenir au *gros* de l'arbre.
Vent en *gros*.
Pain de *gruau*.
Faire le pied de *grue*. (f.)
Passer à *gué*.
Tomber, donner, se fourrer dans
son *guépier*.
Faire qc. de *guerre* lasse.

Être au *guet*, faire le —.
Avoir l'œil, l'oreille au *guet*.

Tirer ses *guêtres*. (f.)
Donner à qn. sur la *gueule*.
Avoir la *gueule* panée, ferrée.

Être fort en *gueule*.
Être *gueux* comme un peintre,
un rat, un rat d'église.
Être pris au *guichet*.
Guigner de l'œil.
Avoir du *guignon*, être en —.
Porter *guignon* à qn.
De *guingois*.
Marcher de *guingois*.

Բանթող՝ զործագուել ընել:
Սիրաբ ամենուն ալ տալու տրամա-
դիր ըլլալ:
Ասել ձեզ. զէշ աչքով նայիւ. (շ.):
Խուր մուր՝ զէշ աչքով նայել ձե-
կուն:
Սիրաբ ելլել. Թախծալից ըլլալ:
Ասելի զօրաւորին կողմը բանել, յա-
Մեծացանակ վաճառում. [բիւ]:
Շարժագուն ալիւրէ՛ զերժակ հաց,
Ոտքի վրայ երկար առեն ապասեւ. (շ.)
Հունն անցնել:
Զար, զէշ ժողկանց հանդիպիւ, ծու-
ղակն իյնալ:
Յոգնած, ծանձրացած բան մ'ընել
վերջապէս:
Դարանակալ ըլլալ, լրտեսել:
Աչքը՝ ականջը տրել. ուշի ուշով դի-
տել՝ մտիկ ընել:
Զգել երթալ:
Լոկցնել ձեզ:
Շատ տաք կերակուրի զիմանալ, բե-
րանը երկաթէ ըլլալ:
Զուր բերան, լկտի ըլլալ:
Անթոթնէն բերանը հաւել:
Փախչելու առեն բանուիւ:
Աչքին ծայրով ցոյց տալ. ակնարկել:
Զախողիւ:
Զախողութիւն բերել ձեկուն:
Աս ի շեղ:
Դէմ զէմ՝ խոտորակ քալել:

H

Avoir, prendre en *haine* qn. qc.

Hors d'*haleine* (être).

Mettre qn. hors d'*haleine*.

Prendre *haleine*.

Écrire une lettre, boire *tout d'une haleine*.

Tenir qn. en *haleine*.

Faire *halte*.

Mordre à l'*hameçon*.

Courir le *hasard*.

Parler au *hasard*.

Avoir *hâte* de (dire).

Faire à la *hâte*.

Hausser un vaisseau, une côte un phare.

Hausser le cœur, le courage à

La terre, le navire *hausse*. [qn.

Se hausser sur la pointe du, des

Le temps *se hausse*. [pieds.

Le temps est *haut*.

Tenir la bride *haute* à qn.

» la main » à qn.

» » dans une affaire.

Avoir la *haute* main d'une aff., d'une société.

Tomber de sa *hauteur*.

Penser tomber de sa *hauteur*.

Être à la *hauteur* de

Il est à la *hauteur* de sa posi-

Parler avec *hauteur*. [tion.

Il a marché sur une mauvaise *herbe*.

Sur quelle *herbe* avez-vous marché? (f.)

Il a employé toutes les *herbes* de la St. Jean.

Couper l'*herbe* sous les pieds à qn.

C'ert un docteur, avocat en *herbe*.

Ատել. խորշիւ:

Շնչատառ (ըլլալ):

Շնչատառ ընել մէկը:

Շունչ առնուլ. հանգչիւլ:

Մէկ շունչով գրել, խմել:

Մէկը կասկածի մէջ դնել:

Կանգ առնուլ. հանգիստ առնուլ:

Հրապուրուիլ:

Բախտին ետեւէն վազել:

Սարէն ձորէն. ըստ զիպաց խօսիլ:

Փռթալ (ըսելու):

Շտապաւ, վեր ի վերոյ ընել:

Փարոսին, եզերքի մօտենալ (նաւու):

Սիրտ տալ, խրախուսել:

Յամաքին, նաւուն կը մօտենանք:

Ոտքի մասնէրուն վրայ կայնիլ:

Օղբ կը բացուի:

Օղբ պայծառ է:

Մէկուն սանձը բռնել. շատ ազատ

Մէկուն բան մը չնետել: [չձգեզ:

Գժուարին պայմաններ դնել:

Գործի, ընկերութեան մը մէջ իշխել, տիրել:

Հասակովը գետին փռուիլ:

Ապշած մնալ:

Կարող ըլլալ:

Քաջ գիտակից է իր զիբքին:

Յոխորատնքով խօսիլ:

Գլխուն բան մը եկած է (որ այս պէս տխուր է):

Ո՞ր կողմիտ վրայ արթնցար. Ի՞նչ ունիս դարձեալ (չ):

Զեղքէն եկածը բոլոր ըրաւ. Քար չմնաց որ չշարժէր:

Ոտքին տակ օճառ դնել (ինք անոր տեղ անցնելու համար):

Բժշկացու, փաստաբանցու է:

Se mettre à l'heure.

Êtes-vous à l'heure?

Votre montre est-elle à l'heure?

Quelle heure avez-vous?

A trois heures de relevée.

Compter toutes les heures.

Chercher midi à 14 heures.

Ami de toutes les heures.

A la bonne heure!

De bonne, de très bonne heure.

Rendre hommage à qn. à qc.

Faire hommage à qn. de qc.

Par homme.

C'est un homme bas percé.

Un homme de sac et de corde.
Se faire un point d'honneur de qc.

Parole d'honneur!

Avoir en honneur.

Faire les honneurs d'une maison.

Se faire honneur de qc.

Couvrir de honte.

Faire honte à qn.

Avoir perdu toute honte.

Mettre bas » »

Avoir » » bué

Prendre le chemin de l'hôpital.

Courir en poste à l' »

S'en aller le grand galop à l'hôpital.

Compter sans son hôte (fig.)

C'est une huître à l'écaille.

Raisonner, jouer etc. comme une huître.

Être d'humeur à.

Être en » de.

Être de mauvaise humeur.

Les plus huppés y sont pris.

Ժամը, ժամացոյցը շահել (ուրիշինն վրայ):

Ժամացոյցդ չի՞շդ է:

Ժամդ քանին է:

Կէս օրէն վերջ ժամը Յին:

Սաստիկ ծանձրան ալ. ժամերը հաճախ:

Չեղած տեղը դժուարութիւններ փըն:

Անձնուէր բարեկամ: [տակ]

Հա՛ սանկ. Հա՛աւ Հա՛աւ:

Հաս կանուխէն:

Մեծարել. Հաթ—դնել:

Կուրբել, ընծայել բան մը մէկուն:

Մարդ զուր:

Այս մարդուն զործերը զէշ են. մաղը ծակ է:

Կախաղանի արժանի մարդ:

Մեծ հոգ տանիլ բանի մը. — Պատուոյ խնդիր ընել բան մը:

Պատուոյս վրայ կ'երգնում:

Պատիւ սեպել:

Պատուասիրել, հիւրասիրել մեծ պատուով:

Պարծենալ բանի մը համար. — Ինքզինքնի պատիւ սեպել:

Ամթապարտ ընել:

Մէկը ամէշնել, պզտիկ մզել:

Ամէն ամօթ մէկդի թողուլ. երեսին չուրը կորսնցնել:

Կործանիլ տարապայման ծախք ընելով:

Յոյսէն վրիպիլ. Հաշուոյն մէջ սխալել

Հաս անմիտ մէկն է: [($\frac{1}{2}$)]:

Հաս անխելք կերպով մտածել, խաղալ և այլն:

Կեղտիւր ըլլալ:

Ամէնէն խորամանկ կարծուողներն անզամ (անոր) ծուղակին մէջ ինչ կած են:

I

Il faut avec cet homme mettre
les points sur les i.

Se nourrir, de repaître d'*illu-*
Jouer à pair ou *impair*. [*sions*.
Prendre l'*impériale*.

Monter sur l' » [*ce*.
Mettre, attacher de l'*importan-*
Un fait de peu d'*importance*.
» de nulle *importance*.
Prendre de l' »
Se donner des airs d' »
En *imposer* à
Il *en impose* à ses juges; aux
Faire l'*impossible*. [yeux.

Faire mille *incartades*.

Induire au mal.

» en erreur.

Chevalier d'*industrie*.

S'*ingérer* dans (une affaire).

Faire une *injure* à qn.

» *injure* à qn.

Charger qn. d'*injures*.

Faire des, de vives *instances*.

Demander, prier avec »

Être, *vivre* en bonne, en par-
faite *intelligence*.

Intenter une action, un procès
contre, à qn.

» une accusation contre

Intercepter une lettre. [qn.

Rester, demeurer *interdit*.

Être d'un état intéressant.

S'*intéresser* à qn. qc.

Prit à *intérêt*.

Payer *intérêt* et principal.

Շատ ճշգրտապահանջ ըլլալու է, մեծ
զգուշութիւն ունենալու է այս մար-
դուն հետ:

Սնուի յոյսեր սնուցանել:

Դար ու կոճատ խաղալ:

(Հանրակառքի) վերնայարկի տոմսակ
առնուլ:

» վերնայարկը հէնեւ,
նստիլ:

Կարեւորութիւն ընծայել:

Դուզնաքեայ, անարժէք բան մը:

Կարեւորութիւն առնուլ:

Մեծ հոգիք առնուլ, ձօխանալ:

Խաբել:

Իր դատաւորները, աչք կը խաբէ:

Անկարելին ընել. ամէն հնարք բա-
նեցնել:

Ափեղգփեղ բաներ, արտաոտցութիւն-
ներ ընել:

Գէղ ի չար հրապուրել:

Մոլորեցնել:

Ճարտար խաբերայ:

Մեջամուխ ըլլալ (գործի մը):

Զրկել մէկը:

Նախատել մէկը:

Նախատակած ընել մէկը:

Թախանձել. աղերսել:

Համամիտ, համախոհ ըլլալ:

Դատ բանալ մէկուն դէմ:

Ամբաստանութիւն ընել:

Նամակ մը բռնել:

Շուարած մնալ:

Թոցւոր, յղի ըլլալ:

Հոգ ունենալ. շահագրգռուիլ:

Տոկոսաւոր փոխառութիւն:

Տոկոսն ու զուրկ դրամը վճարել:

Entrer d. les *intérêts* de qn.
Prendre les » » »
Avoir, prendre *intérêt* à.
Mettre qn. d. ses *intérêts*.
Il n'a pas *inventé* la poudre.
Investir qn. de sa confiance.

» (une armée).
Recueillir de l'*ivraie*.

Մէկուն շահը փնտռել,

Բանէ մը շահ ունենալ. շահագրգռուիլ,
Իրեն շահիւ՝ զոգնալ մէկը,

Կարճամիտ մէկն է,

Մէկուն իր վտառահաւթիւնն յայտնել.

վտառահիւ վրան,

Պաշարիւ (բանակ մը),

Լաւ վարձատրութիւն չգտնել,

J

Jamais de la vie! }
Au grand *jamais*. }
A tout *jamais*.
Aller, courir à toutes *jambes*.
Jouer des *jambes*.
Prendre ses » à son cou. }
N'aller que d'une *jambe*. }
Rire *jaune*.
Jeter un coup d'œil sur.
Mettre en *jeu*.
Donner, faire beau *jeu* à qn.
Faire voir beau *jeu* à qn.

Jouer bien son *jeu*.
(N. partirons) la semaine de 3
jeudis (f.).
Etre à *jeun*.
Ne pas se sentir de *joie*.

» se posséder de »
Se donner à, au cœur *joie* de qc.
S'en » à » »
Dire de *jolies* choses de qn.
S'en donner par les *joues*.
Coucher, mettre en *joue* qn. qc.

[chees].
Jouer à (colin-maillard), au (é-
» (à) *quitte* ou (à) *double*.

» de son *reste*.

Բնաւ երբէք,

Յախտեան,

Մեծաքայլ վազել, երթալ,

Փախչիլ, կծիկը զնել,

Կազն ի կաղ երթալ (զործ մը),

Ակամայ ծիծաղիլ,

Այցէ անցնել. ակնարկ մը ձգել,

Վտանդի զնել,

Մէկուն յաջողելու առիթ տալ,

Խուել, փնտա հասցնել. — վիճա-

բանութեան մէջ յաղթել,

Իր զերբ լաւ խաղալ,

Անանը գտակին (պիտի մեկնինք).

երազդ տես (որ մեկնինք) (չ),

Ծով ըլլալ,

Ուրախութենէն խելքը թոցնել,

Լիուլի վայելել. յափրանալ,

Չարախուել մէկու մասին,

Ունեցածը կերակուրի մոզել,

Նշան առնալ (հրացանով). — սեւե-

ռուն նայիլ (†),

Խաղալ (աշկապուկ) ճաարակ),

Քիմ վերտի խաղալ. — զմեղակ

զործէ մը պրծելու համար ամէն

բան ալք առնալ (†),

Մնացած գրամով խաղալ. — Մնա-

ցորդ հարստութիւնը սպանել. Գլու-

խուն ճարը գանալ (†),

Jouer de malheur.

» de bonheur.

» à jeu sûr.

» au plus sûr.

» à (se noyer).

» d'adresse.

» du pouce.

» de la prunelle.

» du violon, de la flûte, du piano.

Faire jouer toutes sortes de res-
sorts.

Jouer un rôle.

» une pièce, un tour, un
parti à qn.

» la comédie.

» la douleur, l'homme d'im-

Vous m'avez joué. [portance.

Se jouer de.

» à.

Il ne faut pas se jouer à ce re-
Se jouer soi-même. [mède.

Jouer qn. par dessous la jambe.

Etre, servir de jouet à qn.

Jouer de (la vie).

» du (malheur), de (la pau-
vreté) de qn.

Vivre au jour le jour.

Il faiblit de jour en jour.

Au point du jour.

Voir le jour.

Il fait jour.

Clair comme le jour.

Faire du jour la nuit, et de la
nuit le jour.

Prendre, fixer, indiquer, donner,
assigner un jour.

Prendre le jour de qn.

Prendre son jour.

Avoir son jour pour faire qc.

Չյաջողիլ. Չախողութեան հանդի-
պիլ.

Յաջողիլ. յաջողութեամբ զլուխ հա-
նել.

Վատաւ ըլլալ իր ճարպիկութեան
վր. ապաւով երթալ.

Երկու ճամբաներէն էն ապաւովն
ընտրել.

Ինքզինք (խղղուելու) վտանգին են-
թարկել.

Ճարտարութիւն բանեցնել.

Ծախս ընել. պարտք վճարել.

Ալք ընել. մեղմել.

Չաթակ, սրինգ, զաշնակ զարնել.

Իր բոլոր իշխանութիւնը բանեցնել.
ամէն հնարք բանեցնել.

Դեր մը խաղալ.

Մէկուն խաղ մը խաղալ.

Կեղծել.

Յաւ. կարելոր անձ մ'ըլլալ կեղծել.

Չիս խաբեցիր.

Յաղթել. բանի տեղ չղնել.

Անմտօրէն մէկուն՝ բանի մը վրայ
հետաւիլ.

Այս զեղին հետ խաղալ չ'ըլլար.

Ինքզինք խաբել.

Մէկուն զլիւն խաղ մը խաղալ.

Մէկուն խաղալիկ, ծագր ըլլալ.

Վայելել, ըմբռնել (կեանքը).

Մէկուն (թշուառութեան, աղքատու-
թեան) վրայ խնդալ.

Օրը օրին ապրիլ.

Օրէ օր կը տկարանայ.

Առաւօտեան գէմ. այգուն.

Լոյս տեսնել, հրատարակուիլ, ծնա-

Առաւօտ է. Լոյս է. [նիլ.

Քաջայայտ, զիւրմբոնելի.

Յորեկը՝ զիւրք ընել, ու զիւրքը՝ ցո-
րեկ. — ամբողջ օրը քնանալ ու

զիւրքը արթնան Յալ.

Ժամագիր ըլլալ. օր որոշել.

Մէկուն ժամանակին յարմարիլ.

Իրեն յարմար օրն ընտրել.

Իր սեփական օրն ունենալ՝ բան
մ'ընելու համար.

D'un *jour* à l'autre.

De *jour* à autre.

Du *jour* au lendemain.

De *jour* en *jour*.

Mettre à tous les *jours*.

Se » » »

De, dans nos *jours*.

Se faire *jour*.

Des *jours* filés d'or et de soie.

Il a bu de l'eau de *jouence*.

Mener *joyeuse* vie, une vie —.

Être d'humeur *joyeuse*.

Venir à *jubé*; faire venir à *jubé*

Se faire, se constituer de *juge*.

S'ériger en *juge* de qn. qc.

Mettre qn. en *jugement*.

Ester en »

Juger (condamner) sur l'étiquet-

te, sur l'étiquette du sac.

Juger (faire qc.) à, à la bouille

vue.

Jurer ses grands dieux.

C'est *jus* vert ou verjus.

(» bonnet blanc ou blanc

bonnet).

Faire *justice* de qn.

Rendre, faire *justice* à qn.

Appeler, citer en *justice*.

Trainier en *justice*.

Մէկ օրէն միւր. շատ քիչ տանէն,
Երբեմն երբեմն.

Այսօր վաղը. անյապաղ.

Օր օրի.

Ամէն աւուր ընել. Հասարակ դարձ.

Ինքզինք Հասարակ դարձնել, [նել.

Մեր օրերը, մեր օրերուն.

Ինքզինքին ճամբայ բանալ. — Ե-
րեւան գալ.

Ոսկեհիւս, երջանիկ օրեր.

Երեսասարդացած կ'երեւի.

Չուարճալից կեանք վարել.

Չուարթ ըլլալ.

Հաւանիլ՝ Հպատակիլ բռնի. — Բռնի
Հաւանեցնել.

Իրաւարար ըլլալ, կենալ.

Դատաստանի ենթաբկել մէկը.

Դատի ելնել.

Անանց քննութեան դատապարտել.

սո աչս դատել.

Անխորհուրդ, Հարեւանցի դատել բան

մը.

Երզում պատառ ըլլալ.

Ան ալ սո է՝ սո ալ ան է. միեւնոյն

բանն է.

Մէկը ըստ արժանւոյն պատժել.

Մէկուն իրաւունքը ճանչնալ.

Դատի կանչել.

Դատի քաշել.

L

Laisser manger la *laine* sur le dos.

(Le chien) est en *lasse*.

Mener qn. en *laisse* (f.).

Cela *laisse* à désirer.

Ne pas *laisser* de (travailler).

Se *laisser* aller à (la paresse).

» mener par le nez.

Laisser une ch. en voie, en vue.

Du *lait* tourné.

Il avale cela doux comme *lait*.

Bouillir du *lait* à qn. (f.).

C'est une poule *laitée*.

Mettre en *lambeaux*.

Tomber, s'en aller en *lambeaux*.

Baisser la *lance* (devant qn.).

Rompre une *lance* av. qn.

» des *lances* pour qn.

(Venir) à beau pied sans *lance*.

Tirer la *langue* à qn. [long.

» » d'un pied de

Avaler sa *langue*.

Se mordre la *langue*.

Donner sa *langue* au chat.

Avoir la *langue* bien pendue.

Dénouer, délier la *langue* à qn.

Donner du plat de la *langue* (f.).

Faire la *langue* à qn.

Tomber en *languueur*.

Tenir qn. en *languueur*.

Mentir comme un *laquais*.

Larder qn. d'épigrammes, de brocards etc.

Être le *lardon* du quartier

ինքզինք չկրնալ պաշտպանել,

(Եունը) կապուած է.

Մէկը ուզածին պէս դարձնել. քթն բռնած տանիլ (չ.).

Ասի զոհացուցիչ չէ, անբնդունկան է.

Չդադրիլ (աշխատելէ).

Ինքզինք (ծուլութեան) տալ.

Դէմ զննելու ոյժ չունենալ.

Ամէն բան անկարգ թողուլ (տան մէջ).

կարած կաթ. լոռ.

Անյազօրէն ամէն զովեստ կ'ընդունի.

- Վատութեամբ չլսել կը ձեւացնէ

թշմամանքները.

Մէկուն հասնի բան մը ընել. (չ.)

կնամարդի մէկն է.

Բզիկ բզիկ ընել.

Բզիկ բզիկ ըլլալ.

Չիջանիլ. խոնարհիլ.

Մրցիլ, մագառիլ մէկուն դէմ.

Մէկը իր հակառակորդաց դէմ պաշտ.

պանել.

Հետիտն զալ. [մաշրել.

Մէկուն լեզու հանել, ծագրել, քա.

թեղծութենէն լեզուն դուրս եցնալ.

Լեզուն բռնել, լռել. [համար.

Չղջալ. - Լեզուն բռնել. չխօսելու.

Իր խելքը չհասնիլը խոտաովանիլ.

Լեզուն երկար. լեզուանի ըլլալ.

Մէկուն լեզուն. բերանը բանալ տալ.

Գեղեցիկ խոտաովանի բնել առանց

կատարելու (չ.).

Մէկուն զուրցելիքը բերանը զնել.

Ծիւրիւր, հալուումաշ ըլլալ.

Երկար սպասցնել, հոգի քաղել (բան

մ'ըսելու համար).

Լրբօրէն ստել.

Խօսքով սիրաւ զիրարարել.

Թաղին չարալեզուն ըլլալ.

Avoir la manche *large*.
Prendre, gagner le *large*.

Vivre, se mettre, être au *large*.
En donner à qn. du long et du *large*.

Il en a eu du long et du *large*.
Boire à tire *larigot*.
Fondre en *larmes*.
S'abreuver, vivre de *larmes*.
Les *larmes* de l'aurore.

Être au bout de son *latin*.

Perdre son *latin*.

Je m'en lave les mains.

Laver la tête à qn.

Il n'a qu'à s'en lècher la barbe.
Faire la *leçon* à qn.

Recevoir une bonne *leçon*.
Donner une *leçon* à qn.

Être *léger* d'un grain.

Faire la *lessive*.

Être sot en trois *lettres*.

À la queue *leu leu* (f.).

Se leurrer d'un vain, doux espoir.

Se mordre les lèvres de qc.

Entrer en *lice* contre qn.

Boire le calice jusqu'à la *lie*.

Lier amitié av. qn.

» conversations av. qn.

» commerce, société av. qn.

Avoir *lieu* de (croire).

Tenir *lieu* de qu. qc.

Donner *lieu*.

Avoir *lieu*.

Sentir qn. d'une *lieue*. [ch.

Être à cent, à mille *lieues* d'une
N'en pas approcher de cent, de
mille *lieues*.

Լայն խիղճ ունենալ,

Մոգուն խորը երթալ, բացը ելնել.
— փախչիլ (†).

Առատութեան մէջ ըլլալ, ապրիլ,
Պանախից, նախատակոծ ընել.

Պանախից՝ նախատակոծ եղալ,
Կոյր զինով ըլլալ, սաստիկ ճնկել,
Արցունք թափել,
Շարունակ արատասուել,

Արշալուսոյ արցունքները, ցոյ,

Ինչ բսկիքը կամ ընկիքը չգիտնալ.
Նեղը մանել,

Ձուր յոգնիլ, ժամանակը՝ յոգնու-
թիւնը վատնել,

Ձեռքս կը լուսմ. պատասխանատու
չեմ անոր,

Մէկուն զուրկը լաւ մը լուսալ, չե-
թել մէկը, [սայ,

Ձուր տեղ շահ՝ մաս ունենալ կը յու-
Մէկուն բսկիքը կամ ընկիքը սոր-
վեցնել,

Լալ դաս մ'առնուլ,

Խրատել՝ պատժել խօսքով կամ զործ-
քով. դաս մը տալ,

Կուս մը պակաս ունենալ. փախուկ
ըլլալ,

Մոխրախորով լուսնալ,

Անխելք, յիմար ըլլալ,

Էտեւէ ետեւ (քալել). (շ.),

Ինքզինք խաբել. փուն՝ անուշ յոյսեր
անուշանել,

Չղջալ բանի մը վրայ,

Մէկուն հետ մրցիլ, պայքարիլ,

Դառնութեան բաժակը քամել,

Բարեկամանալ մէկուն հետ,

Խօսակցիլ,

Ընտանութիւն ընել մէկուն հետ,

Պատճառ՝ տեղի ունենալ (հաստատ-
լու),

Մէկուն՝ բանի մը տեղը բանել,

Տեղի՝ պատճառ տալ,

Տառանիլ,

Մէկուն զաւուսաբ զուշակել,

Շատ հեռու ըլլալ բանէ մը. բնա-
լիտրհել բանի մը վրայ,

Lancer un lièvre.
 Lever le lièvre.
 Avoir une mémoire de lièvre.
 Mener une vie de lièvre.
 Bailler le lièvre par l'oreille.
 Courir le même lièvre.

Ligne de conduite.
 (Courage) hors ligne.
 Pêcher à la ligne.
 Mettre à la ligne.
 Escalier en limaçon.
 Passer, franchir les limites.
 C'est un linge mouillé (f.).
 Faire sa, une grosse lippe.
 Coureur, chercheur de franchises
 lippées.

Courir la lippée.
 Mener qn. à la, par la lisière.
 Faire le lit.
 Se mettre au lit.
 Garder le lit.
 N'être pas sur un lit de roses.

Être sur la litière.

Faire litière d'une chose.
 Prendre livraison.
 Parler comme un lièvre (f.).
 Être, être écrit sur le livre
 rouge.
 Porter la livrée de qn.
 Battre » »
 Avoir toujours qlq. fer qui loche.

Il y a qlq. fer qui loche.

Être aux. premières loges.

Voir de loin.
 Faire qc. à, tout à loisir.
 De longue main.
 Prendre le plus long.
 Long comme un jour sans pain.
 Trainier en longueur.
 Il y a du louche dans cette
 affaire.
 Jeter du louche sur qc.

Գոմարութիւն հանել,
 Խնդիր մը հանել՝ յուզել,
 Յիշողութիւնը շատ կարճ ըլլալ,
 Հալածուիլ,
 Մէկը խաբարել,
 Միեւնոյն բանին ցանկալ՝ ետեւէն
 ըլլալ,
 Ընթացք, վարք,
 Անսովոր, գերազանց (քաջութիւն),
 Կարթով ձուկ որսալ,
 Նոր առող սկսիլ,
 Պատասցող սանդուղ,
 Սահմանն՝ չափէն դուրս ելնել,
 Շատ տկար է, շոր դարձած է (շ.),
 Քիթ պոկունք ընել, քիթը կտրել,
 Պատասխարոյժ, հացկատակ,

Զրի ճաշ փնտռել,
 Մէկն ուզածին պէս դարձնել,
 Անկողին շտկել,
 Անկողին մանել,
 Հիւանդ պահելիլ,
 Վշտաւից՝ անհանգիստ ըլլալ,
 Հիւանդ պահելիլ. — Գործելու ան-
 կարող ըլլալ (տարիքի, յոգնու-
 թեան բերմամբ),
 Մտիկ՝ վատնել բան մը,
 Ընդունիլ վաճառք մը, [(շ.),
 Սեթեկութեալ խօսիլ. Գրաբար խօսիլ
 Գործուած յանցանքի մը համար նը-
 շանակութիլ,
 Մէկուն անձնուէր ըլլալ (շ.),
 Մէկուն համակիրներուն հետ կոտորել,
 Միշտ բան մը (անհանգստութիւն)
 ունենալ,
 Միշտ արգելք մը կայ բանին մէջ,
 Լ. ա. դիրքի մէջ ըլլալ բան մը դե-
 տելու համար,
 Հեռուէն տեսնել, զուլակել,
 Հանգստութեամբ բան մ'ընել,
 Շատանց,
 Երկայն ճամբան բռնել (եւս շ.),
 Շատ երկար ու տաղակալիլ,
 Երկնցնել (գործ մը), երկնալ,
 Այս գործին մէջ կասկածելիլ, ան-
 հասկնալի բան մը կայ,
 Կասկածի տակ ձգել,

Aller, marcher à pas de *loup*.

Il, cet h. a vu le *loup*.

Tenir le *loup* par les oreilles.

Mettre, laisser qn. à la gueule du *loup*.

Aboier à la *lune*. (շ.)

Vouloir prendre la *lune* av. les dents (f.)

Faire un trou à la *lune*.

Avoir des *lunes*.

Être *lutiné* par qc.

Անձայն քաշել (մէկը յանկարծակի բերելու համար)։

Հարբութեան հոգած է. - Գլխէն շատ բան անցած է։

Անհրկիւ Խաւ։

Ստոյգ վտանգի մը ենթարկել մէկը։

Չօրաւորին դէմ պոռալ։

Անկարելիին մեղք զարնել, փափաքել (շ.)։

Գաղտնի կծիկը զննել՝ պարտքը չզննարելու համար։

Քիմահանայքներ, խոցեր ունենալ։

Տանջուիլ, անհանգիստ ըլլալ բանէ մը։

M

Jour *maigre*.

Faire *maigre*.

N'avoir ni sou ni *maille*.

Avoir *maille* à partir av. qn.

Demander la *main* à qn.

Battre des *main*s.

N'y pas aller de *main* morte.

Les *main*s m'en tombent.

Donner, prêter la *main* à qn.

Lever, porter la *main* sur qn.

Mettre la *main* à qc.

Par un coup de *main*.

Mettre aux *main*s.

Prendre à toutes *main*s.

Faire la belle *main*.

Être, en être, en venir aux *main*s. [conde main.

(Acheter) de la première (se-

Faire qc. *sous-main*.

Tenir la *main* haute à qn.

Faire *main* basse (sur).

Une *main* de papier.

Faire *maison* nette. neuve.

Պաշտի օր։

Պաշտ բռնել։

Անկուտի ըլլալ։ [հետ։

Զննել բանի մը համար վիճել մէկուն

Մէկուն մեղքը խնդրել։

Դժուր զարնել։

Մէկուն, (զարնելու համար) չխնայել։

- մեղքը բանջար չի քաշել։

Չարմացած կը Խաւ։

Մէկուն մեղքնուտու՝ աջակից ըլլալ։

Չեղք վերցնել մէկուն վրայ։

Չեղք զարնել բանի մը։

Ցանկարծուստ։

Կուռնցնել. իրար մղել։

Լիարուսն, անխնայ կերպով առնուլ։

Խնքնահաճ ըլլալ։

Կոկորդ կոկորդի զաւ. զգուրաբէլ. ծննդութիւլ։

Առաջին (Տերորդ) մեղք զննել։

Գաղտնապէս բան մ'ընել։

Խառնաբասար վարուիլ մէկուն հետ։

Կողոպտել. սպաննել. չխնայել։

Պրակ մը Թուղթ (25 Թերթ)։

Բուրք ծառաները մէկանց համբել. -

Հորք ծառաներ առնուլ։

Se rendre, être maître de.
 Être le maître de faire qc.
 Jurer sur la parole du maître (fg.).
 Passer maître en.
 Vouloir du mal à qn.
 Il vous en prendra mal.
 Mal vous en prendra.
 Penser, songer à mal.
 Avoir mal à (la tête).
 Avoir mal de (tête, de dents).
 » » de mer.
 Se donner du mal.
 Avoir du mal à faire qc.
 Tourner une chose en mal. }
 Prendre en mal. }
 Prendre mal une chose.
 Tant bien que mal.
 Malgré que j'en aie.
 » qu'il en ait.
 Entendre malice à qc.
 Ne pas entendre malice à qc.
 Tenir, avoir qn. dans sa manche.
 Être dans la manche de qn.
 Avoir la conscience large comme la manche d'un cordelier.
 Manger à qn. le blanc des yeux.
 » qn. qc. des yeux.
 » de la vache enragée.
 Il se laisse manger la laine sur le dos.
 Faire son marché. [(fg.).
 Il a bientôt fait son marché.
 Aller, courir sur le marché de qn.
 (Vendre) à bon, à meilleur marché.
 En être quitte, en sortir à bon marché.
 Faire bon marché de (sa vie).
 C'est marché donné.
 Être en marché de qc.
 Marché au comptant, à terme.
 Marcher sur les pas, les traces de qn. [qn.
 Marcher, être sur les talons de

Տերեւ, իշխեւ,
 Կարող՝ տէր ըլլալ բան մ'ընելու,
 Կարօրէն հեռանալ, տիրոջ կարծիքին հաւատալ (†),
 Շատ վարպետ՝ ճարտար ըլլալ,
 Մէկուն չարիք ուղեւ,
 Ասկէ գէշութիւն պիտի գայ ձեզի,
 Չարիք խորհել,
 (Գլուխը) ցաւիլ,
 (Գլուխը, ական) ցաւիլ,
 Ծովը զուխը բռնել,
 Կեղտութիւն կրել,
 Չուղեւով բան մ'ընել,
 Գէշի տանիւ, գէշ մարդ մեկնել բան մը,
 Գէշ մարքի առնուլ. — Գժուարը գաւ,
 Կազն ի կազը. գէշ աղէկ,
 Հակառակ կամքիս,
 » իր՝ կամքին,
 Չարութեամբ բան մ'ըսել, ընել,
 » բան մը չըսել, չընել,
 Մէկը իր ափին մէջ ունենալ,
 Մէկուն ափին մէջ ըլլալ,
 Լայն խիզ՝ ունենալ,
 Ուժգին զայրանալ մէկուն դէմ,
 Աչքով ուտել, աչք անկել մէկուն, բանի մը, [կրել,
 Շատ մը զրկանքներ, խեղճութիւն Շատ բարի՝ բայց աղարէ բնութեամբ,
 Հարկաւոր եղածը զնել,
 Շուտով ընելիքը որոշեց. (†),
 Մէկուն առած զինը բարձրացնել. (†) Մէկուն զործին խառնուիլ,
 Աւելի ածան (ծախել),
 Օճիքը ածան ազատել վտանգէ մը,
 (Կենաց) չխնայել. վտանել (խնջ),
 Չիտի պէս է,
 Սակարկութիւն ընել բանի մը,
 Կանխիկ, ապառիկ վաճառում,
 Մէկուն հետեւիլ, նմանիլ, [Նմանիլ,
 Ոտքը (ուրիշին) հարէն չբաժնել. —

Marcher à pas de tortue.
 » dans les eaux de qn.
 » à sa mine.
 » sur le pied à qn.
 » devant.
 » au pas.

Donner un *mat* à qn.
 Devoir une chandelle à St. Mathurin.

Être du *matin*.
 Se lever de grand, de bon, fort, trop. très *matin*.

Découvrir, éventer la *mèche*.
 Tourner la *medaille*.
 Le revers d'une *medaille*.

Être à *même* de faire qc.
 Mettre, laisser qn. à *même* de faire qc.

Boire à *même* (la bouteille, une cruche).

Menacer ruine.
 Faire des *ménages*.

Entrer, se mettre en *ménage*.
 Faire bon, mauvais *ménage* av. qn.

Traiter qn. av. *ménagement*.
Ménager le temps.
 Une assiette des 4 *mendiants*.

Mener de front (plusieurs affaires).

Mener à bien.
 Mettre, avoir à *mépris*.

Par *méprise*.
 C'est la *mer* à boire.
 Ce n'est pas la *mer* à boire.
 Sans *merci*.

Être, se mettre à la *merci* de.
 À la *merci* des (vents).
 Faire, recevoir une *mercenaire*.
 Se faire, un *mérite* de qc.
 Bien *mériter* de.

Comblér, remplir la *mesure*.
 La *mesure* est comble.
 Dans la *mesure* de (mes forces).
 Prendre ses, toutes ses *mesures*.

Յամբ քալել,
 Մէկուն ձեռնառն ըլլալ,
 Կործանումին ծառնալ,
 Առանց յարգութեան վարուիլ,
 Առջեւէն երթալ,
 Կամաց քալել,
 Չարորգութեան հանդիպցնել մէկը,
 Յիմարիլ,

Առանց կանուխ ելնել,
 Շատ կանուխ ելնել՝ արթննալ,
 Դուր մէջ տեղ հանել,
 Հակառակ կողմը դարձնել (բանի մը),
 Բանի մը զէչ կողմը,
 Կարող ըլլալ բան մ'ընելու,
 Մէկը կարող ընել բան մ'ընելու,

Բերանը քաշել (շիշը, սափորը),
 Խարխուլ՝ կործանման վրայ ըլլալ,
 Տուն նայիլ. տանը զործքերն ընել,
 Ամուսնանալ. տուն տեղ ըլլալ,
 Սիրով՝ զէչ վարուիլ մէկուն հետ,

Ակնածանցով, մեղմօրէն վարուիլ,
 Ժամանակը լաւ զործածել,
 Պնակ մը չոր պատու (թուղ. կաղին, չամիչ, նուշ),
 Շատ զործեր միեւնոյն ատեն յառաջացնել,
 Լաւ կատարել,
 Արհամարհել,
 Սխալմամբ,
 Դժուարին՝ անպատու բան մըն է,
 » » բան մը չէ,

Անխնայ,
 Անմաստութիւն ըլլալ, ապաւինիլ,
 Խաղալիկ եղած (հոգեբան),
 Կշտամբանք ընել, ընդունիլ,
 Պարծիլ բանի մը վրայ,
 Արժանի ըլլալ. ծառայութիւններ մատուցանել,
 Չափը լեցնել,
 Չափը անցաւ, լեցումի է,
 (Կարողութեան) չափով,
 Ամէն զգուշութիւն, միշտ ձեռք առաւ,

Être en *mesure* de.
Mettre qn. hors de *mesure*.

Se *mesurer* avec qn.
Mettre à feu et à sang.

- » aux abois.
- » au pis, au pis faire, à pis faire.
- » en feu, en cendres.
- » en pièces, en quartiers.
- » qn. en colère.

Se *mettre* à table.
» à (écrire).
» en peine.
» en état de faire qc.
» à tout.
» au fait.

S'y *mettre*.
Se *mettre* sur la cérémonie.
Avoir la tête bien *meublée*.
S'en défendre comme d'un *meurtre*.

Mettre en *miettes*.
À qui *mieux mieux*.
Avoir bonne *mine*, de la *mine*.
Faire la *mine*.
» des *mines* à qn.

Aller de *mieux en mieux*.
Faire de son *mieux*.
Payer de *mine*.

Avoir la *mine* de.
Faire *mine* de (s'en aller).

Être (un h.) à la *minute*.
Un paon qui se *mir* d. sa queue.
Se *mirer* d. ses plumes.

Mise de fonds.
» à prix.
Monnaie de *mise*.

Être de *mise*.

(f.).

Tirer sa poudre aux *moineaux*.
Être, se mettre de *moitié*.
Battre *monnaie*.
Rendre à qn. la *monnaie* de sa pièce.

Ձեռնհաս ըլլալ բան մ'ընելու:
Մէկուն խորհուրդները փճացնել. մէկը
անկարող զինակի մէջ զնել:

Չափուիլ, կտուիլ մէկուն հետ:
Հուրի և սուրի մատնել:
Յետին տաղնապի մէջ ձգել:
Ձեռքն եկած չարիքն ընելու յոր.
զորեւ մէկը:

Հոյ ճարակ ընել, մոխիր դարձնել:
Չարդուփշուր ընել:
Բարկութիւնը զրգոել:

Սեղան նստիլ:
Սկսիլ (զրել)
Անշանդիտա ըլլալ. նեղուիլ:
Կարող ի վիճակի ըլլալ բան մ'ը-
նելու:

Ամէն բանի ձեռնամուխ ըլլալ. ամէն
բանի մէջ օգտակար նանդիտանալ:
Իրազէս՝ իրազէկ ըլլալ:
Չբաղիլ. սկսիլ:
Ծանրէն քաշել:
Բազմաշմուտ ըլլալ:
Բացէ ի բաց մերժել՝ ուրանալ

Փշուր փշուր ընել:

Մրցելով
Բարեհաւսիլ, առողջ ըլլալ:
Երեսը կտրել:

Մէկուն աչք ընել:
Հետ զհետէ լաւալ:
Կրցածը՝ ձեռքն եկածն ընել:
Բարեդիմութեամբ խաբել:
Երկիւ, կերպարանքն ունենալ:
Երեցնել, կեղծել (մեկնիլ):

Ճշդապահ մէկն ըլլալ:

Անմեղհաճ, փառասէր մէկն ըլլալ:

Դուխ դրամ. դրամազուլի:

Աճուրդի զին:

Անցուկ դրամ:

Յարգի՝ մեծարոյ ըլլալ, սովորու-
թիւն ըլլալ (շ.).

Չարժած բանի մը համար ծախս ընել:

Ընկեր ըլլալ շահին ու ֆեսանին:

Դրամ կտրել. — ստակ ճարել:

Մէկուն փոխարէն ընել. վրէժ առ-
նալ:

Payer qn. en monnaie de singe.

» en même monnaie.

Promettre monts et merveilles.

» des monts d'or à qn.

(Aller) par mont et par vaux.

Monter à l'assaut.

» en, sur un trône.

» en graine, en épi.

» la tête à qn.

Faire montre de (sagesse).

Se moquer de qn. [40.]

Je m'en moque comme de l'an

Tailler les morceaux à qn.

Mordre ses ongles.

» à qc.

» la poussière, la poudre.

S'en mordre les doigts, les pouces.

Avoir de la morgue.

Compter ses mots.

Il n'entend pas un mot de (science).

Dire de gros mots. (f.)

Dire le fin mot.

Prendre au mot.

Faire d'une mouche un éléphant.

Prendre la mouche.

Être tendre, sensible aux mouches. [mouche.

Faire querelle sur un pied de Moucher du sang.

» la chandelle.

Il ne se mouche pas du pied.

Briguer le mouchoir.

Refuser le »

Jeter le mouchoir à une femme.

Faire la moue.

Mouiller l'ancre.

» un vaisseau.

Faire venir l'eau au moulin.

[lin.

Il viendra moudre à mon mou-

Être triste à mourir.

Մէկը ծաղրել՝ անոր պարտքը վճարելու տեղի,

Մէկուն վրէժը հասուցանել,

Մեծ մեծ խոստումներ ընել,

Մեծ շահեր խոստանալ՝

Լեռ ձոր կտրել անցնիլ,

Յարձկել պարտքին վրայ,

Գահ բարձրանալ.

Հունտի երթալ, հասկ կապել,

Մէկուն զուխը դարձնել, գրգռել մէկը,

(խառնութիւն) ցուցնել,

Ծաղրել մէկը,

Հոգ անգամ չեմ ընեք, [դնել,

Մէկուն ծախքերը չափաւորել, կարգի

Միտքը յոգնեցնել, [մը մէջ,

Ախորժիլ՝ յառաջադէմ ըլլալ բանի

կոռայ մէջ մեռնիլ,

Չղջալ բան մ'ընելուն վրայ

Ամբարտաւան ըլլալ,

Ծանր ու ձեղձեղանով խօսիլ,

Բառ մ'իսկ չի հասկնար (գիտութեան նշն),

Յիշոցներ ընել. (շ.) [զարցնել.

Իր միտքը պարզել, Վերջին խօսքը

Իսկոյն ընդունիլ առաջարկը,

Ճանճը փիղ չի՞նել,

Սրանեղիլ.

Շատ զիրարզայց ըլլալ (ահաճութեան մը), [ընել,

Չնչին բանի մը համար խօսք՝ կոխ

Քիչն արիւն զալ (խնջելու տանն),

Ճարպին քիթը կտրել,

Ճարտար՝ հնարամիտ մէկն է,

Միւս կիներէն նախադաս ըլլալ չա-

նալ,

Նախադասութիւն տալ չուզել,

Կին մը՝ միւս կիներէն նախադաս

ընաբել,

Ժանիք ընել,

Խարխախ նետել (նախն),

Իր՝ կամ իրեններուն օգուտը ձեռք

բերել, շահ հանել,

Ինծի պէտք կ'ունենայ հարկաւ. —

վրէժս կը լուծեմ,

Մեռնելու աստիճան տխուր ըլլալ,

S'amuser à la *moutarde*.
 Revenir à ses *moutons*.
 Se tenir en *mue*.
 Ferrer la *mule*.
 Mettre qn. au pied du *mur*.
Musique de chat, de chiens et
 de chats.
Musique enragée.

Փուճ բաներով ժամադաճառ ըլլալ,
 Իր խօսքին զալ. (մեր խօսքին զանք),
 Տուն կենալ, [շահել,
 Ուրիշի համար զնած բանին վրայ
 Մէկը նեղը խոթել.

Ահանջ խաղնոց երաժշտութիւն.

N

Passer (une rivière) à la *nage*.
 (Venir) tout en *nage* (f.).
Nager entre deux eaux.

Prendre *naissance*.
 Faire *nargue* à qn. qc.

Nos vins font *nargue* aux vôtres.

Payement en *nature*.
 Faire de (d'une) *nécessité* (une) vertu.

Faire qc. par *nécessité*.
 Avoir le cœur *net* de qc.

Avoir les mains *nettes* de qc.

Mettre au *net* un écrit.

Saigner du *nez*.

Tirer les vers du *nez* à qn.

Fourrer, mettre son, le *nez* dans.

Mener qn. par le *nez*.

Se casser le *nez*.

Donner du *nez* en terre.

Faire un pied de *nez* à qn.

Il a un pied de *nez*.

Se couper, s'arracher le *nez* pour
 faire dépit à son visage. (f.).

Donner d'une chose par le *nez*.

Fermer la porte au *nez*.

Լողալով անցնիլ (գետէ),
 Քրտինքի մէջ թաթգուած (զալ). (շ.),
 Ձուրի տակէն լողալ. — (շ.) ոչ մէկ
 կողմի յարիլ.

Մնանց առնալ. ծնանիլ.

Արհամարհել, բանի տեղ չգնել. —
 զերազանցել.

Մեր գինիները ձերինները կը զերա-
 զանցեն.

Բերքով հատուցում.

Պարտականութիւն մը՝ իբր առաքի-
 նութիւն ընել.

Առ հարկի բան մ'ընել.

Բանի մը պատճառը լաւ հասկնալ.
 սիրտը հանգիստ ընել.

Խիղճը ժաքուր ըլլալ բանի մը համար.

Մաքուրի քաշել (զրութիւն),

Քթն արիւն զալ.

Մէկուն բերնէն խօսք քակել, առնել.

Քիթը բանի մը մէջ խօթել. խառնուիլ.

Մտէկուն՝ ուղածը ընել տալ, քթն
 բռնած առնիլ.

Չյաջողիլ (շ.).

Երեսի վրայ գետինն իյնալ. — (շ.)
 չյաջողիլ.

Քիթը քերել մէկուն. ծաղրել.

Յոյրը պարապը ելաւ. ամօթապարտ
 թաղ.

Մէկուն բարկութեամբ ֆիտակ ուղած
 առնել. ինքզինքին ֆիտակ, (շ.)

Ափեղցփեղ բան մը զուրցնել.

Դուռը երեսին զոցնել

Rire au *nez* de qn.
La moutarde lui monte au *nez*.

Faire une *nique* à qn. (f.).
Faire la *nique* à qn.
Se mettre au *niveau* de qn.
» de » av. qn.
Faire la *noce*. (f.).
C'est le *noeud gordien*.

Couper le *noeud gordien*.

Voir tout en *noir*.
Je ne lui ai jamais dit pis que
son *nom*. | son *nom*.
On ne saurait lui dire pis que
C'est un homme à qui il ne
faut pas dire plus haut que
son *nom*.

Faire une réponse de *Normand*.
Prendre *note* d'une affaire.
» des *notes*.

Ne savoir qu'une *note*.
Changer de *note*.
Cela change la *note*.
Vous aurez, v. entendrez de mes
nouvelles.

Cette *nouvelle* est venue par
ricochet.

Il se prend à tout comme un
homme qui se *noie*.

Être *nu* en chemise.

Mettre à *nu*.

(Verser) un *nuage* de lait.

Porter, élever aux, jusqu'aux
nues.

Monter, sauter aux *nues*.

Tomber des *nues*.

Se perdre dans les *nues*

La *nuît* tombait.

Il se faisait *nuît*.

À *nuît* tombante.

Passer une *nuît* blanche.

Payer en *numéraire*.

Մէկուն քթին խնդաւ. ծաղրել,
Համբերութիւնը կը հասնի. կ'սկսի
նեղարարել, [(շ.)]

Մէկուն խաղ՝ չարամենութիւն մ'ընել,

Մէկուն քթի ու պոչ ընել. ծաղրել,

Ինքզինքը հաւասար սեպել ուրիշին,

Զուարճանալ, շուայտիլ, (շ.)

Գորդեան հանգոյց անյաղթելի դժ-
ուարութիւն մ'է,

Դժուարութիւնը վերցնել, առանց սա-
կայն լուծելու,

Ամէն բան անտեսանել,

Իրեն նախատեսկան բան մը չըսի,

Վստահամբարին մէկն է,

Շատ շուտ անունուոյ մ'է,

Խուսափողական պատասխան տալ,

Գործի մը մասին անդեկութիւն առ-
նուլ, նշանակել, նախադրել,

Միշտ նոյն բանը կրկնել,

Իր խօսքը՝ ընթացքը փոխել,

Ատկայ խնդիրը կը փոխէ,

Քիչ առեւելն քեզի կը հասկցնեմ,

Ուրբ մուր մամբով եկած է այս
լուրը,

Խեղդողողի մը պէս ամէն բանի կը
փաթթուի,

Շտպկանց ըլլալ,

Մերկացնել,

Փսր մը կաթ (խառնել թէյի մէջ),

Մինչեւ ամպերը բարձրացնել,

Զայրանալ, վեր վեր ցատքել (զայ-
րութիւն),

Ապշիլ թալ,

Մութ ու աղճատ (ոճ) մ'ունենալ,

Գիշեր էր,

Գիշերը կոխելու առեն,

Գիշերը աչքը բաց անցնել,

Արձաթ դրամով վճարել,

0

Observer les longues et les brèves. [gules.

Observer les points et les vir-

Être, mettre obstacle à.

Obtempérer à (un ordre, aux desirs de).

Obvier à (un scandale, un malheur).

Perdre, manquer, laisser échapper l'occasion.

Prendre, saisir l'occasion. — aux cheveux.

D'occasion (un livre d'). [de.

Octroyer une grâce, une deman-

Avoir un coup d'œil excellent.

» du » »

Pleurer d'un œil et rire de l'autre.

Je n'en crois pas mes yeux.

Se mettre le doigt d. l'œil. (f.).

Avoir les yeux plus grands que le ventre. [ventre.

Avoir plus grands yeux que

Jeter de la poudre aux yeux de qn.

Avoir bon pied, bon œil.

Chercher qn. des yeux.

Avoir des yeux au bout des doigts.

Cela saute aux yeux.

Être tout yeux, tout oreilles.

J'aurai, je tiendrai l'œil à tout.

Avoir l'œil sur.

Être frappé du mauvais œil.

Faire des yeux à qn. faire les gros yeux.

Pour les beaux yeux de qn.

Regarder qn. entre les deux yeux.

Շատ զգոյշ ըլլալ, շատ ուշադրու-
թիւն ընել ամէն կէտի.

Արդեւ ըլլալ.

Հնազանդիլ (հրամանի մը, մէկուն
փափաքին).

Առաջին անունը.

Ատիկա մեղքէ փախցնել.

Ատիկա մեղքէ չփախցնել.

Գործածուած (գիրք).

Շնորհք, խնդրիք մը պարգև. տալ.

Թափանցող միտք մ'ունենալ.

Մէկ աչքով լալ՝ միւսով խնդալ.

Աչքիս չեմ հաւատար.

Ինքզինք խափել (չ.).

Ծակ աչք ըլլալ. — իրմէ վեր բանե-
րու փափաքիլ.

Մէկուն աչքը փռչի ցանել. խափիւ-
րել.

Քաջատոյգ ըլլալ. — զգոյշ՝ արթուն
ըլլալ (չ.).

Աչքով մէկը փնտռել.

Մատեներուն ծայրը շատ զգայուն ըլ-
լալ.

Ատի բացայայտ է.

Զորս աչք՝ չորս ականջ ըլլալ.

Ամէն բանի պիտի հսկեմ. հոգ պիտի
ունենամ.

Հսկել. աչքը վրան ըլլալ.

Աչքի դալ.

Բարկացայտ մէկուն նայիլ.

Մէկուն սիրոյն համար. — ձրիարար.

Աչք փնկած նայիլ.

Entre quatre *yeux* (*գիյէօ*).

Avoir un *œil* aux champs et l'autre à la ville.

Avoir les *yeux* (la tête) à la, en compotes.

Être plein comme un *œuf*.

Chercher à tondre sur un *œuf*.

Mettre tous ses *œufs* dans un même panier.

Mettre la main à l'*œuvre*.

Mettre en *œuvre*.

Se mettre à l'*œuvre*.

Faire *office*, de l'*office* de.

À titre d'*office*.

Faire qc. d'*office*.

De l'*oignon* revenu.

Être vêtu comme un *oignon*.

À vue d'*oiseau* (plan, application).

À vol d'*oiseau*.

Faire *ombrage*; donner de l'*ombrage* à.

Prendre *ombrage*.

Porter »

Faire *ombre* à qn.

Jeter de l'*ombre*.

C'est l'*ombre* et le corps.

Avoir peur de son *ombre*.

Courir après une *ombre*.

Rogner les *ongles* à qn.

Avoir de l'*esprit* jusqu'au bout des *ongles*.

Promettre des monts d'*or*.

Il vaut son pesant d'*or*.

Je suis à vos *ordres*. [tent.

Les *oreilles* me cornent, me tin-

Être tout *oreilles*.

Prêter l'*oreille*.

Parler à l'*oreille*.

Dire qc. à l'*oreille*.

Être dur d'*oreille*.

Բերան բերնի, առանձինն (բան մ'ըսել),

Ամէն բանի զգուշութիւն ընել. արթուն հսկել,

Ալթը (զլուխը) հզմուած ըլլալ,

Կուշտ՝ լեփլեցուն ըլլալ,

Չնշին բաներու մէջ իսկ իր շահը զննանել,

Բուրդը դրամը նոյն զործին պանկեցնել. — իր բախար մէկ բանէ մը սպասել,

Գործի ձեռք զարնել,

Գործածել. ի զործ զնել.

Գործի, աշխատակու ախիլ,

Տեղը բռնել,

Ի պաշտօնէ,

Ինքն իրմէ բան մ'ընել,

Սխրած,

Վրայէ վրայ հազուած ըլլալ,

Ընդհանուր (յատակագիծ, տեսութիւն),

Ուղիղ զօով, շեշտակի,

Միայն շփոթել, խրատեցնել,

Կատակածի երթալ. — խրախել,

Շուք ընել, նստածեցնել,

Ազարակ առնել, սեպնել,

Ստուգել, նախանձարեկ՝ անհանգիստ ընել,

Անբաժան են իրարմէ,

Իր շուքն զախնալ,

Փուշ յոյսի ետեւէ ըլլալ,

Մէկուն իշխանութիւնը՝ շահը թիցընել, զերցնել,

Խելթը զլիւն թափել,

Մեծ մեծ խոտաւաններ ընել,

Իր ծանրութեամբ ոսկի կ'արծէ,

Պատրաստ եմ մեզի լսելու,

Ականջս կը խօսի,

Չորս ականջ կարիլ,

Ականջ զնել, մտիկ ընել,

Մէկուն ականջն ի վար խօսիլ,

» » քն բան մ'ըսել,

Ականջը ծանր ըլլալ,

Pendre à l'*oreille*.

Un désagrément me *pend* à l'*oreille*.

En avoir sur l'*oreille*.

Se prendre par les *oreilles*.

Avoir la puce à l'*oreille*.

Échauffer les *oreilles* à qn.

Attendez — moi sous l'*orme*.

Marchand d'*orviétan*.

Tomber dans l'*oubli*.

Mettre en *oubli*.

Ouvrir un complot, une ruse etc.

Lécher l'*ours*.

Un *ours* mal léché (f.).

Ouvrir les yeux à qn.

» » à la vérité.

» de grands yeux.

Faire une *oration*, des — s'à qn.

վերահաս ըլլալ,

ինծի անհաճոյ բան մը պիտի հան-

դիպի,

[լալ,

Ահանջը կախել. տխուր՝ յոգնած ըլ-

նիծելուի,

Անհանգիստ ըլլալ բանի մը համար.

Մէկը զայրացնել խօսքով,

Սպասէ՛ որչափ որ կրնաս,

Խաբերայ (բժիշկ, դեղագանձող). մեծ

մեծ խօսելով խաբող,

Մոռցուիլ,

Մոռնալ.

Դաւ, նենդ նիւթել,

Մանր քննել,

Կողար մէկը. (շ.),

[նել,

Մէկուն աչքերը բանալ. բան սովորեց-

ձգնաբանութիւնը ճանչնալ,

Չարմացմամբ դիտել,

Մէկը պատուով ընդունիլ,

P

Rompre la *paille*.

Homme de *paille*.

Mettre à la, sur la *paille*.

Être, être bien fort sur son *pailler*.

C'est un coq sur son *pailler*.

Du *pain* frais, rassis, bis.

La croûte de *pain*.

La mie de *pain*.

Il a mangé son *pain* blanc le premier.

C'est du *pain* bien dur.

Mettre au *pain* sec.

Avoir son *pain* cuit. [planche.

» (du) *pain* cuit sur la

Un *pain* de sucre, de savon.

(Un homme) sans *pair*.

Jouer à *pair* ou non (où à non *pair*).

Գծալիլ. աւրուիլ,

Ուղինը մարդ,

Մոխրի վրայ նստեցնել. կործանել,

Շատ ուժով ըլլալ իր բնակարանին

մէջ,

Իր տանը մէջ կը կազդճայ,

Թարմ, օթեկ, թուխ հաց.

Հացի կեղեւ,

Հացի միջուկ,

Երջանիկ օրեր ունեցաւ բայց հիմա

թշուառ մնաց,

Կարծր պայման մ'է՛ զոր ընդունիլ

կ'ոտիպէ անօթութիւնը,

Չոր հացի ենթարկել, պատժել (ա-

շակերտ մը),

Ապրուստը ապահովուած ունենալ,

Մէկ զուխ շաքար, մէկ լոճ օճառ,

Աննման (մարդ),

Դար և կոճառ (քեք լիճք) խաղալ,

Être, travailler au *pair* [qc.

Aller, marcher de *pair* av. qn.
Chanter la *palinodie*.

Pâmer de rire; rire à *pâmer*.
Se *pâmer* de joie, de douleur.
C'est un *panier* percé.
Donner dans le *panneau*.
Les moutons de *Panurge*.
Courir après des *papillons*.
Les yeux me *papillotent*.
Faire ses *Pâques*.
Faire son *paquet*, ses-s (f).
Hasarder, risquer le *paquet*.

Donner à qn. son *paquet*.

Recevoir son *paquet*.
Donner un *paquet*. à qn.)
Faire un, des *paquets* sur qn.)
Donner dans son *paquet*.)
Faire *parade*.
Faire » de (sagesse).

Il n'est pas heureux à la *parade*.
Faire un *pari*.

Il y a gros, tout, beaucoup à
parier (qu'il ne viendra pas).
Il sait ce que *parler* veut dire.
Vous en *parlez* (bien, fort) à
votre aise.

Couper la *parole* à qn.
Porter la *parole* de.
Vous avez la *parole*.
Donner sa *parole*.
Tenir garder (sa) *parole*.
C'est un moulin à *paroles*.
Je connais des *paroles* sur cet
air-là.

Faire rentrer les *paroles* dans le
ventre à qn.

(C'est) la *part* du lion.

Avoir *part* au gâteau.

Faire la *part* du diable.

Entrer en *part* de.

Vous *entrez en part* de leurs
désordres.

Միայն Հացի Համար (պողպղեայ)
աշխատիլ.

Զոյգ, հաւասար երթալ՝ քալիլ.

Լա խօսիլ մէկուն կամ բանի մը
մը (նախ չարախօսելէ ետք),
խնդալէն մարիլ.

Անբաւ խնդութիւն՝ ցաւ զգալ.

Մոզոզ մըն է. ծակ կարաս մըն է.

Իրողակն խնալ.

Ուշաբաժիտ. կուրորէն Հետեւող.

Փուշ բաներու ետէ՛ կերթալ.

Աւքերս կը խաղան.

Զատակկան Հաղորդութիւնն առնուլ.

Տունէն չուել, ծածուկ երթալ (չ.).

Կասկածելի բանի մը միջամուխ ըլ-
լալ.

Մէկը Համբու ղնել, վնասել — մէկուն
բերանը զոցել.

Զերս ուտել.

Մէկուն չերս տալ. — մէկուն մըն
չարախօսել. մէկը խարել.

Իրողակն խնալ. խարուիլ.

Դրոշագարդիլ (նալ).

(Իմաստութիւն) ծախել. պարծիլ
(բանի մը մընայ). [չգիտեր.

Կատակէ՛ կշտամբանքէ զգուշանալ
Գրաւ ղնել.

Հաւաստի, շատ ստոյգ է որ (չգայ).

Կէս խօսքով կը Հասկնայ.

(Շատ) զիւրին է այսպէս խօսիլը.

Մէկուն խօսքը կարել.

Ի ղիմաց (մէկուն) խօսիլ.

Խօսքը մե՛րն է.

Խօսք տալ.

Խօսքը բռնել.

Բերանը մեքենայ մըն է.

Այդ տեսակ չքմեղանքներ շատ ըսած
եմ.

Ըսածին մըն զգշալ տալ.

Առիւծին բաժինն (է).

[նալ, Շահէն, շահաւէտ բանէն մասն ունեւ.

Միտ ղնել մարդկային տկարութեան.

Մասնակից, ընկեր ըլլալ.

Անոնց անկարգութեանց մասնակից
կ'ըլլաք.

Je te mettrai *de part*.

Être *de part*; avoir *part* en, à
(la dépense).

Faire *part* de qc. à qn.

Prendre *part* à (la douleur).

Prendre une ch. en bonne, en
mauvaise *part*.

Billet *de part*, de faire *part*;
un faire *part*.

Tenir, prendre le *parti* de.

Prendre *parti* pour qn.

Être, se ranger du *parti* de
qn. qc.

Embrasser le *parti* de qn.

Prendre son *parti*.

De *parti* pris.

Tirer *parti* de, (de la vie).

Être en son *particulier*.

Vivre en son *particulier*.

Jouer une *partie*.

Je suis de la *partie*.

Tu vas aussi te mettre de la
partie.

C'est *partie* remise.

Partie civile.

» publique (procureur gé-
néral).

Prendre qn. à *partie*.

Partir d'un grand éclat de rire.
Ce cheval *part* bien de la main.

À *partir* de.

Marcher à *pas* lents, comptés

Aller à *pas* de loup.

S'attacher aux *pas* de qn.

Aller marcher sur les *pas* de qn.

Aller à *pas* de tortue.

Retourner, revenir sur ses *pas*.

Faire un faux *pas*.

Tirer d'un mauvais *pas*.

Mettre une ch. au rang des *pas*
perdus.

Une réputation de *passade*.

Քեզի ալ մաս կը հանեմ, քեզ ալ
մասնակից կ'ընեմ.

Մասնակից՝ կցորդ ըլլալ (ծախուց).

Մասնակից՝ ընել. հաղորդել.

Մասնակից ըլլալ (զխորն).

Լաւ, զէշ մտքով առնել բան մը.

Ազգային (ծննդեան մահու են.).

Մէկուն (բան մ'ընելու) կողմը բռնել,
թեր ելնել.

Իր ընկերքը որոշել. համակամել.

Գիտութեամբ, յամառութեամբ.

Օգուտ քաղել. (կեանք վայելել).

Իր խուցը՝ գրասենեակը քաշուած
մնալ.

Տունը կերակուր ուտել.

Չեոք մը խաղ խաղալ.

Եւ կողմնակից՝ համախոհ եմ.

Դուն ալ պիտի մասնակցիս.

Ուրիշ տոթի մը.

Դատախազ, դատ բացող.

Ընդհանուր դատախազ.

Մէկը դատի քաշել. — մէկուն՝ բանի
մը վրայ ձգել չարիքը.

Բարձր քրքիջ մ'արձկել.

Այս ձին՝ սանձը ձգելուդ պէս մէկէն
կ'արշաւէ.

Սկսելով.

Յամբ, դանդաղ քալել.

Ոտքին ձայնը չհանելով քալել.

Ամէն տեղ շուքի պէս հետեւի մէկուն.

Մէկուն շաւղին վրայէն քալել, նը-
մանիւ մէկուն.

Յամբ քալել.

Եւ դառնալ.

Սխալ քայլ տունու. իյնալ. — սխա-
լածուար կացութենէ մը ազատել.

Երեսէ ձգել բան մը.

Վաղանցուկ համբաւ.

À la *passade* (parler).
Cela est bon pour une *passade*.

Être en *passé* de.
» en belle, dans une belle
passé.

Être dans une mauvaise *passé*.
Mettre en *passé* de.

Être *passé* maître (en).
Passer en proverbe.
J'ai *passé* par là.
J'en ai *passé* par ce qu'il a dit,
(par votre choix).

Passer sur (les défauts de qn.).

Passer pour (sage).
Passer le pas.
Il a été obligé de *passer* le pas.
Vous voilà enfin s. le point de
passer le pas.

Passer une faute.
Passes-moi le mot, l'expression.
Passer au fil de l'épée.
» en revue.
» condamnation.
» une *procuration*, une
transaction, un compromis.

Nous en *passerons* acte.

Cela me *passé*.
Que cela ne nous (ne vous)
passé pas.

Il se *passé* à, de (peu).
Se *passer* de (vin).
Mettre la main à la *pâte*.
Prendre (son mal) en *patience*.
Mettre, pousser la *patience* à
bout.

La *patience* m'échappe.
Prendre *patience*.
Perdre »
Faire *patte* de velours. [tête!]
Quel *pavé* lui est tombé sur la
Brûler le *pavé*.
Être sur le *pavé*.
Battre le *pavé*.
Tâter le *pavé*.

Հարեանցի (խօսիլ).
Մէկ անգամուան համար աղէկ է.
Զանաւաւ ըլլաւ.
Շատ յաջող գիտակի մէջ ըլլաւ.

Զախող դիրքի մէջ ըլլաւ.
Բան մ'ընելու կարող ընել, յաջող
գիտակի մէջ զնել.

Շատ վարպետորդի ըլլաւ.
Առակի կարգ անցնիլ.
Գլխէս անցած է. գիտեմ ինչ ըլլաւ.
(Անոր ըսածին) աչք զոցեցի. հաւանե-
ցայ. (մեր ընտրածը) ընդունեցայ.

Զտեսնելու զարնել (մէկուն թերու-
թիւնը).

(իմաստուն) սեպուիլ.
Ակամայ բան մ'ընել.
Զուգելով հաւանեցաւ.
Վերջապէս հաւանեցար մեծ քայլն
առնելու (ամուսնանալու).

Յանցանք մը ներել, անախ ընել.
Ներեցէք ըսածին՝ բացատրութեանս.
Սրէ անցնել.
Այքէ անցնել. — տողանց ընել (զօրք).
Յանցանքը խոստովանիլ.
Դաշինք զնել.

Դաշինք, պայմանագրութիւն պիտի
ընենք.

Այս խելքէս վեր է.
Բանը մէջերնիս (քու մէջդ) ձեռայ.

(Քիչով), կը բաւականանայ.
Հրամարիլ (զինիէ).
Անձամբ բան մ'ընել.
Համբերել (իր խօթութեան).
Համբերութիւնը կորսնցնել տալ.

Համբերութիւնս կը հատնի.
Համբերել.
Համբերութիւնը հատնիլ. [կեւ].
Զարամտութիւնը՝ նենգութիւնը ծած-
Աս ինչ փորձանք էր զլիւսուն եկաւ.
Սրբաշու երթալ (միով, կառքով).

Փողոցը ձեռլ. — անպաշտօն ձեռլ.
Դատարկ շրջիլ.
Մեծ զգուշութեամբ զործել.

Tenir le haut du *pavé* (f.).

Baisser *Pavillon*. (շ.).

Payer d'ingratitude.

» de raison.

» de mauvaises raisons.

» de mots, de paroles.

» d'excuses.

» qn. de retour.

» de (mines, paroles).

Se *payer* de mots, de paroles.

» de raisons.

Battre du *pays*.

» le *pays*.

Ne pas tenir dans sa *peau* (f.).

Enrager dans sa *peau*.

La *peau* lui démange.

Faire bon marché de sa *peau*.

Risquer sa *peau*.

Coudre la *peau* du renard avec
celle du lion.

Porter, subir la *peine*. }

Encourir une *peine*. }

Sous *peine* de.

Causar, faire de la *peine* à qn.

Prendre la *peine* (de).

Avoir *peine* à (croire).

Avoir de la *peine* (à).

Faire *peine*.

Être en *peine* de

Être en *peine* de sa personne.

Donner de la *peine*.

Se donner de la *peine*.

» la *peine* de. }

Prendre la *peine* de. }

Voilà pour votre *peine*.

C'est *peine* perdue.

En être pour sa *peine*.

Mourir à la *peine*.

La chose en vaut bien la *peine* (f.).

Prenez la *peine* de. [soir.]

Donnez-vous la *peine* de (v. as-)

Առաջին տեղը բռնել (շ.).

Քլուսիս ձնել, խոնարհել:

Ապերախա զանուիլ:

Խրաւացի պատճառներ յառաջ բերել:

Համոզիկեր պատճառներ յառաջ չբե-
րել:

Խօսքով համոզել:

Չքմեղանքներ մէջ բերել:

Մէկուն ըբածին փոխարէնն ընել:

Պատկանելի երեւիլ (դէմքով, խօս-
քով):

Խօսքով զոչանալ. բաւականանալ:

Մէկուն բերած պատճառներուն հա-
ւանիլ:

Շատ երկիր պատիլ:

Լրտեսել երկիրը:

Ուրախութենէ, հպարտութենէն ընե-
ւիթը չզրտնալ (շ.):

Սաստիկ կատարիլ:

Կանակը կը քերտի, ձեռն կ'ուզէ:

Անշարկի վտանգի ենթարկել ինք-
զինք:

Վտանգի դնել ինքզինք:

Խորամանկութիւնը միացնել զօրու-
թեան:

Պատիժը կրել, տուժել:

(Մահուան) պատժով:

Վշտացնել մէկը:

Նեղութիւն յանձն առնուլ:

Դժուարիլ (հաւատաւու):

Վիշտ, նեղութիւն կրել:

Գուք շարժել:

Հոգ ընել:

Ինչ ըլլաւիթը չզրտնալ:

Աշխատութիւն նեղութիւն տալ:

Նեղութիւն յանձն առնուլ:

Աշխատութիւն, յանձն առնուլ:

Ահա աշխատութեանդ վարձքը:

Փոշն աշխատանք:

Չյաջողիլ, զուր յաջնիլ. յաջնութիւնը

միայն զնայ: [մոռնիլ:

Աշխատութեանը պատուը չտեսած

Աշխատանքը կ'արժէ. (շ.):

Կ'աղաչեմ (նստեցէք):

Avoir l'air *pénétré*.

À ce que je *pense*.

Pensèr à, à faire qc.

» à mal.

» (mourir, se noyer).

Avoir (une, de la) *peñte* à.

Avoir la *pépie*. (f.).

Mettre du vin en *perce*.

Il est bas *percé*.

Être *percé* de pluie.

Être toujours *perché* sur sa
grandeur, sur ses aïeux.

Perdre de vue.

» pied, ferre.

» la carte.

Vous y *perdez* vos pas.

Se jeter à corps *perdu* sur qn.
dans qc.

Être en *péril*.

Mettre en *péril*.

Courir un grand, un *péril*.

Au *péril* de (sa vie).

Faire une chose à ses risques
et *périls*.

(Triste, s'ennuyer) à *périr*.

Cette maison est un bâton de
peroquet.

De la soupe à *perroquet*.

(Parler) comme un *perroquet*.

Avoir en *perspective* de faire qc.

Faire, essayer une *perte*.

Donner, vendre à *perte*.

(Courir) à *perte* d'haleine.

En pure *perte*.

À *perte* de vue.

(Un homme qui) *pèse* à la main.

(Ce secret) lui *pèse*.

Pester entre cuir et chair.

C'est une véritable cour du roi
Pétaud.

Faire *peur* à qn.

(Սերբը) լեցուած, զգածուած ըլլալ:

Բառ իմ կարծեացա:

(Մէկուն՝ բանի մը՝ բան մ'ընելու)
զբայ խորհիլ:

Չարիք մտածել:

Մօտ ըլլալ (մեռնելու, խղզուելու):

Միտում ունենալ. Հակամէտ ըլլալ:

Մարա ըլլալ (չ.):

Գինւոյ տակառը բանալ:

Գրպանը ծակ է. անկուտի է:

Անձրեկն խիում դանալ:

Իր մեծութեան, իր նախնեաց Համբա-
ւին զբայ պարծենալ մնալ:

Ալքի առջեկն կորսնցնել:

Ոտքը Հուրին յատակը չզայիլ. —
($\frac{1}{2}$) ուր՝ ինչ գիճակի մէջ ըլլալը
չգիտնալ:

Շփոթիլ, տակնուզբայ ըլլալ:

Չուր կը յոգնիւ. պիտի չյաջողիւ:

Յախուռն նետուիլ:

Վտանգի մէջ ըլլալ:

Վտանգի ենթարկել:

(Մեծ) վտանգի մը ենթարկուիլ:

(Իր կեանքին) վտանգովը:

Իր մտաւ ալք առնելով բան մ'ընել:

Մեռնելու աստիճան (տխուր, մանձը-
բանալ):

Բազմաշարի, մէյ մէկ անենակ ունեն-
ցող տուն մ'է:

Գինւոյ մէջ թաթխած Հաց:

Թուրքի նման (խոտիլ):

Ապագային բան մ'ընելու մտադիր
ըլլալ:

Կորուստ մ'ընել:

Կորուստով տալ՝ ծախել:

Շնչապառ (զագել):

Փուշ աեղ:

Ալքին տարողութեան չափ:

Չանձրութիւն, յոգնութիւն տուող
(մարդ):

Այս զգանքը զինքը կը նեղէ:

Դժգոհ ըլլալը ծածկել:

Անկարգ տուն մըն է ուր ոչ մեծը
յայտնի է ոչ փոքրը:

Վախցնել մէկը:

Mettre en *pièces*.

Faire *pièce* à qn.

De toutes *pièces* (écrire, être armé).

Rendre, donner à qn. la monnaie de sa *pièce*.

Être tout d'une *pièce*.

Pièces de rapport (table de)
Frapper du *pied*.

Être mis en *pied*.

Mettre en *pied*

Mettre qn. sur un bon *pied*.

Prendre *pied* sur une chose.

Prendre *pied*.

Mettre au *pied* du mur.

Lâcher *pied*, le *pied*.

Mettre *pied* à terre.

Prendre qn. au *pied* levé (f.).

(Vendre) une récolte sur *pied*.

(Aller) à *pied*

(Aller) *pied* à *pied*.

Donner dans le *piège*.

Donner une *pile* à qn.

Pile ou face.

C'est un *pilier* de cabaret.

Mettre un livre au *pilon*.

Mettre au *pilon* (de).

Être mis au *pilon* (de).

Mettre qn. sur le pinacle (f.).

Être sur le *pinacle* (f.).

Se faire *pincer*.

Pincer du violon.

C'est un pince-sans-rire.

Piper au jeu.

Être en *pique* avec qn.

(Cette boisson a le) goût de *piqué*.

Du vin *piqué*.

Faire un *pique-nique*.

Piquer qn. d'honneur.

Բզեկ բզեկ ընկել.

Մէկը ծագր ընկել. մէկուն խաղ խաղալ.

Կատարելապէս, բոլորովին (զրեւ, զինուած ըլլալ).

Մէկուն իր չափը տալ, զբէմանդիբ ըլլալ.

Միասնա ըլլալ. — (†.) փայտի պէս ըլլալ.

Մանր կտորներով (շինուած սեղան), Ոտքով զարնել. ոտքը (զետին) զարնել.

Պաշտօնանկ ըլլալ.

Պաշտօնանկ ընկել.

Չեղծու ըլլալ մէկուն.

Բանէ մը հետեցնել.

Հաստատութիւն տանել.

Նեղը խօթել. փախուտի ճամբայ չթողուլ.

Խոյս տալ. — (†.) տեղի տալ.

Յամար ելնել.

Փախած ատենը բռնել. — (†.) յանկարծակիի բերել. խորհելու ժամանակ չտալ (†.).

Քաղկէն տառջ երեսը ծախել.

Հետիտան երթալ.

Ոտք ոտք, քիչ քիչ (երթալ).

Պարան խնալ.

Մեծ քաշել.

Ճիշդ՝ թէ հակառակ կողմը. (եաղք բռնալ.

Գինեատենն զուրս չ'եկներ.

Գրքի մը թուղթերը պատռել.

Նշաւակ ընկել.

Նշաւակ ըլլալ.

Մէկը մինչեւ երկինք բարձրացնել (չ.).

Բախտին զազաթնակէան ըլլալ (չ.).

Չերբակաւութիւն, ամիցը ձեռք տալ.

Ձութակ զարնել.

Սմաղուկ մէկն է.

Նենգել խաղի մէջ.

Մէկուն հետ խոսով ըլլալ.

(Այս բնական) զարմածի համ ունի.

աւրուած է.

Քաջիւծ գինի.

Հանգանակութեամբ հացկերոյթ ընկել.

Մէկուն պատուոյ թելին զպչիլ.

Pocher des œufs.

(Prendre) à *poignée*.

Monter un cheval à *poil*.

Cet homme est au *poil* et à la *plume*.

Donner un coup de *poing* à qn.

Être sur le *point* de.

Mettre au *point*.

(Se chausser) à huit *points*.

Avoir un *point* de côté.

(Venir) à *point*.

(C'est) cuit à *point*.

(Partir) à la *pointe*, à la petite
— du jour.

Ce vin n'a pas de *pointe*, il est plat.

Être en *pointe* de vin, avoir une petite *pointe* de vin.

Rendre à qn. *pois* pour fève.

Il est moitié chair moitié *poisson*.

Donner un *poisson* d'avril à qn.

C'est le secret de *polichinelle*.

Laisser passer l'eau sous les *ponts*.

La foire n'est pas sur le *pont*.

Faire le *pont* à qn.

Faire un *pont* d'or à qn.

Faire le *pont*.

Couper dans le *pont*.

C'est le *pont* aux ans.

Être bien, mal *portant*.

Forcer la *porte* de qn.

Mettre la clef sous la *porte*.

Prendre la *porte*.

Mettre qn. à la *porte*.

Être *porté* à (l'étude, au jeu).

» » d'affection pour qn.

Être à une *portée* de fusil.

Être à la *portée* de (la vue, la main).

Տապակի մէջ հաւկիթ եփել:

Լիարուսն (առնել):

Մերկ ձի հեծնել:

Այս մարդը ամէն գործու յարմար է:

Մէկուն բռնցի զարնել:

Բան մ'ընելու վրայ ըլլալ:

Յարմար աստիճանին բերել (լուսն-կար):

8 թիւ կօշիկ հագնել:

Կուշտի ցաւ ունենալ:

ձիշո աստիճանին (զալ):

Յարմար աստիճանին եփած (շ):

Լուսաբացին՝ աստուռ կանուխ (մեկ-նիլ):

Այս զինին անհամ է:

Գինեգուարթ ըլլալ թիչ մը:

Պզտիկ բան մը տալ մէկուն՝ շատը ասնելու համար:

Անհամարաւի մարդ մըն է:

Մէկը ապրիլ մէկին խափել:

Ամէնուն ծանօթ բան մըն է:

Ինքզինք չենգել՝ երբ իրմէ կախում ունեցած բան չէ:

Անապարհելու բան չկայ:

Մէկուն բան մը գիրացնել:

Մէկուն մեծամեծ գիրութիւններ ըն-ծայել:

Շարքաթ ու երկուշարթի օրերը գործի չերթալ:

Ծուղակն իյնալ. — միամտորէն ամէն բանի հաւատալ:

Ամէնուն գիտցած բանն է:

Քաջառողջ՝ վատառողջ ըլլալ:

Մէկուն տունը բռնութեամբ մտնել:

Գաղանի երթալ՝ խոյս տալ:

Փախչիլ. կծիկը դնել:

Մէկը վրնտել, փախցնել:

Հակամէտ ըլլալ (ուսման, խաղի):

Մէկը սիրել:

Հրացանի տարողութեան մը չափ հետու ըլլալ:

Մօտ ըլլալ (աչքին, ձեռքին). շատ մօտ ըլլալ բնելու բան մը:

Être à portée de faire qc.
Se mettre à la portée de qn.

Cet homme porte le nez au vent.
Le porter haut.

Porter une santé, la santé de qn.

Porter (causer) préjudice.

» aux unes, aux cieux.

» affection à qn.

» honneur, envie.

» bien le vin.

» juste.

Comment vous portez-vous?

Il ne se possède pas de joie.

Être en possession de (l'estime).

Découvrir le pot aux roses.

Mettre la poutte au pot.

Courir la fortune du pot.

Ils sont ensemble à pot et à rôt.

Il est à pot et à rôt dans cette maison.

Tourner autour du pot.

(Donner la) pot de vin.

Faire des potins (f).

Manger, déjeuner sur le pouce.

Jeter de la poudre aux yeux (f).

Réduire en poudre.

Mettre le feu aux poudres.

Chanter pouilles; écrire, dire des pouilles.

Cela fait venir, donner la chair de poule.

Bâter le pouls à qn.

Avoir le vent en poupe. (fig).

Sentir le pourri.

Pourvoir à (au besoin de qn.).

Se pourvoir en justice.

» en cassation.

» en grâce.

Pousser à bout (la patience de qn.).

կարող ըլլալ բան մ'ընելու:

Մէկուն հասկացողութեան պատշաճ էի:

Քիթը վեր' մեծամիտ մէկն է:

Ինքնահաւան ըլլալ:

Մէկուն կենաց զաւաթ պարպել:

Վնաս հասցնել:

Մինչև ամպերը' երկինք բարձրացընել:

Մէկուն սէր ցուցնել:

Մեծարել մէկը, նախանձիւ մէկուն:

Գինին վերցնել:

Նպատակին զարնել' հանդիպիլ:

Ինչպէս էք:

Ուրախութենէն ինքզինք կը կորսնցնէ:

Վայելել (յարգանք):

Գաղանիքը զանել:

Զսպասուած տեղ մը երթալ գէշ ճաշ, ընել:

Իրարու թիկնէն բաժնուիլ. մէկ ամառն է կ'ուտեն:

Ստէլզ այս տունը կը ճաշէ. շատ ընտանի է այս տան:

Կմկմալ, ուղղակի պատճառին չզիմել:

Զոռամիլ, կրծոն (տալ):

Բամբասակ. (շ):

Շտապաւու ուտել:

Աւրը փռիլ ցանել (շ), շլացնել. (շ):

Փռիլ զարմնել:

Ատելու թիւն սերմանել, զրգոնել խօսքով:

Պշտամբել. խճրճելիք նիւթ զանել:

Ասի փուշ փուշ կ'ընէ մարմինս:

Մէկուն երակը նայիլ. անոր միտքը իմանալ, [($\frac{1}{2}$)]:

Նպաստաւոր հանգամանք ունենալ

Բորբոս հատիլ, [պէտքը]:

Հոգ տանիլ. հայթայթել (մէկուն

Դատիլ զիմել:

Վճարել տանանի զիմել:

Շնորհում ինչպիսի:

(Համբերութիւնը) հասցնել. չափ չունենալ (անհերքութիւնը):

N'en *pouvoir* plus.
Chercher des *poux* à la tête de
qn.

Je n'en *peux* plus.
Mettre en *pratique*.

À tout *prendre*.

Au fait et au *prendre*.
Se *prendre* d'amitié pour qn.
» de vin.

S'en *prendre* à.
Je m'y *prends* adroitement.
Se *prendre* à (rire).
Aller, courir au plus *pressé*.
Courir la *présentaine*.

Prêter sur gage.
» secours; aide. {
» la main à qn. {
» main forte.

Faire *preuve* de noblessé. {
Faire ses *preuves*. {
(C'est) de bonne *prise*.
Quitter *prise*.

Être, en être aux *prises* avec.
Avoir *prise* sur.
Prise de corps.

Lâcher *prise*.
Au *prix* de revient.
» de (la vie).

À » d'or.
Acheter à bon *prix*.

Rendre » »
Mettre à *prix* la tête d'un homme.

Faire, tirer *profit* (de).
Mettre à *profit*.

Être la, en *proie* de.
Se ruiner en *promesses*.

Avoir l'être d'humeur *prompte*.
Avoir la main *prompte*.
Propos d'antichambre.
(Parler, juger) à *propos*.

À tout *propos*.
Faire qc. hors de (tout) *propos*.

Ա'ւ ոյժ չունենալ. չգիմանալ,
Մէկը դատաւիտեանու համար նիւթ
փնտռել.

Ալ չիմ կրնար գիմանալ,
Գործադրել. կատարել.

Ամէն պարագայի տակ. ամէն ինչ լաւ
կշռելով.

Երբ գործելու ատենը զայ, եղաւ,
Բարեկամութեամբ կապուիլ.

Գինոջնալ.

Մեղադրել.

Ճարտարօրէն կը վարուիմ.

Սկսել (ծիծաղել).

Առջ ստիպողականն ընել.

Հոս հոն վազվզել. կասկածելի ըն-
թացք մ'ունենալ.

Գրաւով փոխ տալ.

Օգնել, աջակցել.

Կոնակ՝ զօրավիդ ըլլալ.

Իր ազնուականութիւնը, արիութիւնը,
արդարակրօնութիւնը ցոյց տալ.

Արդար՝ օրինաւոր է:

Բռնածը թողուլ.

Կուրիլ. մաքառիլ.

Ազգեցութիւն ունենալ.

Ձեռքակալութիւն.

Փախչիլ. կծիկը դնել.

Արժէգինը.

(Կեանքի) զնով.

Ոսկիի զնով.

Աժան զնել.

Լաւ՝ բարձր զնով ծախել.

Գլուխը բերողին դրամ խոստանալ.

Օգուտ քաղել. շահ հանել.

Օգուտ հանել, շահագործել, Օգտուիլ.

Ճարակ՝ նշաւակ ըլլալ.

Շատ խոստումներ ընել չբռնելու
գիտամբ.

Յասկոտ ըլլալ.

Ձեռք փերցնելու դիւրամէտ ըլլալ.

Մտանկերու խօսք. բոխ բտալ.

Պատշաճ ատենին (խօսիլ, դատել).

Իրաւացի (խօսիլ, դատել).

Ամէն ատեն, պատեհ կամ անպատեհ.

Տարագէտ բան մ'ընել.

Faire qc. de *propos* délibéré.

Pour des *prunes*.

Avoir la *puce* à l'oreille.

Mettre à qn. la *puce* à l'oreille.

Crier comme un *putois*.

Դիտմամբ բան մ'ընել,

Փուռ բանի համար,

Մտնուց ունենալ, խոր խոր մտա-
ծել,

Մէկուն հոգ՝ մտնուց պատշառել,

Ուժգին պոռալ, պոռչալ,

Q

En *qualité* de (tuteur).

En sa *qualité* de (père).

Quant à (moi).

Le *quart* d'heure de Rabelais (f).

Passer un mauvais *quart* d'heu-
re.

Être de *quart*; faire son *quart*.

Que la fièvre *quartaine* te serre!

Demander *quartier*.

Ne point faire *quartier*.

Sans *quartier*.

Se battre sans *quartier*.

Se tirer, se mettre à *quartier*.

Mettre de l'argent à *quartier*.

Se mettre en quatre (շ).

Être tiré à *quatre* épingles (f).

Il n'y va pas par *quatre* che-
mins.

Se tenir à *quatre*.

(Manger) comme *quatre*.

Il a de l'esprit comme *quatre*.

Je n'ai *que* faire (de vous).

Je n'ai *que* faire de vous dire.

Je n'ai *que* faire là.

Je ne puis *que* faire (à cela).

Si j'étais *que* (de) vous.

Être toujours sur le *que* si,
que non (f).

Avoir des étoupes dans sa que-
nouille.

Chercher *querelle*.

Իբր (խնամակալ),

Իբրե (հայր)...

(Իմ) մասիս, զաւով (ինծի),

Կերակուրի ծախար վճարելու ժամը,

Չարաշուք՝ զէշ ժամ մը անցնել,

Քառորդ ժամու պահնորդն ըլլալ,

Գետինն անցնիս,

Խնորել որ (կեանքին) խնայուի,

Ոչ մէկը ողջ ձգել,

Անխնայ,

Մահը աչք առած կոտիլ,

Մէկ կողմ քաշուիլ,

Մէկ կողմ ստակ դնել,

Չորս ձեռք չորս ոտք կտրիլ. Զանալ,

Հագուիլ շքուիլ, պնուիլ, (շ),

Շիտակ նպատակին կ'երթայ,

Ճգնիլ՝ բարկութիւնը սանձելու. զգոյշ
ըլլալ,

Չորս մարդու կերածն ուտել, սաստիկ
ուտել,

(Իբեռ պէս) մէկ քանիններուն խելք
կը սորվեցնէ,

Պէտք չունիմ. ընելիք բան մը չունիմ,

Չեղի բեւուռ պէտք չունիմ,

Հոն պէտք չկայ ինծի,

Իմ ձեռքս չէ (անոր բան մ'ընել),

Եթէ ձեռք անդն ըլլայի,

Միշտ՝ կոտուտէր, հակառակաբան ըլ-
լալ (շ),

Դժուարութեանց բախիլ,

Կոխ փնտռել (յանիրուի),

Chercher *querelle* d'Allemand.
De quoi est-il *question*?

Il n'est pas *question* de cela.

Être en *quête* de.

Se mettre en *quête*.

Faire la *quête*.

Faire *queue*.

À la *queue*, en *queue*; — à —.

Être, rester à *quia*.

Une *quinte* de toux.

Lorsque sa *quinte* le prend, le
tient, on ne peut lui parler.

Quelle *quinte* vous a pris?

C'est un esprit *quintoux*.

Faire des *quiproquos*.

Être *quitte* envers qn.

J'en suis *quitte*.

Me voilà *quitte*.

Quitter la vie.

» prise.

Qui va là?; qui vive?

Être sur le *qui-vive*.

Avoir de *quoi*.

Il n'y a pas de *quoi*.

Անիրաւ տեղ կոխ փնտռել.

Խնդիրը ի՞նչ բանի վրայ է.

Ատոր վրայ չէ խնդիրը.

Փնտռել.

Փնտռել սկսել.

Պնակ բռնել. ողորմութիւն հաւաքել.

Ետեւէ ետեւ կենալ.

Ետեւէ ետեւ.

Կարկամիւ մնալ. պատասխան տալու
անկարող ըլլալ.

Սաստիկ նոպայ հազի.

Երբ իբ խենթութիւնը բռնէ՝ հետը
խօսիլ կարելի չէ.

Ի՞նչ խենթութիւն բռնեց քեզ.

Յիմարամիտին, կամշոտին մէկն է.

Մէկը, բան մը ուրիշի տեղ տանուլ.

Պարտքէ ազատած ըլլալ; — երախտ
տապարտ մէկուն.

Ազատած եմ, զերծ իմ անկէ.

Ահա ազատեցայ.

Մեռնել.

Էս կենալ. միտքը թողուլ.

Ո՞վ է. ո՞վ կայ.

Աչքը չորս բանալ.

Դրամ շատ ունենալ.

Չ'արժեք. ըրածս մեծ բան մը չէ.

R

(Vendre) au *rabais*.

Rabaisser son vol.

Cet homme chasse de *race*.

Cette fille " " "

Raffoler de qn. de qc.

Faire *rafle*.

» *rage*.

Dire *rage* de qn.

Tomber *raide* mort; être tué —.

Entendre la *raillerie*.

» *raillerie*.

Ne pas entendre *raillerie*.

Վար գնով, նուազօրդով (ծախել).

Թները իջեցնել. ծախսը ցիջցնել.

Այս մարդը իր հօրը ելած է.

Այս աղջիկը իր մօրը ելած է.

Խենթնալ մէկուն՝ բանի մը վրայ.

Ամէն բան զերցնել (տանիլ). թալլել.

Սաստիկ կատարել, չարիք հասցնել.
քաջութիւն ցուցնել.

Շատ չարիք խօսիլ մէկուն վրայ.

Մեռած գետին իյնալ.

Կատակ զերցնել.

Կատակ ընել զբանալ.

Կատակ չզերցնել.

Perdre la *raison*.

Revenir à la, recevoir sa *raison*.

Parler *raison*.

Il n'y a ni rime ni *raison* (dans tout ce qu'il dit, fait).

N'entendre ni rime ni *raison*.

Se rendre à la *raison*.

Réduire, ranger, amener, mettre qn. à la *raison*.

Avoir *raison*.

Avoir " de qn. qc.

Donner " à qn.

Plus que de *raison*.

Faire *raison* d'une offense.

Rendre *raison* de qc.

À plus forte *raison*.

À, en *raison* de (son travail).

Se mettre à la *raison*.

Faire force de *rame*.

Être à la *rame*.

Tirer à la "

Une *rame* de papier.

Mettre un livre à la *rame*.

Il s'y entend comme à *ramer*.

Mettre au *rancart*.

Sentir le *rance* (huile, marmelade).

Garder *rancune* à.

Ranger la côte, la terre.

" le vent.

Battre le *rappel*.

J'ai des *rappports* acides.

Faire des *rappports*.

Se, s'en *rappporter* à.

C'est une affaire venue sur la *raquette*.

(Verser du vin) à *ras* du bord.

En *rase* campagne.

Au *ras* du sol.

Un esprit *rassis*.

Rat de cave.

Avoir des *rats* (dans la tête) (f).

Prendre un *rat*.

Il lui a pris un nouveau *rat*.

Յիմարիլ. խելքը կորսնցնել.

խելքը զուրկը զալ.

խելքով խօսիլ. բարեհամբոյր ըլլալ.

Բնաւ իմաստ չկայ (ըրածին, զրածին, մէջ).

Բան հասկնալ չուզել, պինդզլխու-
թիւն ընել.

Խօսք հասկնալ. զգաստանալ.

Խօսք հասկցնել մէկուն, զգաստացը-
նել մէկը.

Իրաւունք ունենալ.

Նուաճել.

Իրաւունք տալ մէկուն.

Պէտք եղածէն աւելին.

Նախատինքի մը վրէժը լուծել.

Հաշիւ՝ բացատրութիւն տալ.

Էւս աւելի.

Իր (աշխատութեան) համեմատու-
թեամբ.

Խօսք հասկնալ. զգաստանալ.

Ուժգին թի քաշել.

Շատ աշխատիլ ($\frac{1}{2}$).

Յոգնեցուցիլ զործի վրայ ըլլալ.

Քսան պրակ թուղթ (500 թերթ).

Քաշով գիրք ծախել (կապոյցի համար).

Ըրածէն բան մը չի հասկնար.

Մէկդի զնել, նեաւել իբր փցուն բան

Բարբոս՝ կծու հոտիլ.

Որ պաշել.

Յամարին մօտ նաւել.

Դէպ ի քամին նաւել.

Կուլի թմբուկ զարնել (զօրաց).

Չգայտած առննա թթու կ'զգամ.

Քսութիւն ընել.

Մէկուն զատաւատանին ձգել. վստաւիլ
մէկուն.

Ինքիրմէ եկող զործ մըն է.

Քիթն ի թիթը լեցնել (բաժակը).

Հարթ դաշտի վրայ.

Գետնին հաւասարութեամբ.

Խոշեմ՝ եփուն միաց.

Մամպատ. բամա.

Կամշոտ ըլլալ (շ).

Չյաջողիլ.

Նոր քմայք մըն ալ ունեցաւ.

Gueux comme un rat.
Ne pas se fouler la rate (f).
Sa rate fume (z).
Désopiler, épanouir sa rate (f).
Dire sa ratelée (z).
Rater une place, une affaire.

Être à la ration.

Mettre à la »

(Parler, peindre) à ravir.

Rayez (cela) de vos papiers, de vos tablettes.

Être rebattu, avoir les oreilles rebattues d'une ch.

Rebattre les oreilles.

Prendre tout à, au rebours.

À rebrousse-poil (brosser, prendre une affaire).

Être, mettre au rebut.

Marchandises de rebut.

Lettres au rebut.

Se réclamer de qn.

Se " de qc.

Avoir recours à.

Recueillir ses idées, esprits, forces.

Aller à reculons.

Réduire en poudre, poussière.

» qn. au désespoir, à la mendicité.

Prendre sa réfection.

(Manger, dormir) sa réfection.

Se référer à l'avis, de qn.

Se " à l'événement.

Se refuser à une ch.

Il ne se refuse à rien.

Se refuser à l'évidence.

Regagner le dessus du vent (f).

Boire à la régalaade.

Faire une bonne régalaade.

Il m'a regardé de haut-en-bas, par dessus l'épaule.

Y regarder à deux fois (f).

[à toutes choses).

Regarder de près, de trop près

Սաստիկ խեղճ:

Չուզեցեալ աշխատել (z):

Խոժոռ, սրտնեղած է:

Չուարձացնել, խնդացնել (z):

Գիացածը՝ մտածածը դուրս տալ:

Պարապը ելնել, չյաջողիլ:

Չափով առնուլ ուտելիքը:

Չափով տալ ուտելիքը:

Սքանչելիօրէն (խօսիլ, նկարել):

Մտքէդ հանել այս բանը:

Բան մը լսելէն զլուրը ուտիլ:

Գլուխ ուռնցնել:

Ամէն բան հակառակն հասկնալ:

Հակառակ կողմէն (խոզանակել, զործ մ'առնուլ):

Իբր խոտան մերժել, մէկ կողմ նետել:

Թափթփուք, փնացորդ վաճառք:

Տէրը չզանուած նամակ:

Մէկուն անունը տալ, մէկուն վերանրերիլը բռնել:

Բանով մը պատասպարուիլ:

Դիմումս բնել, ապագինիլ:

Միտքը ամփոփել, խելարերիլ. կազդուրուիլ:

Էտ ետ երթալ, քալել:

Փռչիլ վերածնել:

Մէկը յուսաՀատուիլն մղել, մուրաքիկ բնել:

Իր ճաշը բնել:

Կշտապինդ (ուտել, կշտանալ):

Մէկուն կարծեաց յարիլ:

Դէպքին թողուլ ինքզինքը:

Դէմ կենալ, մերժել:

Բան մը չի մերժեր:

Յայանի ճշմարտութիւն մը մերժել:

Յաջողիլ (զործի մէջ). (z):

Բարձրէն բերին մէջ թափելով խմել (ջուր):

Լաւ կրակ մը վառել:

Գոռոզ նայուածք մը նետեց վրաս:

Չորս աչքով նայիլ. մեծ ուշադրութիւն բնել. (z):

Ուշի ուշով նայիլ:

Il n'y *regarde* pas de si près.
Cela ne me *regarde* pas.

Regarder de travers.

» de bon œil.

Se *regarder* comme (un grand homme).

Vivre de *régime*.

Avoir *regret* de.

Faire qc. à *regret*.

Avoir les *reins* forts, solides.

(Étudier) sans *relâche*.

Donner du *relâche*.

(Cheveaux, habits) de *relais*.

(Cette viande) sent le *relent*.

À (trois) heures de *relevée*.

Relever le courage, les espérances de qn.

Se faire un *religion* d'une ch.

S'en faire un point de religion.

Vente à *rémeré*.

Remettre de jour en jour.

C'est partie *remise*.

Se *remettre* bien avec qn.

S'en *remettre* à qn.

User de *remise*.

(Partir) sans *remise*.

Remonter une maison, un magasin.

Remonter une montre.

» la tête de qn. (f).

Se mettre à la *remorque*.

Remuer ciel et terre pour.

Renâître à la vie, au bonheur.

Prendre martre pour *renard*.

Rendre » » »

Faire le *renchéri*, la *renchérie*.

Faire *rencontre*, la rencontre de qn. [qn.]

Aller, venir à la rencontre de

(Livre, objet etc) de *rencontre*.

J'ai en cela de *rencontre*.

C'est un homme qui a d'heureuses *rencontres*.

Շատ բարակը չի նայիլ:

Աս ինձի չի վերաբերիլ:

Խոժոռ նայիլ:

Լաւ աչքով նայիլ:

Ինքզինք (մեծ մարդ մը) սեպիլ:

Դարմանել առողջութիւնը. — ուտելու չափաւորութիւն պահել:

Յաւիլ (բան մ'ընելու):

Ակամայ բան մ'ընել:

Զօրաւոր ըլլայ. — (է.) Հարուստ ըլլալ:

Անդուլ (ուսում ընել):

Դադար տալ:

Փոխնորդ (մի, զգեստ):

Ծանր, բորբոսի Համ ունի (այս միտք):

Կէս օրէ վերջը ժամը (3)ին:

Սրտապնդել մէկը, յուսադրել:

Նուիրական խղճի պարտք սեպիլ: Բան մը:

Ծրարածը ետ առնելու պայման, (մուշակ):

Օր օրի մզել:

Նորէն՝ զլիւն սկսելու է:

Հաշուիլ մէկուն հետ:

Վստահիլ մէկուն:

Օրէ օր մզել:

Անյապաղ (մեկնիլ):

Տուն մը կահաւորել, գանառառուն մը ապրանքներով լեցնել:

Ժամացոյց մը լարել:

Մէկը զգաստացնել (շ.):

Ետեէն կապել (նաւ). ետեէն երթալ:

Ամէն Հնարք բանեցնել. երկինք զհատին շարժել:

Վերականգնանալ. երջանկանալ:

Ինքզինք խաբել:

Ուրիշին կլեցնել:

Ծրանքն քաշել:

Մէկուն հանդիպել:

Դիմաւորել մէկը: [զիտ]:

Պատահական (զիրք, առարկայ), (պատահական):

Պատահամբ մեղքս ինկաւ աս:

Զուարթարան մէկն է:

Cela ne se *rencontre* guère.
Assigner, donner un *rendez-vous*.

Prendre un *rendez-vous*.

Rendre à qn. sa parole.

- » visite à qn.
- » une visite.
- » hommage, des sà (la vérité).
- » service.
- » justice à qn.
- » la pareille.
- » le sang par le nez.

Je me *rends* à (vos ordres).

Se *rendre* maître de.

Se » à (la raison).

Se » à l'évidence.

Se » à l'avis de qn.

Je me *rends*.

C'est un *rendu*, un prêt *rendu*.

Rentrer au service, en condition.

Les jambes me *rentrent* dans le corps.

Rentrer bredouille.

(Tomber, se coucher) à la *renverse*.

Renverser l'esprit de, à qn.

Repaître qn. de fumée, chimères, vaines espérances.

Repaître ses yeux d'un spectacle.

Se *répandre* en (discours, paroles).

Se » en louanges.

Se » en plaintes; en invectives.

Être prompt à la *répartie*.

Donner, accorder un *répit*.

Se *repelie*r sur soi-même.

Être preste à la *réplique*.

Répondre pour qn.

Je vous *réponds* de lui.

Je vous en *réponds*.

La douleur me *répond* à la tête.

Միշտ չի պատահիր աս:
Ժամադիր ըլլալ:

Ժամադրութիւն տանուլ:

Մէկը խոստումէն ազատել

Մէկուն այցելել:

Մէկուն այցելութիւնը փոխարինել:

Մեծարել, պատուել (հիմարտութիւնը):

Իրաւասութիւն մատուցանել:

Արդարացնել մէկը:

Նոյն բանն ընել. փոխարինել:

Քթն արին զալ:

Կը կատարեմ (մեր հրամանը)

Տիրել, իշխել:

Տեղի տալ, տնտալ (պատճառաբանութեան):

Տեղի տալ յայտնի հիմարտութեան առջև:

Մէկուն կարծիքն ընդունիլ:

Պարտութիւնս կը խոստովանիմ:

Ըրածին փոխարէն է աս:

Իրաւասութեան մանել:

Յոգնութենէս ոտքերս կը ծալուին:

Կոյր զինով տուն դառնալ:

Կանակի վրայ (իշնալ, պառկիլ):

Մէկուն միտքը տակնուվրայ ընել:

Պարտաւ յոյսերով որորել, հով կըլլել տալ:

Անյազ նայիլ տեսարանի մը:

Երկար բարակ ճառել, խօսիլ:

Գովեստ շոյլել:

Զարաւար տրանջալ, կշտամբել:

Պատրաստարան ըլլալ:

Ժամանակ՝ հանգիստ տալ. երկարածակ առնել (վճարման):

Միտքը ամփոփել:

Պատրաստարան ըլլալ:

Երաշխաւոր ըլլալ մէկուն:

Իր մասին քեզի կ'երաշխաւորեմ:

Վստահ եղիր. կը վստահեցնեմ ձեզ:

Յաւը զուխս կը զարնէ:

Cet homme est sur (le) son
retour (d'âge).

Faire un *retour* sur soi-même.

Être de *retour*.

De *retour* chez-moi.

Sans *retour* (perdre une occasion).

Avoir de fâcheux *retours*.

C'est un homme avec qui il n'y
a point de *retour*.

Payer, user de *retour*.

Retourner à la charge.

De quoi *retourne*-t-il? (f).

Battre, sonner la *retraite*.

Être mis à la *retraite*.

Prendre sa *revanche*.

Revenir sur ses pas.

» sur l'eau.

Cela ne me *revient* plus.

Revenir en son bon sens.

» en faveur auprès de
qn.

» à soi.

» sur ce qu'on avait dit,
promis.

» sur ses engagements.

» sur le compte de qn.

» contre (une décision).

Cela *revient* au même.

Faire *revénir* de la viande, des
légumes.

Cet habit me *revient* à 50 frs.

Revenir de Pontoise.

Je n'en *reviens* pas.

Porter *révérence* à qn.

Sauf votre *révérence* (v).

Quand je le rencontre, je lui
tire ma *révérence*.

Je vous tire ma *révérence*, ne
comptez pas sur moi.

Revers de fortune.

Passer en *revue* (ses fautes).

Passer en » (les soldats).

Faire la (une) *revue* de.

Այս մարդը տարիքը անցնելու մօտ է.

Լրջօրէն խորհել. քննել ինքզինք,

Դառնալ (առն),

Տօն վերադարձիս,

Անդամ կերպի. (տախտի մը մեղքէ
փախցնել),

Այլանդակ մէկն բլլալ,

Այլանդակ մարդուն մէկն է,

Փոխարէն հասուցանել,

Վերականգնել,

Ինչ բան կը դառնայ (շ. ք. ք.),

Մեկնելու, ետ քաշուելու թմրուկը
զարնել,

Հանդատեան թողակ յատկացուիլ,

Վրէժն առնուլ (խաղի են. մէջ),

Ետ դառնալ,

Ձուրին վրայ ելնել. — ք. դարձեալ
մէջ տեղ ելնել (չին ծրարի մը),

Այս բնաւ չեմ յիշեր,

Խելքը զուրկը զաւլ, զգաստանալ,

Մէկուն աչքը մանել,

Ինքզինք դանել. ուշաբերիլ,

Իր ըսածը, խոստումը՝ յանձնառու
թիւնը փոխել,

Մէկուն վրայ ունեցած կարծիքը փո-
խել,

(Որոշման մը) զէմ դնել,

Աս ալ նոյնը ըսել է,

Կարծրցնել միս՝ բանջարեղէն,

Այս զգեստը 50 ֆր. նստաւ ինծի.

Ապուշ գարձած երեիլ,

Ապշած կը ձեամբ,

Մեծարել, յարգել մէկը,

Խօսքս ամօթ, խօսքս անոր,

Երբ իրեն հանդիպիմ՝ բարե մը կու
տամ ու կ'անցնիմ,

Ես կը մերժեմ, մի՛ վստահիք իմ վրայ,

Չախարհութիւն,

Ալիւն անցնել (իր թերութիւնները),

Չօրանց ընել,

Ալիւն անցնել,

Vous y perdrez votre *rhétorique*.

C'est la chanson du *ricochet*.

Tirer le *rideau* sur une chose.
Tomber dans le *ridicule*.

Couvrir qn. de *ridicules*.

Tourner, traduire qn. en *ridicule*.

Rire aux éclats, à gorge déployée, aux larmes.

Se tenir les côtes de *rire*.

Rire du bout des dents, des lèvres, — jeaune.

» dans sa barbe, sous cape, aux anges.

» de qn., au nez de qn.

Se *rire* de qn. qc.

Vous voulez *rire*.

Être, devenir la risée, l'objet de risée de.

S'exposer à la risée de.

Courir *risque* (de).

Faire qc. à ses *risques* et périls.

Au *risque* de (faire des ennemis).

À tout *risque*. (c).

River à qn. son clou.

Faire le *rodomont*.

Rogner à qn. les ongles.

» » » de près.

Pour le *roi* de Prusse.

Aller où le *roi* va à pied.

(Jouer) à tour de *rôle*.

Jouer un *rôle*.

Rompre la paille avec qn.

» la tête à qn.

» qn. au travail.

» en visière à qn.

» avec un ami.

Se *rompre* au (travail).

(Applaudir) à tout *rompre*.

Il va *rondement* en affaires.

Բերան յոգնեցնելից վրայ պիտի երթայ.

Ինք իր յանկերգը կ'ըսէ. — քեզ տիտիկիկի յալար.

Բանի մը վրայ վարդոյր քաշել.

Ծաղր ծանակ ըլլալ.

Ծաղր ծանակ ընել մէկը.

Սաստիկ խնդալ. խնդալէն մարիւ.

Խնդալէն կողերը բռնել.

Զուգելով՝ բռնի ծիծաղիւ.

Անմաքար ծիծաղիւ.

Մէկուն քթին խնդալ. ծաղրել.

Մէկուն՝ բանի մը վրայ խնդալ.

Ծաղրելու համար կ'ըսէր.

Ծաղր ու ծանակ ըլլալ.

Ծաղր դառնալ.

Վտանդի ենթարկուիլ.

Ամէն վտանգ աչք առած բան մ'ընել.

(Թշնամի ընելու) վախով. վտանգով.

Ըստ բախտի.

Մէկուն թեկերը (յոխորտանքը) կտրել. քթին հովը իջեցնել.

Մեծ մեծ ջարդել.

Մէկուն շահը նուազցնել.

Զրի. պապայիդ տիրոյն համար.

Ճեմիշ երթալ.

Կարգաւ (խաղալ). իւրացանչիւրն իր կարգին.

Դեր մը խաղալ.

Ամէն յարաբերութիւն խզել.

Մէկուն զլուխը տանիլ.

Մէկը աշխատութեան վարժեցնել.

Մէկուն երեսին ծանր խօսքեր դուրս ելլել. յարմկիւ խօսքով մէկուն զէմ.

Բարեկամի մը հետ յարաբերութիւնը խզել.

(Աշխատութեան) վարժել.

Որոտամայն (ձափաշարել).

Գործերուն մէջ շխտակ նամբէն չի շեղիր.

Donner un os à ronger à qn.

Une composition à l'eau de rose.
C'est la plus belle rose de son chapeau.

Manger son pain à la fumée du rôti.

Être à pot et à rôti dans une maison.

Mettre, jeter des bâtons dans les roues.

Faire la roue.

Être sur la roue

Se fâcher tout rouge.

Cette viande sent le rousi.

Fonds de roulement.

Sentir le roussi.

(S'enfuir à vau-de-route.

Faire fausse route.

Faire payer rubis sur l'ongle.

Faire rubis sur l'ongle.

Tomber en ruine.

Menacer ruine.

Entrer, être en rut (ռ-ւ-թ).

Օձիքը մէկէն ազատելու համար պաշտօն մը տալ:

Առանց կորովի շարժարտութիւն:

Ասիւր ընդունած ամենամեծ պատիւն է:

Առանց մասնակցելու՝ ականատես ըլլալ զուարճութեան մը:

Առտու իրիկուն նոյն տան մէջ ուտել:

Մէկուն առջեւ արգելքներ հանել, պատ քաշել:

Ինք իր զրոյ դառնալ. — †. սիգալ, զոռոզանալ:

Յաւերու՝ զիշտերու մէջ ըլլալ:

Յարկութեանէն կրակ կտրել:

Այս միտը ճենճ կը հօտի:

Ընթացիկ ծախուց համար պատրաստ դրամ:

Խանձ հոտել:

Հապճեպով՝ խանդիխուռն (փախչել):

Սխալիւ. շեղիւ համբէն. — ես †:

Ճիշդ՝ անթերի զնարել տալ:

(Գինւոյ) զաւաթը պարպել:

Փլփլկել:

Փլելու զրոյ ըլլալ:

Կաղիւ, տոփալ (անասնոց):

S

Faire un sabbat terrible, épouvantable.

Bâtir, semer sur le sable.

Avoir du sable dans les yeux (f).

Sabler un verre de vin.

Mettre qn. au sac.

C'est un sac à vin.

Vider son sac.

Voir le fond du sac.

Un homme de corde et de sac.

Mettre à sac une ville.

Sac à papier!

Saigner du nez.

Սաստիկ աղմուկ, միտը հանել (կատուի և այլն):

Անհիմն ծրագրերներ ընել:

Աչքերը զոցուկել. քուն ունենալ. (չ.):

Մէկ սւմպով խմել. անկել (դիմի):

Կտրկել, ափ ի բերան ընել:

Գինի պարկ մ'է. զինովին մէկն է:

Ներսը (միտքը) ունեցածը դուրս թա-

Գործին հոգին հասկնալ. [փել:

Կախաղանի արժանի մարդ:

Աւարի տալ քաղաք մը:

Կրճ, թշուառական:

Բիջն արիւն զալ. — (չ.) վախնալ:

խոսքին զրոյ շննալ:

Se saigner aux 4 veines.

Être saisi de crainte, de frayeur.

Marchand des 4 saisons.

Une saive d'applaudissements.

Mettre une ville à feu et à sang.

Faire du mauvais sang.

Cela glace le sang.

Regorger de santé.

Porter la, boire à la santé de qn.

Passer une chose au gros sac.

Faire la sauce à qn. (f).

Donner, apprêter une sauce à qn.

Accommoder qn. à la sauce piquante, կամ de toutes pièces.

(Aller) par bonds et par sauts.

Au saut du lit.

Cela saute aux yeux.

Faire sauter qn. (f).

» » les bouteilles, les bouchons.

» » la cervelle à qn.

Sauter de branche en branche.

Porter en sautoir.

Porter son bagage en sautoir.

Sauver le premier coup.

Se sauver à travers champs.

» par, à travers les marais.

» à travers les buissons.

Il en sait le fort et le fin.

» » bien long.

C'est à savoir.

Donner un savon à qn.

Faire une scène à qn.

Se mettre sur son séant.

Payer argent sec.

Employer le vert et le sec.

Boire sec.

Ինքզինք զրկել. վերջին ունեցածը առլ:

Ջարհուրհիլ:

Պողպատե, բանջարաժառանգ:

Որոտընդոտ ծափեր:

Արեան մէջ թաթխել քաղաք մը:

Սրանեղիլ:

(Վախէն) մարդու արիւնը կը սառնեցնէ:

Քաջաւաղէ ըլլալ:

Մէկուն կենացը խմել:

Հարեանցի քննել բան մը:

Մէկը լաւ մը լուալ (շ): յանդիմանել (շ):

Մէկը չիտել. ոտքէն մինչև գլուխը լուալ:

Մէկը խառքէն կշտամբել:

Յաակրանելով (երթալ). — (†) յախուն գործել:

Անկողնէ ելնելուն:

Այս ակնբերէ է:

Մէկը պաշտօնէ մզել. (շ):

Շատ շիշ պարպել. չարաչար խմել:

Մէկուն զանկը ջախջախել (պարճանակով):

Մէկ նիւթէն միւսն անցնել հարեանցի խօսելով:

Կործքը շեղ՝ խաւածե կախել:

Իր բեռը շաւկած տանել:

Առաջին ապաւորութիւնը յայտնի չընել:

Փախաւական խօսքեր ըսել:

Անարժէք պատճառաբանութեամբ փախուտի ճամբայ փնտռել:

Նեղը մանկուով՝ փախուտի միջոց փնտռել:

Քաջաակեակ է:

Նայինք (այդպէս է). ինչ որ կասկածելի է. խնդիր է:

Մէկը լաւ մը լուալ:

Մէկը յանդիմանել, երեսին առլ:

Նստիլ (անկողնոյ մէջ):

Իսկոյն՝ կանխիկ վճարել:

Ամէն միջոց գործածել:

Շատ զինի խմել. անկել:

Être, se trouver à *sec*.
 Manger du pain *sec*.
Secouer la poussière de ses
 pieds contre qn. qe.
Secouer les puces à qn.
 Aller à la *selle*.
 Se trouver, être, demeurer entre
 deux *selles*.
 Prêter à la petite *semaine*.

(À) la semaine des 4. 3. jeudis
 (4-4).

Faire *semblant* de (être malade).
 Ne faire *semblant* de rien.
 Battre la *semelle* (f).

Ne pas avancer, reculer d'une
semelle.

Il lui a fait une *semonce*, une
 verte *semonce* (f).

Perdre le *sens*.

Un homme de *sens*.

En un *sens*.

À, selon mon *sens*.

Donner dans le *sens* de qn.

(Mettre) *sens* dessus dessous.

Sens devant derrière.

J'abonde dans votre *sens*.

On a mis cette étoffe du mau-
 vais *sens*.

Faire *sensation*.

Une nouvelle à *sensation*.

Être en *sentinelle*.

Mettre en *sentinelle*.

Faire »

Cette viande *sent* le faisandé.

Cela *sent* le fagot (f).

Je ne puis le *sentir*.

Sentir de loin.

» bon, mauvais.

Ne pas se *sentir* de froid.

» » de joie, d'aise,
 de colère.

Perdre son *sérieux*.

Prendre une ch. au *sérieux*.

Avoir le ventre *serré*.

Il a le gosier »

Անկուտի, աղքատ ըլլալ:

Յամաք հաց ուտել:

Բարկութեամբ ձգել երթալ:

Մէկը ծեծել՝ յանդիմանել:

Պէտքի նստիլ:

Ուզածին և ո՛չ մէկը ձեռք անցնել:

Կարճ պայմանաժամով ու վաշխով
 փոխ տալ:

Մտազատկին, երբէ՛ք:

Զեանալ. կեղծել (հիւանդ):

Քան մը չերկցնել:

Հեռի ճամբորդել. ոտքերն իրար զար-
 նել տաքցնելու համար (չ.):

Քայլ մ'իսկ չյառաջանալ. չընկեր-
 կիլ:

Լաւ չեիք մը տուաւ անոր. (չ.):

Խեղազարիլ:

Խեղացի մարդ:

Կերպով մը:

Իմ կարծիքիս համաձայն:

Մէկուն կարծիքն ըլլալ:

Տակնուվրայ (ընել):

Էտելը առաջ դարձած (գլխարկ):

Համակարծիք եմ ձեզի:

Այս կերպաւը հակառակ դրած են:

Մեծ ապաւորութիւն առաջ բերել:

Զգայացունց լուր:

Պահակ կենալ:

Պահակ, լրտես դնել:

Դիտել, լրտեսել:

Այս միւր չինցած հոտ ունի:

Այս հերթակոտութիւն կը հոտի. (չ):

Զեմ կրնար հանդուրժել. հակակիր եմ:

Հետուէն տեսնել, զգալ:

Լաւ, զէշ հոտիլ:

Յուրաքն անզգայանալ:

Ուրախութենէն, բարկութենէն ինք-
 զինք կորսնցնել:

Լրջութիւնը թողուլ:

Մեծ կարեւորութիւն առաւ բանի մը:

Պնդութիւն ունենալ:

Լեզուն բռնուած է:

Il a gelé bien serré cette unit.

Mentir serré.

Dormir bien serré.

Serrer le bouton à qn.

» les côtes à qn.

» qn. de près.

Être au service de qn.

Entrer, se mettre en service.

Rendre service à qn.

Servir à qn. d'un mets.

Servez à boire à monsieur.

Servir qn. à plats couverts (f).

À quoi sert-il de (protester)?

Elle vous servira de (père).

Cela ne sert de rien.

Faire des siennes (f).

Faire la sieste, la méridienne.

Siffler qn., à qn. sa leçon (f).

» un verre de vin (f).

Imposer silence, réduire au silence.

Éteindre, étancher sa soif.

J'ai soif.

Prendre, avoir soin de.

Être à la solde de.

Tomber de sommeil.

Sonder le terrain (fg).

Songer à qc.

» à mal, à malice, à la malice (f).

Il ne fait que songer creux (f).

Il faut y songer à deux fois.

Tirer au sort.

Le sort en est jeté.

Faire une sortie à, contre, sur qn.

C'est un sot en 3 lettres (f).

Souffler aux oreilles de qn.

» le chaud et le froid (f).

Ne pas souffler (mot).

Սաստիկ սառած է այս զիշեր:

Լրբորէն ստեղ:

Խորունկ քնանալ:

Մէկը նեղը խօթել:

Սաստիկ ետեմէն իշնալ մէկուն, մէկը նեղել:

Մէկը հետապնդել:

Մէկուն ծառայութեան մէջ, տրամադրութեան տակ ըլլալ:

Սպասուոր ըլլալ:

Մէկուն ծառայութիւն մատուցանել:

Մէկուն կերակուր մը հրամցնել:

Պարոնին ըմպելիք հրամցուր:

Մէկուն ծածուկ չարիք հասցնել (շ):

Ինչ բանի կը ծառայէ (բողոքելը):

Քեզի (հայրութիւն) պիտի ընէ:

Աս բանի զէժ չի գար:

Խենթութիւններ ընել, խաղեր խաղալ (շ):

Քուն միջօրեայ ընել:

Մէկուն կամացուկ մը շշնէկել բսեկիքը, դասը (շ):

Գաւաթ մը զինի անկել (շ):

Լսեցնել, պապանձեցնել:

Խարան անցնել:

Խարանի եմ:

Հոգ՝ խնամք ունենալ, տանիլ:

Մէկէն վճարուած, մեկուն ծառայութեան մէջ ըլլալ:

Քունը աչքէն թափիլ:

Մէկուն միտքը հասկնալ՝ պրպտել (շ):

Բանի մը վրայ խորհիլ:

Զարութիւն մտածել, զէշ մտքի տանիլ (շ):

Անոր միտքը միշտ սնտի յոյսերով լի է (շ):

Պէտք է հասուն կերպով զործել:

Վիճակ ձգել:

Որոշուեցաւ:

Մէկը խառիւ յանդիմանել, զայրանալ մէկուն զէժ:

Բառին բուն իմաստով խենթ մ'է (շ):

Մէկուն տուն տալ: [(շ):

Գովել ու պարսաւել միեմոյն տանն

Զայն՝ ճիկ չհանել:

Être, mettre, laisser en *souffrance*.

À vos *souhaits*!

À *souhait* (avoir tout).

Souhaiter (le bonjour, la bonne année à qn).

(Manger) son *soûl* (f).

(Dormir) tout son *soûl* (f).

Le cœur me *soulève*.

Faire *soulever* le cœur.

Être dans ses petits *souliers* (f).

Mourir dans ses

Donnez-moi un *soupçon* de ce vin (f).

S'enlever, s'emporter comme une *soupe* au lait (f).

Être mouillé, trempé comme une *soupe*.

Ivre comme une *soupe*.

Soupe au vin, — à, au perroquet.

Tremper une *soupe* (f).

Soupirer après, pour, à, vers.

Prendre sa *source* de.

Cela coule de *source*.

Sans *sourciller*.

Faire le *sourd*, la *sourde* oreille.

Crier comme un *sourd*.

Mettre une *sourdine* à ses prétentions.

À la *sourdine*.

Affirmer *sous* serment.

Sous ce rapport.

Sous prétexte de.

Rire *sous* cape.

Agir *sous* main.

Sous la cheminée, *sous* le manteau de la cheminée (f).

Soutenir la fatigue.

» le vin, le regard de qn.

Servir de *spectacle*.

Se donner en *spectacle*.

Casser du *sucré* sur la tête de qn. (f).

Կախ՝ կէս ձեռք, զնեղ, թողուլ:

Անուշ. առողջութիւն (փոնգաւացած տանն):

Ուզածին պէս, փափաքին համաձայն (ունենալ):

Մէկուն (բարի լոյս, նոր տարի) մաղթել:

Կուշտուկուռ ուտել (չ.):

Կուշտ մը քնանալ (չ.):

Սիրտս կը խառնուի:

Սիրտ խառնել, նողկացնել:

Նեղութեան մէջ ըլլալ (չ.):

Մեռնիլ առանց հիւանդ ըլլալու:

Սա Պինիլն պուտ մը տուր (չ.):

Դիւրաբարբար ըլլալ (†):

Խըխուժ դարձած ըլլալ:

Աբբէյ, կոյր զինով:

Գինւոյ մէջ թաթխուած հաց:

Գաւազանակոծ ընել (չ.):

Ըղծալ, հասալնել:

Սկիզբ տնուլ, բնել:

Աղբիւրի պէս կը հոսի (խօսք, մտածում):

Անխօսով. առանց յուզման:

Խուլ մեանալ:

Խուլի պէս պոռալ:

Պահանջութեամբ մեղմել, սանձ դնել տնոյ:

Գաղտնի:

Էրզմամբ հաստատել:

Այս տեսակէտով, մաքով:

Այս պատրուակով:

Գթին տակէն խնդալ:

Չեքի տակէ գործել:

Ծածուկ, զազա (ամուսնանալ) (չ):

Յոգնութեան տոկալ:

Գինին վերցնել, մէկուն երեսնի վեր նայիլ:

Ծագր ու ծանակ ըլլալ:

Նշանակ ընել ինքզինքը:

Մէկուն վրայ չարախօսել (չ):

Être au *supplice*.

Mettre au "

Faire un *surjet*

Surciere à soi-même.

Courir *sus* à qn.

Être *suspendu* aux lèvres de qn.

Être, rester, demeurer en *suspens*.

Tenir qn. en *suspens*.

Éprouver de la *sympathie* pour qn.

Encre de *sympathie*, *sympathique*.

Enterrer la *synagogue* avec honneur.

Տառապել:

Տանջել:

Թելչակել. (քեյել երգել):

Կէս մեռած ապրել. ոյժը ապառած ապրել:

Մէկուն վրան՝ երեսն ի վեր վազել:

Մէկուն շրթունքներէն կախուած մնալ:

Տարակուսի մէջ մնալ:

Մէկը տարակուսի մէջ թողուլ:

Համակրել մէկուն:

Ծածկադիր մեղան:

Լա զԼուի հանել դժուարին գործ մը:

T

Mettre la *table*.

Se mettre à *table*.

Mettre qn. sous la *table*.

Propos de *table*.

Tenir *table* ouverte.

Courir, piquer la *table*.

Papiers sur *table*.

Faire *table* rase.

S'approcher de la Sainte *table*.

Rayez cela de vos *tablettes*.

Travailler, être à la *tâche*.

Prendre à *tâche* de faire qc.

(Acheter) en bloc et en *tâche*.

Avoir du *tact*.

C'est un *talon* rouge (f).

Montrez-vous les *talons*.

Tourner les *talons*.

Il a l'esprit aux *talons*.

Avoir l'estomac dans les *talons*.

Tirer des soupirs de ses "

Sans *tambour* ni *trompette*.

Mener qn. *tambour* battant.

Սեղանը դնել, պատրաստել:

Սեղանի նստիլ:

Մէկը զինովցնել:

Փուճ խօսքեր:

Սեղան առ շատերուն:

Հացկատակութիւն ընել:

Ապացոյց ի մեռին:

Իր ունեցած կարծիքները բոլորովին մերժել:

Հազորդութիւն առնել:

Ասի մեր մաքէն հանեցէք:

Աւատով, խապաւայով (կէօթիւրիւ) աշխատիլ:

Ձանալ՝ ետեղ ըլլալ բան մ'ընելու:

Բաւորը մէկէն (զնել):

Նորադատ՝ փափկանկատ ըլլալ:

Դրանիկ՝ ազնուական մըն է. (չ.):

Փախէք:

Մեկնելու պատրաստիլ:

Բերնէն ելածը շի գիտեր:

Սամառը բոցօքել (անթոթեթնէն):

Խոր հառակել:

Անշունկ, զազա:

Թշնամանել, առակել մէկը:

Sur le (ce) *tantôt*.

Réponse bien *tapée*.

Des pommes, poires *tapées*.

Taper sur les vivres (f).

» dans l'œil (f).

» de l'œil.

À 5 heures et quart *tapant*

Taper dans le tas.

» du pied, des pieds.

Ce vin *tape* fort, *tape* à la tête.

Faire qc. en *tapinois*.

Mettre une affaire sur le *tapis*.

Être sur le *tapis*.

Tenir qn. sur le *tapis*.

Amuser le »

Tapis franc.

Il me *tarde*it de vous voir.

Marcher à *tétons*.

Être *taxé* (d'avarice).

Témoin à charge.

» à décharge.

Prendre qn. à *témoin*.

C'est une *tempête* dans un verre d'eau.

Se donner du bon *temps*.

Prendre son *temps*.

Tuer, perdre le *temps*.

Être de son »

Prendre le *temps* de qn.

Prendre le *temps* comme il vient.

Il était *temps*.

Devancer le *temps*.

Il fait beau, mauvais *temps*.

Il fait un *temps* de demoiselle.

(Arriver) à *temps*.

De tout *temps*.

En *temps* et lieu.

À *temps* et à contre *temps*.

Il est grand *temps* de; il s'en va *temps* que.

Il n'est que *temps* de.

Les *tenants* et les aboutissants (d'un champ).

Savoir tous les *tenants* et les aboutissants d'une affaire.

կէտօրէն զերջը.

Քարը տեղը զրուած պատասխան.

Խնձորջիւր, տանձջիւր. | (Ը.)

Ուտեւ շատ, կերակուրին վրայ իյնաւ

Աշքին զարնեւ, հաճեւի բլլաւ (Ը.)

Քնանաւ.

Ժամը ճիշտ ծը քառորդ անցած.

Ըտտ զիպաց առնոււ.

Ոտքը զետինը զարնեւ.

Այս զինին զուրկ կը զարնէ.

Քաղաքուկ բան մ'ընեւ.

Քարծ մը խնդրոյ նիւթ ընեւ.

Խօսակցութեան նիւթ բլլաւ, մէջ.

տեղ նետուիւ.

Չարախօսեւ մէկուն վրայ.

Ուրիւն բաներու վրայ զիճեւ.

Պաղկերու զինետուն.

Չեղ տեանեւու կարօտը կը քաշէի.

Խարխափեւով երթաւ.

(Ազաւի) անուն հանեւ.

Ամբաստանիւ վկայ.

Նպաստաւոր վկայ.

Մէկը վկայ բռնեւ.

Չնչին բանի համար իրար իյնաւ.

Չուարճանաւ. | մ'ընեւ.

Չփութաւ. հանգիստ հանգիստ բան

ժամավաճառ բլլաւ.

Իր ժամանակին մարդն բլլաւ.

Մէկուն աշխատանքին արգելք բլլաւ.

Ինքզինք ժամանակին յարմարցնեւ.

Ժամանակն էր.

Ժամանակը կանխեւ.

Օղբ զեղեցիկ՝ զէշ է.

Ոչ փոշի կայ՝ ոչ արեւ.

Ատենին (հասնիւ).

Միշտ, աճէն ատեն.

Իր ատենին ու տեղին.

Ատենին կամ ատենէն դուրս.

Բուն իսկ ատենն է որ.

Մերմաժայրերը (ղաշտի). հանգա-
մանքները.

Պարծու մը հոգին լաւ զիտնաւ.

(Terre) tout en un, tout d'un,
d'un même *tenant*.

Tendre un piège.

» un pavillon, une *tente*.

» une main secourable.

Où *tend* ce chemin-là?

Quand la colère le *tient*.

Il ne *tient* qu'à moi.

Qu'à cela ne *tienne*.

Tenir de près.

» lieu de.

» note de.

» tête, bon

» en mépris, en estime.

» en échec.

» quitte.

» de (son père).

» la main, la bride haute,
courte.

» maison, table.

Cela *tient* du prodige.

Il n'y a rien qui *tienne*.

Ne pas *tenir* dans sa peau.

Tenir pour.

» la main à.

On y *tient* à l'aise.

Cela ne *tient* qu'à un fil.

S'en *tenir* à.

Je m'en *tiens* là.

Je me le *tiens* pour dit.

Je sais à quoi m'en *tenir*.

Tenez-vous pour dit que.

J'ai peine à me *tenir*.

Se *tenir* pour averti.

Je me *tiens* pour satisfait.

Il en *tient*.

Il ne *tient* pas à moi de...

Se retirer sous sa *tente*.

Cet homme n'a point de *tenue*
dans l'esprit, dans les idées.

Tout d'une *tenue*.

Mettre *terme* à.

Parler en bons, en mauvais *ter-*
mes.

Միակամար, միայար (Հոգ)։

Դարան լարել։

Վրան, ապագայար լարել։

Ձեռք կարկանել (օգնելու համար)

Ուր կը հանէ, կը առնի այս համարան։

Երբ բարկութիւնը բռնէ,

ինծի՛ կ'իյնայ. ինչ կախում ունի.

կարկանդակութիւն՝ չունի, բանը հո՛գ
նայ։

Հակել, աչքը զբռնել ըլլալ։

(Բռնել մը) աեղք բռնել։

Նշանակել։

Դէմ կենալ, — զնել։

Արհամարհել, յարգել։

Ձեռքը ոտքը կապել. անշարժութեան
մասնակէ։

Ազատ ընել։

Նմանիլ, մէկէն իմացած ըլլալ (ուր)։

Խստիւ վարուիլ, կապը քաշել։

Անգանք բաց ըլլալ։

Հրաշալի բան մ'է։

Աչքիս բռն չ'երեւիր, Աստուած զե-
րէն ի՞նչէ...

Տեղ մը չսգմիլ։

Նկատել իբր, մէկուն կողմէն ըլլալ։

Հակել։

Հանգիստ կը նստուի հոն։

Թելէ մը կախում է։

Բաւական սեպել, զո՛հ ըլլալ։

Առոյ կը բուսկանանամ։

Այդքան կը բաւէ։

Գիտեմ ինչ ընելիքս։

Վստահ եղիր որ։

Ձեմ կրնար ինքզինքս զսպել։

Ձգոյշ կենալ։

Գոհ եմ։

Գործը բարդ է։

Ինծի չ'իյնար, իմ ձեռքս չէ որ։

Բարկութեամբ քաշուիլ, ձեռք քաշել։

Այս մարդը փոփոխամիտ է։

Իբարու կից (կալում)։

Վերջ՝ սահման զնել։

Լա՛ւ զէշ խօսիլ (մէկուն զրաջով)։

Vivre en bons *termes*.

Tomber à, par *terre*.

Aller *terre à terre*.

Prendre *terre*.

Perdre "

Ne savoir où donner de la tête.

Tenir *tête* à qn.

Rompre la *tête* à qn.

Se rompre la *tête* à qc.

Crier à pleine *tête* du haut de sa *tête*.

» à tue *tête*,

Par tête de qn. à prix.

Mettre la *tête*.

J'en réponds sur ma *tête*.

Monter la *tête* à qn.

Remonter la *tête* de qn.

Avoir martel en *tête*.

Faire, agir à sa *tête*.

Avoir en, dans la *tête*.

Je perdrai la *tête*.

Être, causer *tête à tête*.

(Se rencontrer) *tête pour tête*.

Faire une *tête* à la queue.

Avoir le *tic* de (ronger les ongles).

Avoir le *timbre* fêlé.

Les oreilles me *tintent*.

Donner du *tintoin* à qn.

Voleur à la *tire*.

Tout d'une *tire*.

Les *tirants* d'un soulier.

Voler à *tire-d'aile*.

Tirer gloire, vanité.

» partie de.

» une lettre de change.

» les cartes.

» les marrons du feu.

» l'horoscope de qn.

1 առ ապրիլ իրարու հետ:

Գետին խնամ:

Հետեակ զազափարնեք ունենալ:

Ցամաք ելնել:

Ցամաքը աչքէ կորսնցնել, ոտքը ցածաքէն կտրել:

Գլուխը ո՛ր քարին զարնելը չըզիտնալ:

Դէմ կենալ մէկուն:

Մէկուն զլուխը տանել:

Գլուխ ճաթեցնել. միտք յոգնեցնել բանի մը համար:

Սաստիկ պոռալ:

Մէկը սպաննելու համար դրամ խոտանալ:

Գլուխու կու տամ:

Մէկուն զլուխը տաքցնել:

Մէկուն սիրտ տալ:

Մտայոյզ ըլլալ. սիրտը հանդիստ չըլլալ:

Իր խելագատակին համաձայն գոր:

Գլխին մէջ՝ միտքն ունենալ:

Խելքիս պիտի զամ:

Գլուխ զլխի ըլլալ. խօսել:

Քիթ քիթ (հանդիպել):

Մէկէն ետին զառնալ, երեսը դարձնել:

(Եղունք կրծեկու) ունակութիւնն ունենալ:

Բախուկ ըլլալ:

Ականջներս կը խօսին:

Մէկուն նեղութիւն, զիշտ պատճառել:

Գրպանախոյզ, քուկաշատ:

Առանց ընդմիջեկու. մէկ շունչով (զբրեւ)

Կոշիկի ախանջները:

Թեւածեկով թռչել:

Փառք սեպել:

Օգուտ քաղել:

Փոխդիր քաշել մէկուն վրայ:

Թուզթ բանալ:

Մէկուն ձեռքով զորե տեսնել, մէկը առջ նետել:

Մէկուն աստղը նայել:

Tirer en longueur.

» du sang.

» sa révérence.

» sa source, son origine de.

» son épingle du jeu.

» à soi la couverture.

» au claire.

» copie.

» au large.

» à sa fin.

Cela ne *tire* pas à conséquence.

Se faire *tirer* l'oreille.

L'un *tire* à dia, et l'autre à hue.)

L'un *tire* à hue et l'autre à dia.)

Tirer sur le (vert).

Tirant au noir.

Se *tirer* d'embarras.

S'en *tirer*.

Je m'en suis bien *tiré*.

Se *tirer* du, de pair.

À bon, à juste *titre*.

À faux »

À *titre* d'office.

À » de (grâce, d'ami).

Porter un *toast*.

Tomber malade.

» amoureux.

» en démence.

» en défaillance.

» de faiblesse, de som-

meil.

» en disgrâce.

» en enfance.

» d'accord.

» en partage.

» en ruine.

Maison *tombée* en quenouille.

Tomber de son haut, des nues.

Je suis bien *tombé*.

Tomber de la poêle dans la

braise.

Tomber de fièvre en chaud mal.)

կրկնցնել.

Արիւն հանել.

Բարեւել. — (†.) Կրեան ասեալ Կր-

թալ, մերժել.

Բխել, սկիզբ ասեալ.

Չեղք քաշել զորձէ մը.

Չուրբ իր ասուն կապել, իր կողմը

քաշել.

Պարզել, քամել.

Ընդօրինակել.

Փախչիլ.

Վախճանին հասնիլ, վերջանալու

մաս ըլլալ.

Ատկա հետեանք (Ֆետտակար) չ'ու-

նենար.

Աղաչել տալ, ծանրէն քաշել.

Մէկը վեր կը քաշէ՝ միւսը վար.

(կանաչի) զարնել.

Սեւի զարնող, սեւորակ.

Նեղութենէ ազատիլ.

Ինքզինք ազատել, պրծիլ.

Լաւ պրծալ. Լաւ զուրկ հանեցի.

Հաւատարմեբը անցնիլ.

Իրաւամբ.

Յանդրաւի.

Իր պաշտօնին զօրութեամբ.

Իբր (շնորհ, բարեկամ).

Մէկուն կենաց խմել.

Հիւանդանալ.

Սերահարիլ.

Յիմարիլ.

Նուաղիլ, թալկանալ.

Ստատիկ տկար ըլլալ, քուն ունենալ.

Աչքէ իջնալ.

Մանկութեան մէջ իջնալ, ցնդիլ.

Համաձայնիլ.

Բաժնի իջնալ.

Փլփլկիլ. [տանիք.

Առանց արու ժառանգի Զեցած ըն-

Աղչիլ. Խելքին զալ.

Բախտաւոր եմ.

Անժրեւէն փախչելով կարկուտի բռն-

նբիւլ. (է.)

Tomber sur qn.

» de Charybde en Scylla.
Mes vêtements *tombent* en lo-
ques.

Parler à qn. (du) d'un bon *ton*.
Changer de *ton*.

Faire baisser le *ton*.

Un homme de bon, de mauvais
ton.

Je le ferai chanter sur un au-
tre *ton*.

Torche vous en le bec (f).

Le *torchon* brûle à la maison (f).

Rire à se *tordre*.

Donner dans le *torquet*.

Avoir *tort*.

(Accuser qn.) à *tort*.

Parler à *tort* et à travers.

» » ou à droit.

» » ou à raison.

Mettre qn., son esprit à la *tor-
ture*.

Toucher du, le piano.

» ses *appointements*

Touchez là.

Avoir du *toupet*.

Faire un *tour*.

Un *tour* de force.

En un *tour* de main.

Jouer un, un mauvais *tour*.

Tour du (de) bâton.

À *tour* de bras.

À » de rôle; chacun à son
tour.

Tour à tour.

Tourner en ridicule.

Cela *tournera* à sa honte, à sa
gloire.

La tête me *tourne*.

L'affaire *tourne* bien, mal.

Il faut se faire à *tous*, à *tout*.

Une fois pour *toutes*.

Somme *toute*.

Մէկուն վրայ իյնալ, յարձակիլ:

Գէշէն պրծիլ՝ յռեղոյնին մէջ իյնալ:

Զգեսաներս բղիկ բղիկ եղած են:

Բարեկրթութեամբ խօսիլ մէկուն հետ,

լեզուն փոխել:

Լեզուն փոխել առաջ:

Բարեկիրթ, անկիրթ մարդ մը,

Զինք պիտի ստիպեմ լեզուն փոխե-
լու:

Բերանդ սրբէ (շ). փափաքդ փորդ

պիտի ծայ (շ.)

Տանը մէջ կոխ՝ դատութիւն կայ (շ.)

Պայթելու աստիճան ծիծաղիլ:

Խաբուիլ:

Անիրաւ ըլլալ:

Անիրաւ տեղը (ամբաստանել մէկը):

Ափեղցփեղ խօսիլ, ցարսաել:

Մէկը՝ իր միտքը չարչրկել:

Դաշնակ զարնել:

Իր ամսականներն բնդունիլ:

Զե'ոքդ տուր:

Յանգուզն՝ ձեռներէջ ըլլալ:

Պառլա մ'ընել, ժուռ ցալ:

Զօրութիւն, մեծ ճարպիկութիւն:

Ակընթարթի մը մէջ:

Խաղ մը խաղալ:

Անիրաւ շահ:

Բոլոր ուժով

Իւրաքանչիւրն իր կարգին:

Կարգ ըստ կարգէ, փոխն ի փոխ:

Խաղը բնել:

Ասի անպատուութիւն պիտի ըլլայ
իրեն. — ասի իրեն պատիւ պիտի
բերէ:

Գլխու պառլա ունիմ:

Գործը լաւ, գէշ կերպարանք մը
կ'անուռ:

Պէտք է յարմարիլ ամենու, ամէն
բանի:

Միանգամ բնդ միշտ:

Վերջ է վերջոյ:

Ce n'est pas *tout* de (lire).
Mettre, joner le *tout* pour le
tout.

Tous tant que nous sommes.

Du *tout*, point du *tout*.

Tout beau.

Pour *tout* de bon.

Je suis *tout* à vous.

Traduire en ridicule.

Se *traduire* en ridicule.

Aller bon *train*.

Aller *train* de poste, d'enfer.

Au *train* dont nous allons.

L'affaire va bon, grand *train*.

Il va son *train*.

Être en *train* de.

Mettre qn. en *train*.

Être (un peu) en *train*.

À fond de *train*.

Trainer sur la claie.

» ses paroles, ses mots.

» en longueur.

Cheval de *trait*.

Avaler d'un, d'un seul *trait*.

Boire à longs *traits*.

En un *trait*.

Aller à *traits* et à rames

Aller tout d'une *traite*.

Faire la nuit d'une *traite*.

Traiter qn. en enfant de bonne
maison.

» qn. de Turc à more.

» qn. de (fou, voleur).

» qn. à bouche que veux-
tu (f.).

Couper, trancher la *trame* de la
vie, des jours de qn.

Ouvrir une *trame*.

Perdre la *tramontane*.

Trancher dans le vif.

» le mot.

» net.

» court (f.).

» du grand seigneur, de
l'important.

Բաւական չէ (կարգաւ).

Բոլորը զնեւ (խաղի մէջ).

Մենք ամենքնեաւ.

Բնաւ երբէք.

Կամացուկ ճը.

Իրօք, լրջօրէն.

Չեզ անձնուէր (եմ).

Մարդիկ ընեւ.

Մարդիկ ըլլաւ.

Արագ քաւեւ.

Արքնթաց, զաւազէժ երթաւ.

Այս զնացքով մենք...

Գործը լաւ յառաջ կ'երթայ.

Իր ճամբան յառաջ կը տանի.

Բան մ'ընեւու վրայ՝ հակամէտ ըլ-
լաւ.

Մէկը յօժարեցնեւ, շարժեւ.

Գիւ ճը զուարթ ըլլաւ (գիւնով).

Արքնթաց, քառաւորմակ.

Նախասեւ. խայտառակեւ.

Մամմմէ խօսքը.

Էրկայն քշեւ. ձգձգեւ.

Կառասիկ մի.

Մէկ ուսպով, խմեւ.

Պաւս պաւս խմեւ.

Մէկ ուսպով.

Առաջատարով ու թիով նաւեւ.

Առանց կանգ աննեւու երթաւ.

Բաւոր գիշերը քնանաւ.

Մէկը ուզեցեւու համար լաւ ճը ձե-
ծեւ.

Մէկուն հետ անգթութեամբ վարուիւ.

Մէկը խնթ կանչեւ.

Մէկուն փորը լաւ ճը կշտացնեւ. (չ.)

Մէկուն կենաց թեւը կտրեւ.

Գաւ ճը նիւթեւ.

Գլուխը կորսնցնեւ, ինչ ընեւիթը
չգիտեաւ.

Սառակ վերաւորեւ.

Բացէ ի բաց խօսիւ.

Շահէ շխաւի խօսիւ.

Կարճ կարգեւ. (չ.)

Մեծութեան ծախեւ, մեծ մեծ ջարդեւ.

Tranchons-là !

Être toujours en transe.

Être transi de froid, de peur.

Éprouver un transport de joie.

Transport au cerveau.

Donner dans le *traquet* (f).

C'est un *traquet* de moulin (f).

Regarder de *travers*.

(Entendre, prendre) tout de *travers*.

Avoir l'esprit, la figure de *traverse*.

Prendre la *traverse*.

Essuyer de grandes *traverses*.

Se jeter à la *traverse* (de).

Traverser qn. dans ses desseins.

Cet homme me *traverse* en tout.

Travestir la pensée de qn.

Prendre qn. au *trébuchet*.

Se mettre, être sur son *trente*
et un (qn). [d'aise.

Tressaillir de peur, de joie,

N'avoir ni paix ni *trêve*.

Trêve de compliments, de rail-
lerie.

Payer le *tribut* à la nature.

» » à l'humanité.

Tromper son ennui, ses peines.

» ses heures, le temps.

Faire un *trou* à la lune.

Il a fait son *trou* (f).

Pêcher en eau *trouble*.

Être aux *trousses* de qn.

Trouver bon.

» mauvais.

» grâce aux yeux de qn.

Se *trouver* mal.

» visage de bois.

Tuer le temps.

On s'y *tue*.

Tuer le ver (f).

Crier, disputer à *tue-tête*.

C'est une *tuile* qui lui est tom-
bée sur la tête.

վերջացնենք,

Միշտ սրտազոգի մէջ ըլլալ:

Տրանսի գոգալ. վախէն սրտազատաւ
ըլլալ:

Ուրախութենէն խելքը թռցնել:

խելացնորութիւն:

Ծուղակն խշնալ, խաբուիլ: (Է.)

Շատխօսիկ մըն է: (Է.)

Ծուռ՝ շիւշիւ նայիլ:

Ծուռ հասկնալ ամէն բան:

խոժոռոմիա, խոժոռոպէմ ըլլալ:

կարճ ճամբան բռնել:

Ծանր արգելքներու հանդիպիլ:

խափան՝ արգելք ըլլալ:

խորհնդոս՝ արգելք ըլլալ մէկուն
ծրագրին:

Այս մարդը իմ բոլոր ծրագրիս ար-
գելք կ'ըլլայ:

Մէկուն միտքը սխալ մեկնել:

Մէկուն սրտայայթ լարել:

Հազուիլ սրզուիլ:

Աարսափիլ, խայտալ:

Բնաւ հանգիստ չունենալ:

Ձեռակերպութիւնները, կատակը մէկ-
դի:

Մեռնիլ:

թերութիւն մ'ունենալ:

Իր ժամերոյթը, վիշտերը փարատել:

Չբանուլ, զուարճանալ:

խոստացածը չկատարել:

Իր զործը կարգի դրաւ, շտկեց: (Է.)

Պղտոր ջուրի մէջ ձուկ որսալ:

Մէկուն ետեւէն խշնալ, օձիքը չթռ-
դուլ:

Հաճիլ, հաւանիլ:

Չհաւանիլ, աչքին զէշ երեւիլ:

Մէկուն աչքը մանել:

Նուազում՝ զէշ զգալ:

Դուռը գոց զանել:

Ժամանակը վատնել:

Ասեղ ձգելու տեղ չկայ:

Իրմ բերնով զինի խմել: (Է.)

Բաւոր ուժով պոսալ, վիճել:

Չիւն մըն է՝ փորձանք մըն է զլուին
եկաւ:

U

L'un dans l'autre; l'un portant l'autre.

Être à l'unisson.

Chanter à l'unisson.

Il est en usage.

Cet habit fera beaucoup d'usage.

Faire usage de; mettre en usage qc.

Ce n'est plus d'usage.

En user bien, mal avec qn.

Étoffe d'un bon user.

Իրարու վրայ, վրայէ վրայ,

Միարան ըլլալ,

Միարան երգել,

Գործածութեան մէջ է,

Այս զգեստը շատ պիտի դիմանայ,

Գործածել,

Գործածութենէ ինկած է,

Մէկուն հետ լաւ՝ զէշ վարուիլ,

Լաւ գործածելի կերպաս.

V

Être en valeur.

Ne faire rien qui vaille.

L'un vaut l'autre.

Cela vaut bien la peine (d'y penser).

Il vaut mieux (que vous par-tiez).

Faire valoir (son argent).

Vaille que vaille, tout coup vaille.

Il ne vaut pas l'eau qu'il boit.

Le meilleur n'en vaut rien.

Faire, tirer vanité d'une chose

Il n'y a pas de quoi se vanter.

Elle a ses vapeurs.

A toute vapeur.

Vaquer à (l'étude).

Aller à eau-l'eau.

Aller, envoyer au diable eau-vert.

Adorer le veau d'or.

Faire le pied de veau à.

Գինը բարձր ըլլալ, ծախուիլ,

Պիտանի բան մը չընել,

Մին միւր կ'արժէ,

Ասոր վրայ կ'արժէ (մտածել),

Լաւագոյն է (որ մեկնեց),

Արժեցնել, շահեցնել, բանեցնել (ըը-րամը),

Ամէն պարագայի մէջ՝ ինչ ըլլայ ըլլայ,

Խմած ջուրը չ'արժեր,

Ամենն լաւին հազար անէծք,

Պարծիլ բանի մը վրայ,

Պարծենալու բան չկայ. — ամօթ է,

Ջրագրգիռ է (տիկինը),

Շոգեպինդ,

Պարագիլ (ուսմամբ),

Ջուրն ի վար երթալ. անյաջող ելք ունենալ,

Աշխարհի ծայրը երթալ, խրկել,

Քմնիլ հարուստին,

Մէկուն սաքերը լցել,

Écrire en *vedette*.

Mettre en » le nom de qu

Être entre la *veille* et le som-
meil.

La *veille* de Pâques, de Noël.

Être à la *veille* de (se marier).

Il faut *veiller* au grain.

Il est en *veine*.

Jouer sur le *velours*.

Un homme, une âme *vénale*.

A tout *venant*.

Vendre à *reméré*.

» à l'encan, aux enchères.

» en gros, en détail.

Viande *venée*.

Enfiler la *venelle*.

Avoir la *venette*.

Donner la »

Prendre, tirer *vengeance*.

Je vous vois *venir*.

D'où *vient* votre peine?

Venir au monde.

La raison lui est *venue*.

(L'affaire) est *venue* à bien.

Venir à rien.

» à maturité.

» à son but.

En *venir* aux mains, aux pri-
ses.

» » aux injures.

Venir bien à (sa taille).

S'il *vient* à (mourir).

Je *viens* de (lui écrire).

Venir à la traverse.

» à bout.

Se faire bien *venir* d'une per-
sonne.

Autant en emporte le *vent*.

Il fait un *vent* à écorner les
bœufs.

Jeter la plume au *vent*.

(Թուղթին) զուրք գրել (Հասցէ եւն).
Մէկուն անունը աչքառու տեղ մը
դնել.

Կէս քուն կէս արթուն ըլլալ.

Խթում Զատիկի, Մենդեան ճրագա-
ւոյց.

(Ամուսնանալու) մօտ, նախօրեակին
մէջ ըլլալ.

Վտանգ մը կը տեսնեմ, պատրաստ
դառնելու է.

Բանաստեղծական Հանճար ունի.

Շահած զրամովը խաղալ.

Կաշառաւոր մարդ, Հոգի.

Դիմացը ելլողին.

Էս անհելու պայմանով ծախել.

Անուրդով ծախել.

Մեծաքանակ, փոքրաքանակ վաճառ-
ուել.

Հոտիկ սկսած միտ, ծանրացած միտ.

Փախչիլ.

Վախնալ.

Վախցնել.

Վրէժ անուլ. լուծել.

Գիտեմ ուր կ'ուզես դալ, կը գուշա-
կեմ քսելիքդ. ընելիքդ.

Ինչ է վշտիդ պատճառը.

Աշխարհ դալ, ծնանիլ.

Խելքը զուրք եկաւ.

(Գործը) զուրք ելաւ, կատարեցաւ.

Ոչինչ ըլլալ, Նուազիլ.

Հասուննալ. եփիլ.

Իր նպատակին Հասնիլ.

Մեծի ելնել, ձեռնկուիլ.

Զիրար նախատել.

Յարմարիլ, պատշաճիլ (իր Հասա-
կին).

Էթէ յանկարծ (մեռնի).

Դեռ Նոր (իրեն գրեցի).

Արդեւ ըլլալ, խափանել.

Յաջողիլ.

Սիրցնել տալ ինքզինք մէկէ մը.

Օգային խոստումներ, սպաննալիք.

Սոսկալի. բուռն հով մը կը փչէ.

Ըստ դիպաց գործել.

Regarder, voir de quel côté vient le vent.

Lier le vent.

En plein vent.

Avoir » et marée

Aller selon le vent.

Avoir le vent de bout.

Gagner le vent.

Quel bon vent vous amène?

Il a eu vent de (cette affaire).

En coup de vent.

Le nez au vent.

Mettre en vente

Être de bonne vente.

(Aller, conduire) ventre à terre.

A plat ventre (se coucher).

Rire, manger à ventre débou-
tonné.

Remettre le cœur au ventre (f).

Soyez le (la) bien venu (e).

Des fruits *céreux*

Il y a qc. de *véreux* en cela.

Il pleut à *verse*.

Verser des larmes, son sang.

» de l'argent.

(Réprimande, réponse) *verte*.

Employer le *vert* et le *sec* dans
une affaire.

Mettre au *vert*.

Prendre sans *vert*.

Être en *verve*.

Parler avec *verve*.

Quand sa *verve* le (lui) prend.

Faire le *vide* autour de qn.

(Ferrer une serrure) à *vide*.

Vider un *differand*, une querelle.

» les arçons.

Être en *vie*.

Faire bonne *vie*; mener joyeuse
vie (f).

Faire la *vie*.

Faire *vie* qui dure.

Դիտել թէ հովը ուսկից կու գայ՝
ըստ այնմ զործը կարգադրելու
համար:

Անկարելին ընել, ջուրը խղղել:

Անպատասպար, բաց օդոյ մէջ:

Ամէն յաջողութիւն ունենալ. — ամէն
արգելքի դէմ շարունակել:

Ժամանակին յարմարել:

Հակառակ հոգմով նաեւ:

Հոգմուտոյց առաջատաներով երթալ:

Այն ինչ հով էր (որ եկաց):

Հասն առաւ (զործին). տեղեկութիւն
ունեցաւ:

Կայծակի պէս. յեղակարծ:

Քիթը օդին մէջ. հարեւանցի:

Ծախու հանել:

Դիւրաժամաւ ըլլալ:

Սրբնթաց (երթալ, տանիլ):

Փորի վրայ (պառկիլ):

Պայթելու չափ խնդալ, ուտել:

Սիրտ տալ. (շ.)

Բարի եկաց:

Որթնոտ պտուղներ:

Կասկածելի բան մը կայ ասոր մէջ:

Յորդ անծրել կու գայ:

Արցունք՝ իր արիւնը թափել:

Դրամ վճարել:

Խիստ (յանդիմանութիւն, պատաս-
խան):

Ամէն հնարք բանեցնել զործի մը մէջ:

(Դաշտին մէջ) արածել տալ (մի):

Թեթութեան մէջ գտնել մէկը. յան-
կարծակի = ի բերել:

Խանդը վառուած ըլլալ:

Խանդով խօսիլ:

Երբ կամակորութիւնը բռնէ:

Մէկուն քով մարդ չթողուլ:

Պարապը (զոցել փականցը):

Կարգադրել վէճ մը:

Ձիէն իջնալ:

Ողջ ըլլալ, ապրիլ:

Չուարճութեամբ անցնել կեանքը. (շ.)

Կեանք վարել. հաճոյից տալ ինք-
զինք:

Չգոյշ կեանք մը վարել:

Ce sont des *vies* continuelles
dans cette maison.

Je ne le ferai de la, de ma *vie*.

Jamais de la *vie*.

Demandez sa *vie*.

Piquer, toucher au *vif*.

De *vive* voix.

De *vive* force.

Vendre à *vil* prix.

Être en pointe de *vin*.

Être entre deux *vins*.

» pris de *vin*.

Couver son *vin*.

(Donner un) pot de *vin*.

Mettre de l'eau dans son *vin*.

Vinaigre des 4 voleurs.

Faire *violence* à.

Se faire *violence*.

Se donner les *violons* de qc. (f).

Il a été mis au *violon*.

Virer de bord.

Faire bon, mauvais *visage* à qn.

Changer de *visage*.

Rompre en *visière* à (f).

Donner dans la *visière* à qn. (f).

Blesser, choquer la *visière* de
qn. (f).

Gagner qn. de *vitesse*.

Il n'y a âme *vivante*.

De mon *vivant*.

Vivre de régime.

Il fait cher *vivre* ici.

Qui *vive*?

Vogue la galère!

En *voici* d'une bonne, d'une au-
tre. (f)

Mettre qn. sur la *voie*, les *voies*.

Nous n'avons de lui ni vent ni
voie.

Voies de fait.

La *voie* lactée.

Être en *voie* de faire qc.

Faire *voie*.

Կոխը անպակաս է այս տան մէջ.

Երբէք չպիտի բնեմ այդ բանը.

Բնաւ երբէք.

Մուրաւ.

Ի խոր խոցել, սաստիկ վերաւորել
(սիրա).

Բերանացի, խօսքով.

Բանի.

Վար զնով ծախել.

Քիչ մը զուարթ ըլլալ (զինով).

Կէս զինով ըլլալ. զինին զուգը
զարնել.

Գինիէն «թափել» քնանալով. — բար-
կութիւնը իջնել.

Կրծոց (տալ).

Պահանջութեանը չափաւորել (†).

Սխառքով ու քափաւքով համեմատած
քացախ.

Բանադատել.

Ինքզինք բռնադատել.

Պարծիւ. (չ).

Մակը նետուեցաւ. բանտ դրուեցաւ.

Միտքը՝ վարքը փոխել (†).

Լաւ, զէջ ընդունիլ մէկը.

Դէմքը փոխել, այլայլել.

Մանր խօսքով յարմարել մէկուն վը-
րայ. (չ)

Մէկուն ախարժակին գէժ գործել. (չ)

Մէկուն ախարժակին գէժ գործել. (չ)

Մէկէն յառաջ հասնիլ.

Մարդ մարդասանք չկայ.

Իմ ողջութեանս.

Սակաւապէտ կեանք վարել (†-հէշ).

Հոս կեանքը սուղ է.

Ո՞վ է հան (զին. բացատր.).

Թո՛ղ տուր երթալ. ինչ կ'ուզէ ըլ-
լայ.

Ա՛ն քեզի բան մըն ալ, ուրիշ
մ'ալ. (չ)

Հարկ եղած անդեկութիւնը տալ.

Ինչ ըլլալը չենք զիտեր.

Բռնութիւն. հարուածներ.

Յարգող, ծիւր կաթիլ.

Բան մ'ընելու վրայ ըլլալ.

Դաւել.

Aller à la voile.

Faire force de voiles.

Mettre voile au vent.

A pleines voiles; à voiles déployées.

Prendre le voile.

Voir le jour.

N'y voir que du feu.

Voir tout couleur de rose (f).

Je lui ferai voir (à qui il se joue, il s'adresse, il a à faire.

C'est un homme qui n'a jamais rien vu que par le trou d'une bouteille.

(Parler) à voix basse.

A haute voix.

Donner sa voix à qn.

» » à qc.

Mettre aux voix

De vive-voix.

À demi-voix (f).

Appeler à toute voix.

Prendre son vol, sa volée.

» un vol trop haut,

À vol d'oiseau.

Un vol à la tire.

Un vol au bonjour

Être sur un volcan.

Une personne de la haute volée.

Une volée de coups.

Sonner à toute volée.

Saisir à la volée.

Parler, faire une ch. à la volée.

Faire volte-face.

Il ne sait à quel saint se vouer.

Que veut dire cela?

Vouloir du bien, du mal à qn.

Se faire bien vouloir de qn.

En vouloir à qn.

À qui en voulez-vous?

En vouloir à la vie de qn.

Je le veux bien.

Je m'en veux d'avoir dit cela.

Toujours est-il vrai que.

À dire, à parler vrai.

Առաջատարով երթալ,

Ամէն շնորհ կիրարկել (4.),

Փախչիլ, կծիկը դնել,

Առաջատարիք,

Մայրապետի քօղ առնուլ,

Նրանիլ, լոյս տեսնել,

Բան չհասկնալ,

Ամէն բան զեղեցիկ տեսնել, (շ)

Իրեն կը հասկցնեմ. թէ (որո՞ւ չեմ է գործը,

Այնպիսի մէկն է որ աշխարհք բընաւ տեսած չունի, —

Յած ժայնով (խօսիլ),

Բարձր ժայնով,

Իր ժայնը՝ քուէն մէկուն տալ,

Հաւանիլ բանի մը,

Քուէի դնել,

Բերանացի,

Կէս ժայնով,

Պատալով կանչել,

Թո՛ղ առնուլ, թո՛ղիլ,

Իր վիճակէն վեր բաներ ընել,

Ազդիզ գծով. — մէկ ակնարկով (տեսնուելիք համայնականութիւն),

Քուակահառութիւն,

Պանդոկներու մէջ գողութիւն,

Մտաւախ աղէտի մը մէջ գանուիլ,

Բարձրատիճան մէկ մը,

Նրե՛ծ, զանակոծութիւն,

Բուրբ ուժով հնչեցնել,

Օղին մէջէն բռնել,

Թեթեւօրէն խօսիլ, բան մ'ընել,

Կարծիքը փոխել,

Գլուխը ո՛ւր զարնելը չգիտեր,

Այս ի՞նչ կը նշանակէ,

Մէկուն բարիք՝ չար ուզել,

Մէկուն աչքը մանել,

Մէկուն ոխ ունենալ, պահել,

Որո՞ւ դէժ կը զանգատիք,

Մէկուն կեանքը վերցնել ուզել,

Լա՛ւ, կ'ընդունի՛մ,

Այս բնական զգոյցներ եմ,

Ասով միտախն, բայց սակայն,

Ճիշտը խօսելու համար,

Vu le prix.
 Au vu et au su de tout le monde,
 Ma chambre a une belle vue.
 Tout d'une vue.
 Échange de vues.
 Entrer dans les vues de qn.
 Avoir en vue.
 Avoir des vues sur.
 Garder à vue.
 Avoir la vue sur qn.
 À vue d'œil.
 À perte de vue.
 Être en vue.
 Connaître qn. de vue.
 À la vue simple.
 A la vue de qn.
 Donner dans la vue.

Գնոյն նայելով,
 Յորեկն օրսկին. ամէնուն աչքին առ-
 ջեւ,
 Սենեակս զեղեցիկ տեսարան մ'ունի,
 Մէկ նայուածքով,
 Կարծեաց իրիտանակութիւն,
 Մէկուն համախորհուրդ զանուիւ,
 Իրաւարութիւն ունենալ,
 Աչք անկեւ՝ ունենալ,
 Հսկել,
 Մէկուն վրայ աչք ունենալ,
 Չգաւի կերպով. — աչքի չափով,
 Աչքի դատողութենէն հետո,
 Տեսանելի լուսւ. — յարգութիւ,
 Իւրեքով ճանչնալ մէկը,
 Պարզ աչքով,
 Մէկուն առջեւ, զիմացը,
 Աչքին զարնել, հաճել,

Z

C'est un zéro en chiffre.
 Être entre le zist et le zest.

Ուրիշ մարդ մըն է,
 Ոչ լուս՝ ոչ գէշ լուսւ.

ՍՏՈՒԳԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ (ETYMOLOGIE)

ԻՆՉ ԻՆՉ ԳՈՐԾԱԾԱԿԱՆ ԲԱՌԵՐՈՒ

Ֆրանսերէն շատ մը բառեր և անութիւններ իրենց հետաքրքրաշարժ պատմութիւնն ունեցած են. Սոյն լիզուի մըրութեանց թափանցելու համար անհրաժեշտ է տեղեակ ըլլալ թէ ի՞նչպէս ծագում առած են այդ բառերն ու ասութիւնները, և թէ ի՞նչ իմաստով կրնան զործածուիլ ամօքնք:

Հոս ամօքնքէ ամէնէն էականները կը դնենք՝ հմտագոյն հեղինակներու հետեւողութեամբ՝ հինգ դասակարգի բաժնելով.

Մտուգարանութիւն այն բառերուն՝ որոնք խաթարումի ենթարկուած են և կամ իմաստի ընդլայնում ստացած.

Մտուգարանութիւն զանգուած բառերու և կամ տառերու փոփոխում ունեցած բառերու.

Մտուգարանութիւն լատիներէնէ սերած բառերու.

Մտուգարանութիւն հետաքրքրաշարժ, պատմական ևն բառերու.

Մտուգարանութիւն կասկածելի ծագում ունեցող բառերու.

ԻՄԱՍՏԻ ԽԱԹԱՐՈՒՄ ԿՐՈՂ ԲԱՌԵՐ

Bigot. ՍՆ-Դ-Է. Զ-Դ-Է-Է Բ-Է-Դ-Է. — 'Կորմանտացիք' որ 10րդ դարուն հաստատուեցան Ֆրանսայի մէջ, սովոր էին ամէն մէկ խօսքի *by God* (= Աստուած վկայ) երգման ձեւն աւելցնելու, ինչպէս այժմու տաճիկները Հ-Է-Է-Է բռնու վարժութիւնն ունին: Աւստի, Միջին դարուն, 'Կորմանտացի բնակիչներուն *bigots* կ'ըսէին, և յետոյ այս բացատրութիւնն սկսաւ արուիլ ամէն անոնց՝ որոնք միշտ բերանին կ'ունենային Աստուծոյ անունը:

Brouette (ի ֆուռե՝ *birouette*), կը ծագի լատ. *bis* (= երկու) և *rota* (= անիւ) բառերէն, որովհետեւ առեւտր սոյն ձեռնասայլը ելիւնէ-
էր: Յայտնի է թէ այժմ *brouette* բառած ձեռնասայլը մէկ անիւ ունի
իր առջեւը, որով՝ շեղած է իր նախնի ձեւէն, թէեւ անունը նոյն մնացեր է:

Couard. Վ-դ-դ-դ-դ, լ-ի-ի-ի-ի. — կը սերի լատ. *cauda* (= պոչ)
բառին խաթարումէն, և այս խմաստն ընդունած է՝ ակնարկելով այն
կենդանիներուն՝ որոնք իրենց վախէն պոչերնին սրունքներուն մէջ կը
սեղմեն: Հին առեւտները *coue* կ'ըսէին փոխանակ *queue* (= պոչ) ի. իսկ
հին իրաններէն ունի *couardement* մակերայն ու *couarder* բայը:

De longue main, լ-դ-դ-դ, ելիւն-դ-դ-դ-դ-դ-դ. — Ինչ ամենաթիւն
կրնար ըլլալ յի-ի-ի ելիւն-դ-դ-դ-դ-դ-դ ու ի-ի-ի-ի-ի միջեւ, որ ընդունուած է
սոյն մակերայակերպ ասացումով: Յայտնի է թէ խմարանութիւն մըն է
այս, բայց այլեւս նուիրագործուած է ու մուտ դառած լեզուին մէջ: Ահա
թէ ինչ ծագում ունի. հիները կ'ըսէին *de longuement*, այսինքն *long*
ածականը մակերայի վերածելով, փոխանակ բակու. *depuis longtemps*.
ու առկա *longuement* մակերայը ժողովուրդին բերնին մէջ կ'որոնցնելով
իր ծագումը երկուքի բաժնուած է և եղած՝ *de longue main*.

Étiquette, լի-ի-ի, լ-ի-ի-ի-ի-ի. — Դասմանակաւ դասաւարտութիւն.
նէրը լատիներէն լեզուաւ կ'ըլլային, և իւրաքանչիւր դասի վերաբերեալ
վաւերաթուղթերը առանձին քտակի մը մէջ գրուելով՝ վրան կը դրէին
est hic questio, կամ աւելի համառոտագրելով՝ *est hic quest.* (= հոս
է դասը Ա. Ա. ի միջեւ): Տակաւ անուս պաշտօնեաներու կողմէ այլա-
փոխուելով սոյն արձանագրութիւնը՝ եղած է *étiquet. étiquette*: Այս-
պէսով *étiquette* բառը քիչ քիչ ասացած է այժմու խմաստը:

Fieffé. Սոյն բառն ալ, ուրիշ շատ մը բառերու նման, նախ լատ.
մտքով կը գործածուէր, յետոյ սկսաւ գէշ խմաստով գործածուիլ: *Fieffé*
ի սկզբնան կը նշանակէր -դ-դ-դ (երկիրներ) ունեցող -դ-դ, ի-ի-ի, -դ-դ-դ-
-դ-դ: Մինչ այսօր երբ՝ կ'ըսուի *un sot fieffé, un menteur fieffé*,
կ'իմացուի -ի-ի-ի ի-ի-ի -դ-դ-դ-դ-դ, ի-ի-ի-ի-ի:

Flageolets (*haricots flageolets*). Թ-ի-ի լ-ի-ի-ի. — Բուն իսկ
flageolet բառին խմաստն է -դ-դ ի-ի-ի-ի-ի -դ-ի-ի-ի. Ինչ համեմատութիւն
կրնար ըլլալ ուրեմն -ի-ի-ի-ի-ի ու լ-ի-ի-ի-ի-ի միջեւ, որ այդ անունը արուած
է: կը հետեի ուրեմն որ ռաժիկը նմանաձայն բառի մը սխալ ըմբռնումէն
ու արտասանութենէն սոյն բառը կերտած է: Իւր իրօք. Թ-ի-ի լ-ի-ի-ի-ի-ի
լատիներէնն էր *phaseolus*, որմէ հին իրաններէն եղած էր *faviole*
և ասոր նուագականն էր *faviolets, fasiolets*. առկայն Փարիզի խոհա-
բարները մոռնալով սոյն բառին հին ձեւը, ու խաբուելով նուագական
ձեւին նշանէն՝ զայն սկսան արտասանել *flageolet*, և այս վերջին ձեւն
այլ ևս նուիրագործուած մնաց:

Gène, լի-ի-ի, -դ-դ-դ-դ-դ, ի-ի-ի-ի-ի-ի-ի. — Այս բառին սկզբնական ձեւն

է *géhenné* (= Գեհեն), որ կը նշանակէ դժոխք՝ Աստուածաշունչի լեզուաւ, յետոյ ժողովուրդին բերնին մէջ ամփոփմամբ եղած է *gène*։

[illegible]

Grasse matinée. — Dormir la *grasse matinée*, գլխովը թափելով։ — Այն բացարձակին ալ հետեանք է լեզուական ստեղծելի ազնաաման մը, Լւ իրօք, հին Ֆրանսերէնի մէջ՝ *q' rousle*։ une *grans* matinée, այսինքն une *grande* matinée, ամբողջ առաւոյ մը, ինչպէս այժմ սօսուր ենք բռնու toute une *grande* journée, մէկը որ մէկ։ Այս նախնական չըմանն տակաւին ածականներու իրենց զոյականին հետ համաձայնելու օրէնքը չկար, բայց երբ յետոյ պէտք տեսնուեցաւ յատուկ վերջնորոշիւն մը առաջ ածականներու իզական ձեւին, այն առին *grans* եզու *grasse* matinée)։ Ասով, կը տեսնուի թէ ինչպիսի տարբերակ խաթարմամբ, *grans* ածականը որ յառաջ կու գար լատիներէն *grandis* (մեծ) ձեւէն, ալիակերպուելով՝ ծագում առնել տուած են *crassus* (gras = յոյր) բառէն։

Jour, օր. — Այս բառին լատիներէնէն է *dies*, որու ածականն է՝
diurnus (= ամօրեայ) : Իտալացիք *diurnus* ածականէն չինած են
giorno (ճէւռօ = օր). ու ֆրանսերէն *jour* բառն ալ իտալական *giorno*
 ձևին վրայէն կը բառուած է :

Manant ֆէ-ն-ն-ի, Լ-դէ-ր Ժ-բ-բ. — Սոյն բառը կը ծագի բառ. manens (manere: ճ-ւ-լ, Լ-ն-ւ-լ) բառէն, ու նախապէս կը նշանակէր տեղ մը քն-Լ-ի-ւ-լ, ֆէ-ն-ն-ի: Բայց յետոյ նուազապակաս իմաստ մը առաւ՝ իբր Լ-դէ-ր, աշխարհ անձ մը նշանակելով: Ինչու որ, աւատաւորեցողան երկիր-ներու մէջ եղող քնակիչք՝ միշտ զբիթէ իրենց տէրերուն կամքէն կախում ունեցող խեղճ արարածներ ըլլալով, անոնց ամէնն ալ այս նուազապակաս անուամբ սկսան յորհրդանիլ: Ուրիշ շատ մը բառեր ալ այնպէս չեղելով իրենց բուն իմաստէն նուազապակաս իմաստ մը առած են այժմ, որ. rustre կոպիտ մարդ (rus = ֆէ-ւ) նախապէս՝ ֆէ-ն-ն-ի. vilain. (villa = Լ-բ-ւ-ն-ն) անուրմիկ. և իր նախնի իմաստով՝ --նէ քն-Լ-ի-ւ. insolent (insolitus է), անեղիւ, լկտի, նախապէս՝ աշխարհ-Լ-ի-ւ-լ. pédagogue (païs = աղայ և ago = Լ-բ-ն-ն-բ-բ-բ), զէշ վարժապետ, կանխաւ՝ Լ-ն-ն-Լ-ի-ւ-լ Բ-Լ-ի-ւ-լ Լ-ն-ն-ն և այլն, և այլն:

Nage (être en). Ձուք կարի (քանկելն). — Զրանսերէն օրս = զոր բառը կը ծագի լատիններէն *aqua* բառէն, առն լատիններէն բառն

աղաւաղելով՝ չին Գաղղիացիք բրած էն *age*. որմէ կը չեանի թէ *être en age*, կը նշանակէր *être en eau*, չոր կարիկ, սաստիկ քրտնած բլլալ։ Աւեր, ժամանակ անցնելով *age* բառը զաղրեցաւ *eau* ի (չոր) խմաստով կիրարկուել, *être en age* բացատրութիւնը մնաց լիզուին մէջ։ սակայն, նշման տակն նախորդ բառին բազմայն գիրը երկրորդին նեւ կապելու օրէնքը ձեռնդ տուաւ *être en nage* բացատրութեան՝ որնոր որդեգրուեցաւ իբր *---նի +ընէն շիււլ---* խմաստով։

Ours (rue aux). — Փարիզու մէջ *rue aux Ours* անուամբ կոչուած փողոցը, 13րդ. դարուն նշանաւոր էր բազմաթիւ խորովածի խանութներովը, ուստի կը կոչուէր *la-rue où l'on cuit les oës*. *---նի իր-նիւնիւն* *---նիւն*։ Յետոյ սկսան պարզապէս կոչել *rue as Oës*, կամ *as Ouës*, կամ *aux Ouës*, վերջապէս նշման աղաւաղմամբ կոչուիլ սկսաւ *rue aux Ours*. (Աւելի *---նիւն*). մինչ պատմական ո՛ր է է զեղք շար-դարացներ *---նիւն*՝ արժանացած այս պատիւը։

Tante, *հըր-տը*, *հըր-տը*. — Այս բառը կը ծագի լատիններէն *anita* բառէն որ կրած էր *ante*. իսկ սկզբնաւոր գիրը անշուշտ նախորդ բառին վերջին տառին կցմամբ կրած է. օր. *grand' tante*, որ ի սկզբան կը գրուէր *grant ante*, կապակցութեան օրէնքով կրած է *gran-t-ante*, և այսպէս *tante* բառը ձեռնդ տուած։

ԲԱՌԵՐՈՒ ԶԱՆԳՈՒՄԷՆ ԿԱՄ ՏԱՌԵՐՈՒ ՏԵՂԱՓՈՒՈՒԹԵՆԷՆ ԾԱԳԱՍ ԲԱՌԵՐ

Août, *Օտ---* *---նի*. — Այն ամիսը Աւգոստոս կայսեր անուամբ յորջորջուած է։ չին Գաղղիացիք սկսան նախ *augoust* նշել, բայց որովհետեւ նոյն բառին մէջ երկու *ou* նշումները խորթ կու զային՝ զանոնք միացնելով՝ ինչիցին *g* դիրն ալ. և բրին *août*. Քիչ քիչ *s* դիրն ալ զործածութենէ ինկաւ, ինչպէս ուրիշ շատ մը բառերու մէջ, և բրին *août* (*---նի*), բայց նշման տարբրինակ աղեղութեան պատճառաւ, սկզբը նախաւ *a* չեղեալ նկատելով սկսան *ou* արտաբերել, որ ցարդ իսկ ի զործածութեան է։

Aujourd'hui, *այ-ը*. — չիները կ'ըսէին սոսկ *hui*, լատ. *hoc die* (= այսօր). Յետոյ այն բառին աջիւ աւելադրութեամբ գրուեցաւ *au jour*. որով *aujourd'hui* համազօր է *au jour de ce jour* ի (*այ-ը* *---նի* *այ-նի*)։ Փաղովորդը կարծես մասնացար միտում մ'ունեցած է միշտ աւելորդաբանութեան, ուստի, կարծես բառական շեղելով *au jour* ի կրկնումը, ինչ ինչ աւելի կը յաւելուն *au jour d'aujourd'hui*, և նոյն իսկ *au jour du jour d'aujourd'hui*. ինչպէս մեր մէջ ալ շատեր կ'ըսեն *այ-ը-նի* *ըր*, *այ-ը-նի* *այ-ը*։

Béjaune, Բե-յա-ն, Բե-յա-ն. — Սոյն բառը կազմուած է *bec* և *jaune* բառերէն, ու բնական խմածան է Գե-յա-ն-ն, աշխնքն հաւկիթէն տակաւին նոր կլած թռչունը՝ որու կառուցը Գե-յա-ն կ'ըլլայ ու զեռ ինք ալ Բե-յա-ն արմարու։ — Սառի շատ զհեղեղիկ կերպով կ'ըսուի փոխաբերաբար *montrer son béjaune, faire son béjaune*, Բե-յա-ն Գե-յա-ն Գե-յա-ն, Բե-յա-ն Գե-յա-ն, նման հաւկիթէն նոր կլած թռչնիկներուն՝ որոնք զեռ ոչ թռչելու վարժութիւն ունին ոչ արարու։

Débonnaire, Բե-յա-ն, Բե-յա-ն. — Սոյն բառին վերջին *aire* վանկը ածանցող մասնիկ մը չըլլալով, *débonnaire* բառն ալ Բե-յա-ն-ն բառ մըն է։ Հին Գաղղիերէնի *aire* բառը կը նշանակէր Բե-յա-ն, Բե-յա-ն, Բե-յա-ն Գե-յա-ն, ու ծագմամբ զերման բառ մըն էր. որով արդի ֆրանսերէնն բրած է *air*, Գե-յա-ն, Գե-յա-ն խմածանով, ինչպէս *avoir l'air bon, méchant* ևն ասացումներուն մէջ։ Հին Գաղղիերէնի մէջ կ'ըսուէր *de bon aire, de mal aire*, Բե-յա-ն Գե-յա-ն-ն, որովէն կլած է *débonnaire* բառը այժմու խմածանով։

Désormais, Dorénavant, Ա-յա-ն. — Սոյն մակբայներէն առաջինը կազմուած է *dès* նախադրութեան և *hora* ու *magis* լատիներէն բառերէն [*dès-hora-magis*] ու կը նշանակէ Այն Բե-յա-ն-ն Գե-յա-ն-ն, աշխնքն Գե-յա-ն Բե-յա-ն Գե-յա-ն. — *Dorénavant* կազմուած է *de* նախադրութեան, *hora* լատ. բառէն և *en avant* մակբայակերպ ասացումէն։

Արդէն լատիներէն *hora* և անոր համագոր *ore, ores, or* բառերը զիստա նշմարելի ևն *lors, alors, encore, d'ores* ևն. բառերուն մէջ ալ։

Lendemain, Բե-յա-ն, Բե-յա-ն. — Կազմուած է *demain* բառէն և *le* յօդին ու *en* նախադրութեան զօգումով։ Հիները կը գրէին «*le lendemain le duc manda son grand conseil*» Villehardouin. Այսպէս կլած է նաեւ կազմութիւնը *adieu* (à Dieu), *avis* (à vis), *abandon* (à bandon), *l'allée* (la lée), *l'abée* (la bée), *l'aval* (la val), *d'inde* ևն։

Lurette, Գե-յա-ն. — Քիւնքին ետեի կողմը վար կախուած պզտիկ միտ կառնին կ'ըսուի։ Այս բառը կը ծագի լատիներէն *uveta* (= Բե-յա-ն) բառին ազատադիպ նուազական *ucetta* անէն։ Ամէնէն առաջ *l'ucette*. կ'ըսէին, յետոյ *l'uette* սկսան գրել, և վերջապէս յօդը բառին հետ միացուելով կլայ *lurette*։

Tremper son vin, Գե-յա-ն Գե-յա-ն. — *Tremper* թէ Գե-յա-ն կը նշանակէ, բայց սոյն բացատրութեան մէջ այդ բայէն չ'եմքեր, այլ *temperare* լատին բառէն՝ որ կը նշանակէ Գե-յա-ն-ն, Գե-յա-ն-ն։ Եւ իրոք Միլին զարուն զագգիացիք կ'ըսէին *temprer*, բայց յետոյ ըստին տեղագիտութեամբ կլայ *tremper*։ Արդէն նոյն բանը կլած է նաեւ շատ մը ուրիշ բառերու համար ալ, ինչպէս *trombe, turbo* ևն, *Pour pro* ևն, *Fromage formaticum* է։ Այսպէս ալ հին աստիները կ'ը

[illegible]

Conclave, Խորհուրդ չէլով — Կը ծաղիկ բառ. *Crani* = գլու, և *clavis* = բանուկ բառերէն, ու կը նշանակէ Խ. Պապը ընտրելու համար գումարուած կարգիւնախերու ժողովը, ինչու որ ընտրութեան պահուն ժողովաւորաւոր զբաւն բանուկով կը փակուի՝ որպէս զի զբաի նեա հազորդակցութիւն չըլլայ: Խոյն փակելու սովորութիւնը սկսած է 1268ին՝ երբ Վիլիէլմայի մէջ՝ Կղեմէս Դի Վախճանեղէն վերջ՝ անոր յաջորդը պիտի ընտրէին: Կարգիւնալաց ժողովը երկու տարի շարունակ անեղէ վերջ, առանց Պապի ընտրութեան պիտի ցրուէին, բայց Խ. Բոնափէնցուբայի խորհրդով, բնակիչները ժողովաւորաւոր զբաւն փակեցին, յայտարարելով ժողովականներուն՝ որ Պապը չընտրած իրենց թոյլ պիտի չտրուէր գումար ելնելու: Խա ղէպքէն վերջ, Լիոնի ժողովը 1274ին պարտաւորելու հաշակեց աշնուհեակ Խ. Պապի ընտրութեան ժողովաւորաւոր քանալիով փակելու, ինչ որ ցարգ իսկ կը զործադրուի:

Flandrin, եղևն-հեռու, շարունակաբար է կաշտ երեսյութով աչք։ — Օր
մը, հ'բստի թէ տիկին մը նաւարայթի մը մէջ տեսնելով երկայնահասակ
ու չոր և կոպտա շարժումներով անձ մը՝ նարցուց. «Ո՛ր տեղացի է այս
նոգնասկ երիտասարդը որնոր այնքան եզակեան խօսուածք մ'ունի ու
կերպերն ալ ամառը են»։ — «Ֆլանդրէն է» բռին։ Երկու օր վերջը, նոյն
անձանց մէջ դատենելով պարսկեայ յիշեալ տիկինը՝ նարցուց. «Ո՛ր է այն

Յողմասակ ֆլանդրէն: Ամէնը սկսան քրքջալիք ծիծաղել, ու *flandrin* բացատրութիւնը այնուհետեւ սկսաւ զործածուիլ մեր վերեւ գրած իմաստով:

Galimatias, Գալիմատիաս, Գալիմատիաս — Սոյն բառը կը ծագի լատիներէն *gallus*, սեռական *galli* (—ւոյ) և *Mathias* (= Մատթէոս) բառերէն: Ասանկէ, երբ զեռ դատաւարութեանց պաշտօնական լեզուն լատիներէնն էր, կ'ըսուի թէ. աքաղաղի մը մտախն վէճ ծագած էր երկու անձանց միջև: Ասոնցմէ *Mathias*ի փաստաբանը ուղեւով աղաացուցնել թէ —ւոյ—ւոյ իր պաշտպանեալին կը պատկանէր, իր պաշտպանողական ճառին մէջ այնքան ստեղծ կրկնեց *gallus Mathiae* (Մատթէոսի —ւոյ—ւոյ) բառերը՝ որ շփոթելով ի վերջոյ սկսաւ ըսել *galli Mathias* (—ւոյ—ւոյ Մատթէոսի): Կ'երեւակայուի ներկաներու ծիծաղն, այնպէս որ, ալ անկէ վերջ սոյն երկու բառերէն մէկ բառ մը շինուելով եղաւ *galimatias*. Իբր նշանակ ո՛ր և է Գալիմատիաս. Դժբաւք ու ձեռնադր բայց ճամբարակ խօսակցութեան:

Haricot de mouton, Կարիկոտ դե մոնթոն, Կարիկոտ դե մոնթոն — *Haricot* կը նշանակէ Կարիկոտ, բայց յայտնի է թէ յիշեալ կերակուրին մէջ լուրջան ո՛ր և է զեր մը չունի. որով՝ իրաւամբ ստուգաբանութիւնը ուրիշ ծագում մը կու տայ *haricot* բառին, այս է՝ լատիներէն *aliquot* = Դժբաւք, —ւոյ Դժբաւք բառին աղաւաղ զործածութիւնը:

Nuit blanche, Նուի Բլանշ, Նուի Բլանշ — Ան այս ոճին ծագումը: Ասանկով այն պատերազմիներն որ ասպետ ըլլալու կոչուած էին, նախընթաց զիշերը որոշ տեղ մը ասանց քնանալու պարտաւոր էին նսկել մինչև առաւօտ իրենց զենքերուն քով: Համակ ձեռքով նազուտ պիտի կրէին անօնք, և անաւ ասկէ յառաջ եկած է *nuit blanche* (= Նուի Բլանշ) բացատրութիւնը, զոր ստիպարութիւնը նախադրածեց —ւոյ—ւոյ Դժբաւք մ'անցընելու իմաստը տալով անոր:

Pataquès, Քաթակէ, Քաթակէ — Բառը խօսակցութեան աստեղ բառերու վերջին գիրերը կապելու աստեղ եղած այլանդակ սխալ: — Ան այս բացատրութեան ծագումը, Երիտասարդ մը որ թեւամբ Ֆրանսէի օթեակը կը գտնուէր, իր քով եղող ճոխ զգեստաւորուած երկու տիկիններու խօսակցութիւնները կը լսէր. բայց զարմանալի էր որ ասոնց լեզուի կոչումները քնաւ չէր համապատասխաներ իրենց ճոխ արդարադրին: Երիտասարդը նոյն պահուն ասեղնագործուած թաշկինակ մը նմարելով զեափնը, տիկիններէն միոյն ուղղելով խօսքը. «Տիկին, կ'ըսէ, ձերն ըլլալու է անշուշտ այս թաշկինակը»: — Non, Monsieur, կը պատասխանէ, il n'est point-z-à moi. — Ուրեմն ձերն է, կ'ըսէ պարոնը միտ տիկնոջ. — Non, monsieur, կ'ըսէ այս վերջինն ալ, il n'est pas-t-à moi. — Այն աստեղ երիտասարդը չկրնար լսել ինքզինքն ըսելու. Ma foi, կ'ըսէ, il n'est pas-t-à l'une, il n'est point-z-à l'autre, je ne sais

vraiment-z-alors pat-à- qu'est-ce?» Այս գեղարդ շուն մը անկն
կողմ տարձազանդ զանկորդ, ալ անկէ վերջէ բանակրու կցման մէջ կը
սխալին pataques բառիցաւ :

Pled-plat, անշն, իւզէ չորք. — Արամեանական բացատրութիւն մըն է: Գիւղացիներու կոչիլներն ընդհանրապէս տափակ, առանց կրկունքի կ'ըլլային առհնօք, մինչ մեծամեծներունը շատ բարձր կրկունքներ կ'ունենային. առկէ ծագած է սոյն բացատրութիւնը:

Plate (vaisselle). -բշ-վի -դ--. — Plate ի ծագումը բարբոսին առաքեր է նու. ու չէ թէ plat ածականն է կը սերի. — Այս բառը սպա-նիական ծագում մ'ունի, ինչու որ plata ազաներէն է կը նշանակէ -բշ-վի. Էջ. Rio de la Plata (Աբշ-վի Գիտ-լ) Հարաւ Ամերիկայի մէկ գետն է, Platine (-դիտ-լի Գիտ-լ) նուազականն է plata ի, ինչու որ փնները կը կարծէին թէ լիւս-վի (platine) առաքին տեսակէ եղող արծաթ մըն է, ուսկէ սոյն անունն ընդունած է, — Շատ մը նկղիւնակներ ալ կ'ըսեն թէ Հիւսիսային Ֆրանսայի զատառարարաւորն մէջ plata կը նշանակէ յ-յի -բշ-վի. որով անցաւ ֆին ֆրանսերէնի մէջ և բուռնցաւ de l'argent en plate, ինչ որ փոխակերպուելով եղած է vaisselle plate, -բշ-վի

Rubrique. Իւր-՝նիւ-՛նիւ, դոք է դոք իւր-ինք. — Սոյն բառը կը
ծագէր լատ. *ruber* (= Իւր-՛գը) բառէն: Նախնական իմաստն էր «—», այսինքն՝
կարմիր կախի: Յետոյ, ապագրութեան մէջ գիրքերու տխրոս-
ները, կամ ապուած տեղ եւ կամ այլ եւ այլ մասերը կարմիր մելանով
ապուելու սովորութիւնը մուտ զտած ըլլալով, *rubrique* բառը տրուեցաւ
կարմիր տառերուն, մանաւանդ ապագրուած տեղւոյն անունին՝ որ միշտ
կարմիր տառերով կ'ըլլար, Աբդ. Էդ. ու Զեբդ. դարերուն գրաքննութիւնը
խտացած ըլլալով Ֆրանսայի մէջ, նրատարակիչք՝ իրենց գիրքերը Ֆրան-
սայի մէջ ապուելով խել: ժընէզի, Լա Հէյի կամ Լոնտոնի *rubriques*
կը գնէին: Ասոր հետեանքով, *rubrique* բառը փոխարեական իմաստով
սկսաւ գործածուիլ երբ Դոն Դոնի Գիշ, Իւր-՛նիւ-՛նիւ, իւր-ինք--
նիւ իմաստով: Լրագրական լեզուով ալ *rubrique* կը նշանակէ այն տեղն
ուսկից լուր մը կ'ած է. այսպէս կ'ըսուի, *tel fait est sous la rubrique*
de Naples. -յ- Ինչ Երդոք Ն-Բօլիէ Ինչ է:

Sycophante, հիշեալ, հիշել. — Կը ժազի յառարկն *sukon* (= հիշ), և *phainó* (= հիշել), բառերէն: Յառարկանի Առարկէ զաւարը չոր ու ցամաք երկիր մ'ըլլալով, ձիւժապատուէ ու հիշելու զառ ուրիշ բերք մը չէր տար: Տեղական օրէնք մը խառն կ'արգելէր թղկնինքը ուրիշ տեղ փոխադրեն, և ով որ այս օրէնքին տնտեսապէս մը իմաց տար կատարութեան՝ մտնաւոր վարձք մը կ'ընդունէր: Ուստի, շատեր վարձքի նոսնակաբէն հրապարտութիւններ սկսած էին ընել. որով՝

երեք բառերն ի մի ձուլուելով կդառնա *quiproquo* որ կը նշանակէ —խառնութիւն մը ուր ուրիշ բանի տեղ տանելով:

Violon (*mettre au*) Վիոն — Վիոն — Վիոն — Վիոն — Վիոն իսկ *violon* կը նշանակէ Վիոն — Վիոն: Արդ Վիոն — Վիոն մը՝ ու պահպանողի մը քով կդառնայ մասնաւոր խնայելու ուր դիւեր տանն բնութեւն շարադարձները տառաւ. մարտը կ'արգելափակուին զազափարին մէջ՝ յայտնի է թէ ուրիշ տանուելիքն մը չկայ՝ եթէ ոչ ինքնակին տփիկին նկարագրինն ու խցիկին ձեւը: Այս երկու զազափարներու մերձեցմամբ է որ *metre au violon*, մեր վերին զբառն նշանակուի թիւնն առած է: Այսպէս կ'ըսուի նաեւ *il a été coffré* ծաւիլ տրուած է. այսինքն այնպիսի տեղ մը որ ծաւիլ մը տակին մեծ չէ. և ուր կարելի չէ ապաստան շարժիլ:

ԻՆՉ ԻՆՉ ՀԱՄԱՆԻՇՆԵՐՈՒ ԿԻՐԱՐԿՈՒ ՄԻՆ ՎՐԱՅ

A — OU (երկու թիւերու մէջ)

A երկու թիւերու մէջ երբ զբուրի, օր. *Cinq à six Kilomètres*, կ'ենթադրէ թէ հինգ — յետ, հինգ իրիւր — հարիւր ին. քիլոմետր ալ կրնայ ըլլալ:

Ou երկու թիւերու մէջ երբ զբուրի՝ միջանկեալ քանակ մը չ'ենթադրեր, այլ կամ մին՝ կամ միւրը. օր. *Cinq ou six Kil.* հինգ կամ վեց քիլո. ու թէ հինգ — յետ, հինգ իրիւր — հարիւր ին.

Aider — aider à

Aider զն. տակին կամ նուազ օգնելու՝ շնորհիւ շնորհիւ. առանց որոշ շափի մը. օր. *Il faut aider les pauvres de son bien toutes les fois qu'ils en auront besoin.*

Aider à զն. — իր բանի մը նամար, — խառնելու օգնել. օր. *Aidez à cet homme qui va tomber.*

Aimer — aimer à

1. *Aimer*. — Ինքնիկ, ինքնիկ — Ինքնիկ իմաստով իրմէ վերջ իրր սեռի. խնդիր կ'առնուի *que* շաղկապով ստորադասական. *Aimez qu'on vous dise la vérité.*

Aimer, — Ինքնիկ, հետեւ չիւր իմաստով, իրմէ վերջ իրր սեռի խնդիր կ'առնուի — Ինքնիկ — Ինքնիկ նախադրութեամբ. *Il aime à se promener.*

Beaucoup — de beaucoup

Բազմապատկան խօսքէ մը առաջ էլէլ—նէ —լ հաւասարապէս կրնան գործածուիլ. օր. vous êtes *beaucoup* կամ *de beaucoup* plus savants que lui. — Բայց բազմապատկան խօսքէն վերէն *de beaucoup* կը գրուի. օր. Vous êtes plus savant que moi *de beaucoup*; Cela me semble préférable *de beaucoup*.

Նշանակէս կրնայ բառիւ. Il s'en faut *beaucoup* կամ *de beaucoup* ւէր քան ինչ որ է. բայց երբ քանիւն որոշուի մը ցոյց տրուի՝ այն ասան ըսելու է *de beaucoup*, օր. Il s'en faut *de beaucoup* que la somme y soit.

Ce Qui — cequ'il plaira

Երբ *plaire* բայը լսելի, հրահանելի, ինքնուրուի գաղափար մը տրտայառէ, *ce qu'il* կը գրուի. օր. je ferai *ce qu'il* vous plaira (*d'ordonner*); Il en arrivera *ce qu'il plaira* à Dieu. —

Իսկ երբ պարզապէս հանգիստ ըլլալու գաղափարն յայտնէ՝ կը գրուի *ce qui* օր. Je ferai *ce qui* vous plaira. Պէտք ընէ՛ք քանի որ հանգիստ է ինչի.

Comparer à — comparer avec

Comparer à, հանդիմարելու պարզապէս ասանց նմանութեան աստիճանները հետեւի. օր. on compare les conquérants à des torrents impétueux. —

Comparer avec, քանիւն որոշելու երկու իրեր անոնց նմանութիւնն ու տարբերութիւնը մէկ տեղ հանելով. օր. *Comparer le vice avec la vertu*.

Contraindre à — contraindre de

Contraindre à, քանիւն որոշելու տալով թան մը ընելու. օր. Tachez de *contraindre* vos ennemis à vous aimer. —

Contraindre de, որոշ թան մը ասանց յարգելու ընելու. օր. J'ai été *contraint de* le faire.

Croire qn. qc. — à — de — en.

Croire qn' qc' հաստատելու անգիբապակ. օր. *Croire ses amis*; Je vous *crois*.

Croire à l'immortalité de l'âme. Je crois à ce que vous dites.

Croire en, ၵုၤတူၢ်မိၣ်ပွၤသးဝါလီၤ. *Je crois en Dieu.*

Déjeuner, dîner, souper de — avec

Երբ սոյն բայերն ձևի մը առջի զանաւի՝ *avec* կ'առնուն, ու բնու. de չեն առնար. *օր. Diner avec des amis.* — Իսկ երբ էրէ մը առջի զրուսի՝ *թէ* de կ'առնուն *թէ* *avec. օր. Déjeuner de café, avec* du café.

Désirer - Désirer de

Désirer առանց *de* ի անհրաժեշտ *ի'* անհրաժեշտ $\frac{1}{2} = \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$ պարզ խմբաբաժանում.
 օր. *Je désire* visiter votre ville.

Desirer de աներկայիժով կը զործածուի արեւել. բռնի փոփոխութիւն. արեւել. և կամ ինչպէս անոնք եղած բանի մը փոփոխութիւն նշանակելու. Եւ. Si la chose était possible tout le monde *désirerait d'avoir* du génie. *

Գրքն օգտակար է ունենալ *espérer* և *espérer de*.

De suite — tout de suite

De suite *he hēmb=ht* !-r-¹---, j-²-r-r-³-r. *op.* faites - les marcher
de suite; il ne saurait dire deux mots de suite.

Tout de suite, 244-44, 24-44. or. Il faut faire cela tout de suite.

Emprunter à — Emprunter de

Emprunter ~~to borrow~~ *borrowed* *mon oncle* *dix mille francs* *J'ai emprunté* *de mon oncle*

Ἰδιαίτως οὐ γὰρ, τίς γὰρ ἀπορροήσας ἰδιωτικῶς à quel
de l'indiv. op. Il a emprunté cela d'Homère; Il n'a rien emprunté
aux autres

Emprunter փոխաբերաբար ընդունել, առնել, գործել խնայամով
prendre de l'emprunt, օր. La lune emprunte sa lumière du soleil.

En campagne — à la campagne

A la campagne, գիւղը կը նշանակէ և իր նախադիրն է +աւ+. *op.* Il est à la campagne; à la campagne tout le monde est gai.

En campagne, զինուորներու շարժման, բանակումին ու զորքադաշտեան նամար կը գործածուի. *op.* les armées sont en campagne; les troupes doivent bientôt entrer en campagne.

Փոխաբերաբար կ'ըսուի. Il met en campagne son expérience, էր էրն---նէնէ է էրն է ԳԻԼ. tous les esprits sont en campagne. Բ-Լ-Ե Դ-Ե-Լ-Ն -Լ Ե-Լ-Լ-Լ է. Il a mis ses amis en campagne. էր Բ-Ե-Լ-Լ-Լ-Լ -Դ+ Լ-Լ-Ե.

Entendre raillerie — entendre la raillerie

Entendre raillerie, է-Դ-Լ է Լ-Լ-Դ-Լ-Լ-Լ, է-Դ-Լ Լ-Լ-Լ-Լ.

Entendre la raillerie, է-Դ-Լ-Լ-Լ ԼԼԼ-Լ. — Առաջինը խառնուածքի լաւ յատկութիւնը կը բնորոշէ, մինչ երկրորդը՝ ժաքի ներուժիւնը.

Envier — Porter envie

Envier, Ն-Լ-Լ-Լ, աւելի էրէր-- նամար կը գործածուի. *op.* J'envie la paix de son âme

Porter envie կը գործածուի -Լ-Լ-Լ-- նամար. *op.* le sage ne porte envie à qui que se soit.

Imposer En imposer

Imposer, Ե-Լ-Լ-Լ, -Լ-Լ-Լ-Լ -Լ-Լ-Լ կը նշանակէ առանց en գեր-անուան. *op.* la fermeté impose aux adversaires,

En imposer. է-ԲԵԼ, -ԴԼ կը նշանակէ. *op.* ne le croyez pas, il en impose; vous voulez m' en imposer. — Ասկէ կը նկատուի թէ. en անորոշ գերանունը -Լ-Լ-Լ-Լ բան մը ցոյց կու տայ? աշխատե՞լ կ'ըսուի. Il nous en fait accroire. մեզ կը խաբէ. Il en conte, սուտեր կը յորինէ, կը շինէ.

Insulter — Insulter à

Insulter qn. կը նշանակէ ԴԼԼ ԼԼ-Լ-Լ-Լ, Ն-Լ-Լ-Լ. Cet homme m'a insulté dans sa colère.

Insulter à. *դը Ելանակէ յարէնէ Դէ թըննւ, արհարհեմի. օր.* Il n'est pas permis d'*insulter* à un mourant. Leur allégresse *insulte* à ma douleur.

Manquer à - manquer de

Manquer à *դը Ելանակէ թըննւ պարտականութեան մէջ. Il a manqué* à son devoir: Je n'aurais pas voulu *manquer* à lui dire adieu.

Maquer de, *չնչւննի, Դննւ. օր.* ne *manquez* pas de venir au rendez - vous.

Matinal - Matineux

Matinal, *Կ'բարի ն' օր շարունակեալ Կանախ Կ'արթննայ. օր.* Vous êtes bien *matinal* aujourd'hui.

Matineux *Կ'բարի ն' օր արդէն Կանախ Կ'բարի. օր.* Les belles dames ne sont guère *matineux* s.

Matinier *դը Ելանակէ արտիւնն. օր.* L'étoile *matinière*.

Ne Faire que - Ne faire que de

Ne faire que *դը Ելանակէ Դնն թի. օր.* Je *ne fis que* le toucher et il tomba. — *Ե Կամ' շարունակ Դնն Դննի. օր.* Il *ne fait que* dormir.

Ne faire que de *դը Ելանակէ Դնն Դնն Դննի. օր.* Il *ne fait que de* sortir.

Pardonner - Pardonner à

Երբ *Pardonner* *Ի թեղիքէ Ի Դը Կը ցուցնէ' Ինն Իննի Կ'անու. օր.* Pardonnez mes soupçons; *pardonnez* -lui sa maladresse,

Երբ *Իննիքէ նն, Կամ' նննննննն Ի Դը Դնն Ե' ալն աննննննննն Կը Դնն. օր.* Pardonnez à cet enfant. *Pardonnez* à ma franchise le reproche qu'elle vous fait.

« — Բ-Ե-Լ-Ե-Ր-Ե-Ր Ե՛ք, vous pouvez vous dispenser de reconnaissance envers lui, car il n'est rien moins que votre bienfaiteur... »
« — Բ-Ե-Լ-Ե-Ր-Ե-Ր Ի՛կ՛ :

Servir à rien — Servir de rien

Servir à rien, կը նշանակէ բանի մը չծառայել — Ե-Լ-Ե-Լ-Ե-Ր. օր. Prêtez — moi ce livre; il ne vous sert à rien pour le moment.

Servir de rien կը նշանակէ Բ-Ե-Լ-Ե-Ն-Ի-Ն-Ի-Ե-Ր բանի մը չծառայել, Բ-Լ-Ե-Դ-Է՛ն անողուն բլլալ. օր. des lunettes ne servent de rien à un aveugle; de quoi sert — il de se raidir contre les decrets de la Providence?

S'occuper à — S'occuper de

S'occuper à ՂԲ-ԳԼԻ բանի մը հ-Ե-Լ-Ն-Ն-Է՛ կերպով, մտնաւանդ որոշ վայրկեանի մը մէջ. օր. Il s'occupe à son jardin, à lire.

S'occuper de ՂԲ-ԳԼԻ ԼԵ՛ՅԵ-Է՛ն, Ե-Լ-Ե-ԴԻ՛ր պարապիլ. օր. Elle s'occupe constamment de ses enfants, de son ménage; il s'occupe de préparer son examen.

Succomber à — Succomber sous

Succomber à ԸՆԻՃԻԼ պարզապէս յաղթուելու, չկրնալ տակալու, զերազայն ոյժի մը առջեւ առժամապէս տեղի տալու զազափար մը կ'արտայայտէ. օր. succomber à la tentation, à la fatigue.

Succomber sous Է՛րբ զործածուի ԳՆԼ-Ն-Է՛, Զ-Ն-Ե՛ Լ-Ն-Ն-Է՛ զազափար արտայայտող բանի մը առջեւ, այն առեն այն բայը կատարեալ Ե-Լ-Ե-Լ-Ե-Դ-Է՛ն մը և Երբեմն նայն իսկ մահուան զազափարը կը յայտնէ. օր. succomber sous le faix des ans.

Tous les deux — Tous deux

Tous les deux, կը զործածուի՝ Էրբ Երկու առարկայ Ղ-Ե-Ե՛ Ղ-Ե-Ե՛ առնուած բլլան. օր. Je les ai vus tous les deux, Էրկուքն ալ (հասէ հասէ) տեսայ.

Tous deux, Էրբ ԳՆ-Ն-Ն-Է՛ նկատուին Էրկու առարկաներն ալ. օր. Je les ai vus tous deux, Էրկուքն ալ (միասին) տեսայ.

ՀԵՏԱԳԱՅ ԲԱՅԵՐԸ ԱՆԻՏՐԱԲԱՐ ԿՐՆԱՆ
ԱՌՆՈՒԼ ԿՐԿԻՆ ՆԱԽԴԻՐՆԵՐ.

Changer pour <i>quod</i> contre.	Ne pas laisser de <i>quod</i> que de.
Confronter à » avec	Marier à <i>quod</i> avec.
Continuer à » de	Soupirer après » pour.
Distinguer de » d'avec,	Tarder à, de.
S'efforcer de » à	
Essayer à » de	
Avoir foi à, en, » dans.	
Hasarder de » à	
Etre inquiet de » sur.	

Ա. Զ. Դ.

Գերյարգոյ Հեղինակին բացակայութիւնը պատճառ եղած է հանդիպած վրիպակներու սպրդելուն: Ընթերցողներու ներողամտութիւնը խնդրելով կը յանձնարարենք ուղղադրել ըստ որում սրբագրած է Հեղինակը:

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆՔ

Էջ	Տող	ՍԻՍԼ	ՌԵՂԵՂ
7	7	կանկարի	կանկարի
8	20	traite	traité
10	1	d'aiguillette	l'aiguillette
13	13	d'Apothicaire	d'Apothécaire
14	30	l'ert	c'est un
14	35	bûte	bête
15	1	par (f.)	par f.
16	4	à bec	le bec
16	29	que rous avez	que vous ayez
16	33	amenir	amener
18	31	անիւն	պինդ
19	32	կարի	կարի
21	5	annes	aunes
22	4	du pain	de pain
22	19	brignolis	brignoles
22	22	bris	brio
22	25	brisent	brisons
22	26	brouche	bouche
22	27	il s'en fait	il s'est fait
23	14	la lie	la lie
23	21	le des	le dos
23	22	Alonger	Plonger
23	22	կանգ	կանգ
23	23	candias	candies
23	29	caratanes	caravanes
24	18	venre	venue
24	20	catholiques à gras	catholique à gros
24	18	թիթեաթիթ	թիթեաթիթ
24	30	en grenier	au grenier
25	2	Ce jen ne vant	Le jeu ne vaut
25	3	un écon	une écon.

Էջ	Տող	ՍԵՍԼ	ՌԵՂԵՂ
25	3	Փայտփեղ	Քցփեղ
25	6	bonts	bouts
25	10	merge	ouvrage
25	10	դիտացը	դիտացածը
25	25	իբնալ	իյնալ
25	24	titanes	blancs
25	35	Զուրեքներն	Զուրեքներն
26	4	di	de
26	9	n. ne vous	n. ne nous
26	30	de san	de son
27	11	Bretander	Bretaunder
27	22	ters	fers
28	19	caiffé	coiffé
28	35	(d. qn.)	(av. qn.)
29	15	il en a en	il en a eu
29	23	Se comptais	Je comptais
29	29	à ia... congrere	à la... congrue
29	40	Ակաարի	Նկաարի
29	41	continance	contenance
30	6	Contracter	Contracter
30	10	cog	coq
30	27	couleupres	couleuvres
30	26	փշակ	փշած
30	32	à qe.	à qn.
30	41	premür	premier
31	15	Pétand	Pétaud
31	19	courart	courant
31	36	monnaie	monnaie
32	15	առթիւ	առթիւ
33	2	Sé ne	Je ne
33	7	Déchanger	Décharger
34	8	agacée	agacées
35	18	l'anne	l'aune,
36	20	échapér	échappée
36	23	պրծեցանք	պրծեցաք
37	5	Վրդովի	Վրդովի
37	15	ce la... (od.)	cela... (od.)
37	33	l'enseigne	à l'enseigne
38	32	Got	Sot
39	5	A paizer	Apaiser
39	33	banne	bonne
40	39	sus	sur
41	5	camble	comble
41	18	n'est	m'est
41	34	jén	jeu
42	4	misure	mesure

Էջ	հայ.	ռուս.	անգլ.
43	2	gants	gant
43	4	avez les	avez pas les
43	14	à une	à vue
43	29	chande	chaude
43	32	patitis	petites
44	1	nos	vos
44	28	feria	lui
44	41	grelet	grêlot
45	2	gribanillette	gribouillette
45	8	vent	vente
45	12	սեղեկ	սեղեկ
46	40	C'ert	C'est
48	3	de rep	se rep.
48	34	Prit	Prêt
49	6	invecstir	investir
49	33	au	aux
52	3	lasse	laisse
52	24	կցեալ	կցեալ
53	42	Տառանկի	տեղի՝ իրաւունք տնկեալ
55	33	(Տերորդ)	(երկրորդ)
57	39	mercuniale	mercuriale
63	6	œut	œuf
64	38	կռնա	կռնա
67	20	oxpression	expression
72	31	aux ans	aux ânes
73	8	unes.	nues.
73	23	(donner la)	(donner le)
73	33	Bâter	Tâter.
79	41	J'ai en	J'ai eu
92	13	Par tête	mettre la tête
94	12	Torche	Torchez
112	1	Յոգանաւակ	Չոգանաւակ

[294.] 200

Կրթութիւն

1042

Ա. Ջ. Գ.

Սինն տեսակի գիրքերու համար կարելի է
գիտել հետեւեալ հասցէին՝

Imprimerie Mekhitariste

Sant Lazare

VENISE (Italie)

ԳԱՍ Զինմարտի Գիտ. Գրադ.

901001042